

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: המיסד העורר הראשון: ד"ר מ. מרטון ז"ל
Dr. MARTON ERNŐ

אורי קליט (מורה חדש)
עיתון יומי בלתי מפלגתי בשפה ההוגרית
העורכת ד"ר נ. מרטון
העורך האחראי דוד שן
חומר: מורה חדש בע"מ ח"א הנוב 11.
XLVII. EVFOLYAM שנה מ"ז
Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
Felelős szerkesztő: SCHÖN DEZSO
Kiadó: Mizrách Chádás Ltd., Tel-Aviv.
Hánegev 11. — POB. 831
Telefon: 30011.

Aba Even expozéja

Csak Egyiptom befolyásának csökkenése hozhat békét a Közelkeletre

„Izrael éberrel figyel minden béketörekvést a világon és a Közelkeleten”
— Javulnak a kapcsolatok a Szovjetunióval

Jeruzsálem, (Az Uj Kelet tudósítójától). — Aba Even külügyminiszter kijelentette tegnap a Kneszetben, hogy nincs, nem volt és nem lesz Közelkelet Izrael létezésének ténye nélkül. Izrael népe a földkerekségnek ezen a táján alakult ki, ide tért vissza és itt vált újból államalkotó és a társadalom kialakulására hatékony tényezővé. Ha ezeket az alapvető és meg nem cáfolható tényeket az arab államok is tudomásul fogják végre venni, úgy az nagymértékben mozdítja majd elő az övezet békéjének és harmóniájának megszilárdulását.

A külügyminiszter tárcája költségvetési beszédét nyitotta meg ezekkel a megállapításokkal, és mint ahogy az szokásos, a külügyi költségvetési beszéd egyben általános külpolitikai vita beindítójává vált.

Ezen leszögezte beszédében, hogy a közelkeleti tájon mind jobban szembetűnő az egyes államok önállóságának és sajátos útjának kialakulása, valamint az, hogy a közelkeleti országok jórésze ki akarja magát vonni Egyiptom fennhatósága alól, és szembehelyezkedik azzal az egyiptomi politikai felfogással, amely a többi arab államokat Kairó rabszolgaságába akarja hajtani.

Beszéde érdemi részét megelőzően, Aba Even mind a maga, mind az egész Ház nevében meleg hangon köszöntötte Zálmán Sázár államelnököt, aki Nepálból épp a

külügyi vita megnyitására hajnalán érkezett hazra. — Ugyancsak meleg szavakkal

szólt elődjéről, Golda Méirről, „akinek erőteljes egyénisége majd tíz esztendőn keresztül nyomta rá a bélyegét az izraeli külpolitika irányítására”.

Első nagy külügyminiszteri expozéjában, Aba Even részletesen foglalkozott az Izraelrel legjobban érdekelt izraeli-arab kérdéssel. — Amíg nem jön létre a béke közöttünk és a szomszéd-

népek között, szükségszerűen folytatódik Egyiptom kezdeményezésére a fegyverkezési verseny, és Izrael kénytelen saját ütőképességét megszakítás nélkül fokozni. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt a körülményt, hogy Egyiptomban, de néha más arab országokban is újból és újból megemlítik az „elhárító” vagy „megelőző” háború szándékát, ami az Izraellel szembeni agresszió szándékának igaz, vagy propagandisztikus megnyilatkozása.

Izraelnek a fenyegetésekkel szemben ébernek kell lennie és mindent el kell követnie, hogy készen legyen az esetleges arab támadásra.

A háború elkerüléséhez és a béke felé vezető uthoz elengedhetetlenül szükséges azonban az is, hogy az izraeli külpolitika figyelemmel kíséren minden olyan világpolitikai jelenséget, amely az államközi kapcsolatokban a mértékletesség jegyében születik meg. Ebben a vonatkozásban — mondotta a külügyminiszter — az arab világban is új erők csoportosulását lehet figyelemmel kísérni, de más közelkeleti tényezők is meg-

kísérik felszabadítani magukat a kairói agresszió szándékának hatása alól. Ezeket a mértékletességre intő tényezőket különös figyelemmel kíséri Izrael külpolitikája.

A külügyminiszter kijelentette, hogy a mostani nemzetközi hangulatban sokkal kevésbé alkalmas a helyzet háború kipattantására, mint korábban volt és hogy Izrael ennek az új nemzetközi helyzetnek a világ valamennyi államában való fejlődését élénk figyelemmel kíséri. Ugyanakkor azonban aggodalmat okoz Izraelnek is minden olyan tüzfészek, amely háború kiterjedésével, vagy há-

ADENAUER VISSZAVONTA ÁLLITÁSÁT A SZOVJETUNIO BÉKESZÁNDÉKÁRÓL

A orosz világitás miatt tévesen olvasta fel a beszédet

Bonn (UPI, Reuter). — Dr. Konrad Adenauer, a keresztény demokrata párt évi kongresszusán megtartott búcsúbeszédében, azzal lepte meg hallgatóit, hogy megpróbálta kimagyarázni hétfői nyilatkozatát, amelyben mint emlékeztetés, azt mondotta, hogy „a Szovjetunió már a taskenti közvetítéssel is bebizonyította, hogy csatlakozott a békekeresők táborához”.

Adenauer kijelentése élénk visszhangot és tiltakozást váltott ki a német közvéleményben, és maga Erhard kancellár is szembeszállt tegnapelőtt ezzel a megállapítással. Ennek nyomán tegnap a volt kancellár azt mondta a pártkongresszuson, hogy hétfői megjegyzését Oroszországra vonatkozólag, „félreértették”, aminek oka abban keresendő, hogy a szónoki emelvényen lévő elégtelen világitás miatt beszédének jelentős részét nem látta és nem tudta kellőképpen felolvasni.

Adenauer egyébként felvette tegnap, hogy a múlt hónapban Párizsban tett látogatása során azt kérte De Gaulle elnöktől, hogy a nyár folyamán esedékes moszkvai látogatása során, vesse fel a Szovjetunió vezetői előtt Németország problémáját.

boru kiterjedésével fenyeget. Igy aggodalmat okoz Izraelben a vietnámi helyzet és az izraeli külpolitika a maga részéről szívesen támogat minden olyan kezdeményezést, amely a vietnámi háború megszűnéséhez vezetne.

Elégedetlenségének adott kifejezést Aba Even az UNO tevékenysége felett és kijelentette, hogy annak szervei nem váltak nemzetközi biztonsság, a szilárdság és a béke hatékony őrzőivé.

Izrael és Franciaország viszonyát elemezve, a külügyminiszter elmondta, hogy a (Folytatás a 8. oldalon)

IDŐJÁRÁS

A meteorológiai intézet tegnap esti jelentése szerint mára derült idő és kis felmelegedés várható. Maximális hőmérsékletek: Jeruzsálem 15, Tel-Aviv, Haifa, Naharia 18, Ludd 20, Beér-Séva 19, Ejlát 26 fok.

Peking — Sztálin védelmében

Kína visszautasította a meghívást a szovjet kommunista párt kongresszusára

Rendkívül éleshangú jegyzékben felsorolta a Moszkva által Kína ellen intézett támadásokat — Albánia és számos ázsiai állam kommunista pártja azonosítja magát Kinával

Moszkva, (UPI, IFP). — A kínai kommunista párt központi bizottsága március 22-ről keltezett levélben visszautasította a szovjet kommunista párt központi bizottsága által február 24-én kiküldött meghívót a március 29-én megnyíló 23-ik kongresszusán való részvételre. Egy nappal a visszautasító jegyzék továbbítása után a pekingi rádió tegnap már sugározta is annak szövegét, amely a visszautasítás ténye mellett a legélesebb kifejezéseket használva itéli el a szovjet kommunista párt „Kína-ellenes” magatartását.

A kínai jegyzék nyomán Peking európai csatlósai, Albánia is közölte már, hogy visszautasítja a szovjet meghívást a március 29-én megnyíló pártkongresszuson való részvételre. Hasonlóképpen járt el Uj Zeéland kommunista pártja is. Megfigyelők szerint valószínű, hogy Japán és Indonézia kommunista pártjai a közeli napokban szintén elutasítják a moszkvai meghívást, mert ennek a két országnak a kommunista pártjai is a kínai befolyási övezetbe tartoznak.

A szovjet kommunista párt hozott eljutottat kínai jegyzék rámutat arra, hogy normális körülmények között a pártkongresszusra való meghívás baráti gesztusnak számítana a testvérpárttal szemben. Az adott körülmények között azonban, „amikor szinten ugyanabban az időben, hogy a meghívót Kinába elküldték, a szovjet kommunista párt vezetősége Kína-ellenes röplapokat és broszúrákat terjesztett, nemcsak a Szovjetunió területén belül, hanem a világ más pontjain is, ugyanakkor a legmagasabb vezető rétegektől a legalacsonyabb pártsejteig Kína ellenes gyűléseket szerveztek meg, valóságos Kína elleni hisztériát lobbantottak fel

és Amerikával összefogva el akarja szigetelni Kínát a nemzetközi arénában. A kínai jegyzék a továbbiakban Moszkva szemére ve-

frakcionalista, trockijista, nacionalista, dogmatikus és nagyhatalmi alúrkkel fellépő” jelzők mellett. „Ezzel azonban még nem érte be a szovjet kommunista párt. Azt a rágalmat vetette fel ellenünk, hogy Kína szándékosan akadályokat gördít a Szovjetunió útjába a Vietnamba irányuló segély továbbítása terén” — folytatódik a pekingi szöveg.

Ezek után a valóságos politikai vádiratnak beillő ki- (Folytatás a 8. oldalon)

Kedves tippelők!

MAI, 6. sz. szelvényünk közlése alkalmából

FELHÍVJUK FIGYELMÜKET, hogy aki a hét folyamán esetleg nem tette volna el egyik vagy másik szelvényt, az a holnapi, X. JELÖLÉSŰ SZELVÉNYT felhasználhatja annak pótlására.

ÖN IS VEGYEN RÉSZT A TIPPVERSENYEN! ÖN IS NYERHET!

Az egyik díj: MOSÓGÉP

ITT KIVAGANDO!

Sázár elnök:

Az indiai kormány megakadályozhatta volna a tüntetést Kalkuttában

Az elnök elragadtatással beszél nepáli látogatásáról — Ünneplés fogadtatás Luddon

Zálmán Sázár államelnök, hitvese és kísérete tegnap reggel visszaérkezett nepáli útjáról. A repülőtéren helyettese, Kádís Luz házelnök, Lévi Eskol miniszterelnök, Karmel, Even, Alon, Kol, Gvati miniszterek, Jerom Jansy libériai nagykövete, a diplomáciai testület doyenje, Argentina és Uruguay nagykövetei, Bar-Lev tábornok a vezérkari főnök helyettese, Pinchász Koppel rendőrfőparancsnok, dr. Avrahám Rubasoff az államelnök fivére és magasrangú tisztviselők fogadták az érkezőket.

Reggel 6 óra 55 perckor, a légiaderő négy vadászgépe húzta el a repülőgép felett, jelezve az Air France gép közeledtét, amely az államelnököt és kíséretét hozta. A mikor a gép földet ért, a házelnök, a miniszterelnök, miniszterek és a család tagjai léptek a lejáróhoz. Kürtjel hallatszott, majd az államelnök megjelent a gép ajtajában és kezét fogott a fogadására megjelentekkel. A kivonult katonazenekar a himnusz játszott, s 21 ágyú lövés dördült. A gépről leleszállva, az elnök elvonult a kivezényelt diszszakad előtt és a leterített vörös szőnyegen haladt a repülőtéren épület felé fogadóterembe.

Sázár elnök rövid beszámolót tartott útjáról, hangsúlyozta, hogy az út sikeres volt, mint kezdetben gondolták, „de persze, mégis csak jó hazatérni”.

— Üdvözlétnket vittük egy távoli, de egyenes, dolgozó, szabadságára büszke népnek, amely sohasem ismert az elnyomatást és képes megőrizni függetlenségét. Drága ajándékot vittünk Nepálnak:

barátságot és az volt az érzésünk, hogy a nepáliak örömmel és szívesen fogadták ezt. A király és a királyné és az egész királyi ház nagy pompával és tömegek bevonásával fogadtak bennünket. A városházán megtartott ünne-

Indiai lap támadja a kormányt a Sázárral szembeni udvariasság miatt

New Delhi (Reuter). — A független Indian Express című újság tegnap vádolta az indiai kormányt, hogy „durva udvariassággal” kezelte Izrael elnökét, amikor Sázár elnök gépe India területén leszállt.

„New Delhi álláspontja már hírűt az Izraellel kapcsolatos ügyekben, de vajon szükség volt-e arra, hogy ez a magatartás ilyen szegényes formát öltjön, és az izraeli kormányt az elnökkel szembeni bántóan hívós ma-

pi gyűlésen 25 ezer ember vett részt.

Amerre elvonultunk, tömegek sorakoztak fel az utvonalon és látszott rajtuk, hogy szívvel-lélekkel részt vesznek a szimpátiatüntetésben.

A mi embereink is derék munkát végeznek ott, közoktatás, mezőgazdasági fejlesztés és repülőterépités terén, a Szolél Bone emberei odaadással végzik munkájukat és kivitták Izrael megbecsülését. Gratuláció jár nekik (Folytatása a 7-ik oldalon)

gatartás miatt tiltakozásra kényszerítse?” — teszi fel a kérdést az Indian Express.

Az újság figyelmeztet arra, hogy Egyiptom és az arab világ Indiának jóbarátai ugyan, de ez sohasem akadályozta őket, hogy „önálló” álláspontot foglaljanak el Kaszmír és Pakisztán kérdésében.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett férjem, apám, testvérem, nagybátyánk
MÜLLER JACK JAKOV
Wien — Tel Aviv
74 éves korában, 1966 március 22-én elhunyt. Március 23-án, az új körzeti temetőben helyeztük örök nyugalomra.
A gyászoló család

A Mápáj kibuktatta a Ráfi emberét a Szolel Bone igazgatói székéből

Hillel Kohen helyett Cvi Rechtert választották meg - Almogi lemondott a Hízdadrutban viselt tisztségéről

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Szolel Bone ügye újra izgalomban tartja a Hízdadrutot. A mammut-vállalat építészeti részlege, amelyet néhány évvel ezelőtt Pinchász Lávon választott a Szolel Bone gyáripari vállalatától, új vezetőségi választás előtt áll. Az eddigi igazgató, Hillel Kohen, a Mápájban beállt szakadás alkalmával, a Rafihoz csatlakozott, s ennek a pártnak a jelöltjeként választották meg Tel Aviv város tanácsosává is. Most, hogy tisztújításra kerül sor a Mápáj, illetve a Määrách

ragaszkodik ahhoz, hogy ez a kulcsposztot saját emberének kezébe kerüljön. A gazdasági vállalatok vezetőségét ugyanis akárcsak a szervezeteiket, bizonyos pártok arányszáma szerint állítják össze.

A Määrách azt állítja, hogy a Rafinak, amely a szavazatoknak mindössze 10 százalékát kapta a hízdadruti választásokon, nem kaphatja meg a mammut-vállalat vezetését. Helyébe Cvi Rechtert, a Szolel Bone eddigi pénzügyi osztályigazgatóját választották meg, aki egyébként a kibuc mozgalom is képviseli a Chevrát Ovdimban. Rechter ugyanis a kibuc elgárda tagja, és ebben a minőségben bírja Lévi Es-kol miniszterelnök bizalmát is. Közte és Hillel Kohen között, már régóta feszült a viszony.

A Rafi Hillel Kohen leváltásában „politikai üldözést” lát és Simon Peresz intenzív tárgyalásokat folytat Ahá-

ron Beckerrel, a Hízdadrut főtitkárával a válság megoldására, de a Määrách ebben a kérdésben hajthatatlan maradt. Ennek nyomán **Josze Almogi, aki a Rafi Hízdadrut-beli képviselője, bejelentette a pártjának, hogy lemond tisztségéről, amit azonban nem fogadtak el.** A Rafi rá akarja bírni

Almogit, hogy maradjon meg beosztásában. A Rafi egy másik képviselője a Hízdadrutban, Ben Szimchon, arról panaszkodik, hogy semmiféle feladatokról nem bízták rá, bár már két hónapja húzza a Hízdadrut ügyvezetőségi tagi fizetését és hivatali szombat is rendelkezésére bocsátottak.

A Dél-Vietnammal való kapcsolatok ügyében

Fegyelmi vizsgálat indul egy diplomata ellen

Felhatalmazás nélkül folytatott megbeszélések

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). Valószínű, hogy a Dél-Vietnam és Izrael közötti kapcsolatokról terjesztett hírek nem illelnek el egyhamar, sőt az is lehetséges, hogy ezzel kapcsolatban fegyelmi eljárást indítanak egy izraeli diplomata ellen.

Megbízható értesülések szerint, egy izraeli diplomata megfelelő felhatalmazás nélkül tárgyalásokat folytatott

vietnami tényezőkkel, melyekből a vietnamiak azt az impressziót nyerték, mintha Izrael katonai segélyt ajánlana fel, vagy pedig erőltetné a diplomáciai kapcsolatok felvételét. A diplomatának nem volt felhatalmazása még az ilyen általános jellegű tárgyalásokra sem és ezért lehetséges, hogy valamilyen formában felelősségre fogják vonni.

A Hápoél Tel-Aviv kiesett a Kupa küzdelmeiből

2:1 arányú vereséget szenvedett Haifán — A Hápoél Jeruzsálem is kibukott

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Hápoél Haifa tegnap meglepésszerű győzelmet aratott a Jurjál-eliezer pályán az izraeli kupa 6-ik fordulójában, a bajnoki lista élcsapata, a Hápoél Tel Aviv fölött. A haifai csapat 1:1-es félidő után 2:1 arányban győzött,

és ezzel továbbjutott. A Hápoél Petach Tikva saját pályáján 6:0-ra legyőzte a Hápoél Rison Lecion csapatát, míg a Hápoél Jeruzsálem — ugyancsak saját pályáján — 4:0 arányú vereséget szenvedett a Makkábi Tel Avivtól, a tegnapielőtti tegnappal halasztott mérkőzésen.

Ennek nyomán a 7-ik fordulóban a következő párok játszanak egymással: Makkábi Petach Tikva — Hápoél Askalon, Makkábi Säärájm — Hápoél Rámát Gán, Makkábi Jaffa — Betár Jeruzsálem, Hápoél Mácháne Jehuda — Makkábi Tel Aviv, Hápoél Asdod — Simson, Hápoél Rámát Gán — Hápoél Petach Tikva, Hápoél Ráánáná — Makkábi Haifa és Hápoél Haifa — Betár Beér Séva.

K. J.

Nyugatnémet törvényjavaslat izraeli tőkebefektetések előmozdítására

Német-izraeli kultúrkapcsolatokra egyesület létesült

Bonn, (Reuter). A Bundes-tag, a nyugatnémet parlament pénzügyi bizottsága tegnap egy törvényjavaslatot hagyott jóvá, amelynek célja német tőkebefektetést előmozdítani Izraelben. A kormány által benyújtott javaslat úgy kívánja realizálni ezt a célkitűzést, hogy a két ország közötti egyezményben gondoskodik a kettős

adózás megakadályozásáról. Korábbi hírek szerint egyébként Bonnban létrejött egy német-izraeli egyesület, mely a két állam közötti kulturális és közéleti kapcsolatok fokozását tűzte ki céljává. Az egyesület elnöke Gerhard Jahn, a szociáldemokrata párt tagja, míg a diszelnöki tisztséget Heinrich Grüber tölti be.

Három hónapra ideiglenes irodákba költözött a nyugatnémet nagykövetség

Az El Al házzal szemben emelt irodaépületben jövő hét elején kezdődik a félfogadás

A tel-avivi nyugat-német nagykövetség hivatalai a hét végén a Ben Jehuda és a Sálom Aléchem utca sarkán, az El Al-házzal szemben lévő új irodaépületbe költöznek át. A német nagykövetség irodái csak ideiglenesen működnek majd az egykori Gán Rina-mozsi területén emelt irodaházban. Ha befejeződnék a

munkálatok a nagykövetség által végleges székhelyül megvásárolt Szutin-utcai épületben, akkor odaköltöznek majd az irodák. A Ben Jehuda-utcai irodahelyiségek kibérelését az tette szükségessé, hogy a jövő hónap elején lejár a német nagykövetség és a Sheraton-szálló szerződése, jöjjön meg nem készült el a nagykövetség székháza. A németek tehát kibérelték a Pilz üzletet az által létesített épület egész második emeletét a Száhár biztosító vállalatától, amely ennek az emeletnek a tulajdonosa. A német nagykövetség háromhavi időtartamra bérelte ki az irodákat, abból a feltételezésből kiindulva, hogy ez idő alatt befejeződnék a munkálatok a Szutin-utcában.

A német nagykövetség jövő héten kezd meg rendes hivatali működését az ideiglenes irodákban.

HIREK

ELŐFIZETESI DÍJ:
HAVONTA 9.— IL.
Tel-Aviv. POB. 831.
(Kéziratokat nem örzünk meg és azok visszaküldését nem vállaljuk.)
Fiókkidőhivatalok:

HAIFA:
Grünberger,
Shapira 13. tel. 62453
Irodai órák után:
telefon: 527010.

JERUZSALEM:
L a n d a u
E r d ö s
Jave: 7. Tel. 23046.

Neeman professzor hazakereszt. Juvál Neeman professzor, a tel-avivi egyetem fizikai fakultásának vezetője tegnap este hazatért Olaszországból, ahol a triszti nemzetközi elméleti fizikai intézetben tartott előadásokat. Neeman professzor az intézet előadói karához tartozik és évente négyszer jelenik meg a hallgatóság előtt.

Ma két Picasso-kiállítás nyílik Jeruzsálemben. — Teddy Kollek, jeruzsálemi polgármester és W. Sandberg az Izrael Múzeum végrehajtó bizottságának elnöke, ma este nyitják meg a múzeum két Picasso kiállítását. Az egyik az, amely Tel Avivban is látható volt, a másik pedig a művész 50 grafikai munkáját tartalmazza, amelyeket 1960—65 között készített és a brüsszeli George Bloch magángyűjteményéből kölcsönözték.

A Dán utas-udvariassági akciója. — Aból az elgondolásból kiindulva, hogy nem csak a sofőrnek, de az utasnak is udvariasnak kell lennie, a Dán kooperatív utas-udvariassági versenyt rendez, amelynek keretében díjakat sorsol ki az előzékeny utasok között. Minden Dansofőr 10 sorsjegyet kap, amelyet azoknak az utasoknak juttat, akiket legudvariasabbnak tart. A Dán kooperatív körlevélben értesítette a sofőröket az akcióról és felszólította őket, hogy takszerűen bánjanak a tiz sorsjeggyel és naponta 2—3 sorsjegynél többet ne osszának szét az utasok között.

JOLSZABOTT ÖLTONY, elegáns kosztüm, készült Indig szabóságban, Tel-Aviv, Allenby 32. I. em. (Mugrival szemben). Tel. 58372.

87 éves festőművész-nő albuma. — A tel-avivi Szokolov házban tegnap sajtófogadás keretében mutatták be a 87 éves Sajnál Feldenkreis asszony 300 reprodukciót tartalmazó albumát, amely munkáit az elmúlt hat év alatt készítette. Feldenkreis asszony 81 éves korában fedezte fel magában a festőkészséget és azóta 150 olajképet és 150 akvarellt és pasztelt készített. Feldenkreis asszony maga nem volt jelen a konferencián, mert kissé gyengélkedik az utóbbi napokban. Dr. Mose Feldenkreis, a művésznek fia elmondta, hogy édesanyja előrehaladott kora ellenére energikusan és lankadatlan kedvvel folytatja munkáját.

Helyreigazítás. — Szerdai lapszámunkban, térdelési hibá következtében, az ötödik oldalon megjelent „Beszélgetés a németországi zsidók helyzetéről” című cikkünkbe egy idegen közlemény is bekerült az első két hátsóba és a szöveg értelmezéséről vált, amiért olvasóink elnézését kérjük.

WIZO

TEL-AVIV, RAMAT-GAN, HERZLIA, CHOLON csoportok közös KIRANDULASA április 18-án MASZADARA. Utirány: Beér-Séva, Arad, Mászád. Indulás 6 órakor Herziáról, 6.15. Tel-Avivból az Operától. Részvételi díj 16.— IL. Április 25-én Jom hács-mánkor, a GÁHba. Utirány: Afulan keresztül Tibériás, Kfar Náchum, Tabha, Ginoszár. Furdás a Kineretben. (Furdóruhat hozni). Indulás: Tel-Aviv 6 órakor az Operától. Herziáról a Supermarkettól. Kérünk az indulásnál pontos megjelenést mert senkire sem várhatunk. Jelenkezési határidő mindkét kirándulásra márc. 28-ig.

— Jeruzsálemben ülésezik az európai rádiószervezet. — Az európai központi rádiószervezet műsorbizottsága a jövő héten egyhetes konferenciát tart Jeruzsálemben. A megbeszéléseken mintegy 80 résztvevő lesz jelen, aki 20, javarészt európai országot képvisel. A napirenden szerepel műsorcsere, közös folyóirat létesítése, valamint a szerzői jogokkal kapcsolatos megállapodás. Az európai rádiószervezethez tartoznak a Földközi-tengeri államok, így Izrael is.

Áskelon

Szombat este (március 26-án) 8 órakor a Gáné Simson penzió termében a HOH bemutatja

„AZ ASSZONY INGTAG”

c. színházi estét. Színré: Szomaházi: „A medve”. — Szomaházi: „Mint a Böske” és jelenetek, magánzámok. Szereplők: Regös K. Ungvári E., Forrai L. — Rendezi: Róza M. Terembér hozzájárulás 2.50. IL.

Az éjn-gevi pészáchi fesztivál műsora. — Az éjn-gevi pészáchi fesztivál április 5-én operaesttel nyílik meg. Ezen az esten a Gary Bertini vezette alatt álló izraeli kamara opera együttes mutatkozik be. Másnap, április 6-án este a Báb-Sévá táncsoprot lesz Éjn-Gev vendége, míg pénteken este Jean Pierre Rampal, az ismert francia fuvola-művész lép fel kamarazenekar kíséretében, szombat este pedig az Izraelben tartózkodó Golden Gate kvartett adja elő műsorát. Április 10-én este izraeli népdal és tánc est lesz. A fesztivál pészáchi ünnepének kimenetelekor a filharmonikus zenekar vendégzseprellésével zárul. Ezen a koncerten Valerij Klimov szovjet hegedűművész lesz a szólista.

WIZO — NATANJA

Hétfőn, márc. 28-án, este 8 órakor

Löwenkopf Kálmán

előadása. — Költséghozzájárulás 1.— Előadás előtt befizetés az április 6-iki galili kirándulásra

Megérkeztek az első pészáchi turisták. A luddi repülőterén tegnap nyílt meg a pészáchi turistafogalom, amikor is 200, főleg amerikai vendég érkezett. A külföldiek részben az El Al, részben pedig a TWA gépeivel jöttek. Az egyik utas, Berta Levant Izraelben élő nővéréhez érkezett, akit 46 éve nem látott.

Végeért a Rotary körzeti kongresszusa

Cfát kapta meg a Paul Harys díjat és Haifa a nemzetközi kapcsolatok díját

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet kiküldött tudósítójától). — A keddi esti ünnepélyes megnyitót követően a Rotary klubok országos konferenciájának érdemleges tárgyalásai tegnap reggel kezdődtek a Hilton szálló nagytermében.

Reverend Jim Franklin bemutatta az általa vezetett pennsylvaniai csoportot. Az izraeli Rotary ezidei ikertervére, a 136-os körzethez tartozó svéd klubok programját Edwin R. Hakanson volt országos elnök ismertette.

A 61 évvel ezelőtt alapított világmozgalom megteremtőjéről Paul Harysról elnevezett díjat a cfáti klubnak ítelték, amiért erőt ültetett Paul Harys nevére. A szerelet a júniusban Amerikában összehívott világgongresszus elnöksége fogja eljuttatni a cfáti klubnak.

A nemzetközi kapcsolatok díját Haifa kapta meg az indiai testvérklubon keresztül. A díjat a nemzetközi gyűjtemény-szolgálatokért. Ennek a határozatnál tekintették a két ország közötti, barátságosnak nem

ZONGORÁT

csak importőrnek vasároljon! Világmarkos ZONGORÁK nagy választékban. Vétel - Csere Eladás

BÉT HÁPSZANTÉR
T.-A., ALLENBY 99.

Az Uj Kommunista Párt röpcedulái a názareti városvezetés ügyében. — Az Uj Kommunista Párt röpcedulákat terjesztett Názareten, amelyben felhívja a lakosságot, akadályozzák meg a Määrách és a hatóságok kiérletét, hogy bizottság vezesse a város ügyeit. A röpcedula áttekinti a názareti városvezetés helyzetét és azzal vádolja a Mápámot, hogy „félmegoldásos politikát folytat”. Végezetül arra szólítja fel a párt a lakosságot, mindenképpel pedig a Mápámot, hasson oda, hogy Zuábi, aki mint ismeretes, a Mápám egyetlen megbízottja a tanácsban, vonuljon vissza.

Müértő betörők

A kaliforniai Alttertonban műérték kecselő betörők jártak H. Herald dugaszgató üzletember házában, amely egyben magánmúzeum is és hat rendkívüli értékű festményt vittek el, köztük El Greco „A megváltó” című képét, amelynek értéke 90 ezer dollár.

Az ellopott műkincsek összértékét 200 ezer dollárra becsülik.

Kiutasítanak egy törökországi tengerészt. A közeli napokban kiutasítják Garáj Mehmed Argin 30 éves törökországi tengerész, aki már huzamosabb idő óta engedély nélkül tartózkodik Izraelben. A tengerész tavaly októberben egy izraeli halászhajón érkezett Haifára, ahol megismerkedett egy lányal, akibe beleszeretett. Argin elhatározta, hogy nem tér vissza hazájába és 21 nap ideiglenes tartózkodási engedélyt kapott a hatóságoktól, hogy rendezze ittléteke ügyét. A halászhajó tulajdonosa adott utiktöltséget a tengerésznek, hogy „térjen vissza hazájába, de az elköltötte a pénzt és huzamosabb idő óta munka nélkül forgolódik. A hatóságok attól tartanak, hogy krónikus munkanélkülisége végülis bűncselekményekbe fogja sodorni, ezért kiutasításáig vizsgálati fogásba helyezték.

Egy Starfighter képzése két viláttal repülési Arizona állam gitámaszpont képeztek ki Starfighter pilóták különleges repülőgépekkel. — A Starfighter képzése két viláttal repülési Arizona állam gitámaszpont képeztek ki Starfighter pilóták különleges repülőgépekkel. — A Starfighter képzése két viláttal repülési Arizona állam gitámaszpont képeztek ki Starfighter pilóták különleges repülőgépekkel.

A Rotary a következő év-tárgyalásai után elhatározták, hogy célul tűzik ki az ifjúságnak jó polgárokka való nevelését, amit a mozgalom által felállított otthonokban kapnának.

Végül Ávráham Goldwasser 47 éves choloni nagyiparost, az ottani klub volt elnökét választották meg a július elsején kezdődő 1966—1967-es évre országos elnöknek.

Naschitz Gad-Péter izlandi konzul, a tel-avivi klub elnöke mint a kongresszus vendéglátó házigazdája, elmondta munkatársainknak hogy a kétnapos találkozás nagy érdeklődés mellett és magas színvonalon történt. Külön kiemelte a jelenlévő svéd, francia, valamint amerikai delegátusok magas számát, ami nagyban növelte a kongresszus jelentőségét. Galli G. Ervin

Miért

Gerolst hirszolgála szági Gerolst haderő egy lönös aktu Európában vel kapcsol mutatkozik tőkön a Btat a Starf

Az első fighter repülé ezeltől, a gépkiallítás szór a nyug Josef Kam waffe akkor valkodka 1965 végéig ország S „komplett” lesz. Am 19 nyugatnémeto javarésznak” és „nevezte az Starfighter nyilvánosság moru statis ota 44 Starf a Bundeswe 1962-ben 7, óta a mai nem kevesel fighter gép pilóta veszte a pilótáülés ködően kirep tapulttal) m

A szociál (Karl Wiensel) a parlan nagy pazarl Starfighter sajtó egy „Egyetlen S millió márká közvélemény bonni Bunde mu szobájá mögött, tith pozgatva, pa bizottság í fighter-ügy

A kalifor pilőgépgyár pít ugyanaz ly”) Johnso tervezte, ak U-2 kémpre Starfighter s ban mindöss ségben azon volt minden USA vadász méter maga felrepülni. La gassága 12— zött volt, itt get is a leg velni, egész 2300 kilométer

Egy Starfi képzése két viláttal repülési Arizona állam gitámaszpont képeztek ki Starfighter pilóták különleges repülőgépekkel. — A Starfighter képzése két viláttal repülési Arizona állam gitámaszpont képeztek ki Starfighter pilóták különleges repülőgépekkel.

A Hit Oléj H közle

A rehovoti meghívja és v környéke mag dam, zenés ka ra, 1966 márcu este 8-kor a E termében. Fell (részletek a C Fair Lady st Eli (új aktual szika Anny és gora duo (n mok). Bevezet Temberben hozz Elővetel: Klein 170, Lux Foto, optika, Herzi ban, Jákov-u. tosítsa jó hely

Herskovits Dó Rch. Zahal 13/1 ger Miklós szabí ket, valamint M dapesti textile

A France 1300 utast hozott egy nap látogatásra

A hatalmas luxushajónak nem volt helye a zsúfolt kikötőben — Ma érkezik az Independence

Haifa (Az Uj Kelet tudósítójától). — A 67,000 tonnás France, a francia kereskedelmi flotta büszkesége tegnap mintegy 3 kilométernyire a hullámtörön kívül vetett horgonyt, mert a 315 méter hosszú óriáshajó egyszerűen nem fér be a zsúfolt kikötőbe. Elegáns szilutje a város minden magaslati pontjáról látható volt és festői háttérrel képzett a nap sugaras öbölben.

A hajó 1300 utast hozott egy napos látogatásra, akiknek kétharmada francia, vagy nyugateurópai turista, a többiek északamerikaiak. A turistahatvan nagyszabású előkészületeket tett fagdásukra, mely példás rendben folyt le. Az utasok és a többszázfőnyi személyzet örömmel fogadták a rendelkezésükre bocsátott bőséges országismertető anyagot, és előzőlötték a szuvenirüzleteket. A France Alexandriából jött és tegnap éjjel 23 óra 59 perckor futott ki a kikötőből Beirut felé — hogy megtakarítsa a másnapi fekbért, amely pont éjjeltől kezdve lett volna esedékes.

Ma reggel az amerikai Independence luxushajó érkezik többszáz turistával két napos tartózkodásra, míg a Sálom hajó főleg amerikai zsidó turistákkal feléves távollét után, pészách előestjén érkezik, s az ünnep hét napja alatt mint „úszó hotel” marad a kikötőben.

A tengerész szakszervezet

Nem szabad kihagynia új regényünk egyetlen folytatását sem! A történet és a mesészövev szokatlan és újszerű. — Nagyon hiányozna bármelyik folytatás.

MA MEGJELENT LEGFRISSEBB SZAMAT

amely gazdag híryanagot, riportokat, filmrovatot, keresztrejtvényt, horoszkópot és az aktuális képek egész sorát tartalmazza.

Német gazdasági kapcsolatok Izráellel

(A cikk írója a Bank für Gemeinwirtschaft, a német szakszervezeti bank elnöke, aki jelenleg Izráelben tartózkodik.)

Szükségszerűen sok időnek kell még eltelnie, amíg a normális kapcsolatok kifejlődnek Németország és Izráel között. A sötét múlt miatt nehéz erőt venni az érzéseken, amelyek akadályokat gördítenek a normalizálásra törekvő praktikus munka elé. Mindamellett, gazdasági vonalon sok tér nyílik a segítségre.

Elsősorban vizsgáljuk meg azt a helyzetet, amelyet Izráel elfoglalhatna a fejlődő országoknak nyújtott német gazdasági segítségkéréseiben. Ez a segítség ma egyáltalán nem népszerű a német nagykövetség szemében, mert számos ország helytelen cselekedeteket követ el a kiutalt segítségek felhagyásával szemben. Izráellel éppen ellenkező a helyzet. Az érvek, amelyeket a fejlesztési segélyek ellenzői felhozhatnak, nem alkalmazhatók az ő esetében.

Izráelben nincs korrupció és kormányának kisebb gondja is nagyobb annál, semmint presztizskérdésből látványos tervekre pazarolja a külföldi segítyt. A tévesen kalkulált befektetések aránya ugyancsak szerény és Izráeli kultúránál nem marad el a Nyugatétól.

Az igazat megvallva, Izráel egyáltalán nem „fejlődő állam”. Nincs megterhelve azokkal a különleges problémákkal, amelyek a fejlődő államokban oly lassúvá és nehézkessé tesznek minden haladást: nincsenek merev társadalmi struktúrái, nincs analfabétizmus és nem viselkedik előítéllettel az európai vagy amerikai befolyással szemben.

Amire Izráelnek most leginkább szüksége van, az a tőke és tekintetben Németországnak módjában van, hogy segítségére legyen. Azonfelül, amikor Németország támogatja Izráelt ipari terveinek megvalósításában, egyben példát szolgáltat az segítségére van más fejlődő országoknak is ipari tevékenységeik előmozdításában. Izráel egyfajta nagy fejlesztési iskola lett, amely az összekötő híd szerepét tölti be a fejlett ipari nemzetek és az elmaradottak között. A fejlődő nemzetek hajlandók okulni Izráel tapasztalataiból, mert nincsenek kisebbségi érzelmeik Izráellel szemben, amelyek gyakran oly kínosá teszik kapcsolatukat a volt kolonialis hatalmakkal. Izráel hidépítő szerepe végső fokon az ipari és az elmaradt nemzetek gazdasági

Irta: Walter Hasselbach

kapcsolatainak jelentős kiterjesztéséhez vezethet.

Az arabok ellenségeskedése nagyrészt abból származik, hogy Izráelnek sikerült megoldani olyan iparfejlesztési problémákat, amelyekkel ők képtelenek megbirkózni.

Izráelben — mint más fejlődő államokban — a gyors gazdasági haladás legfőbb akadálya a külkereskedelmi deficit, amelyet megfelelő tőke behozattalal és az izráeli árucikkek nagyobb méretű exportjával kell kiküszöbölni. Izráel esetében a tőke behozatálnak nem kell kizárólag államkölcsönökre szorítkozni. Izráel, mint tisztességes adós, kitűnő hírnévnek örvend, az államosítás veszélye nem fenyegeti a külföldi érdekeltségeket, s ennél fogva a magánkölcsönöknek és befek-

tetéseknek széles tere van az országban.

Bár Izráel külföldi tartozása jelentős összegeket tesz ki, ennek fontosságát nem kell eltúlozni, mert gyorsított fejlődése fokozatosan csökkenteni fogja a fennálló tartozások terhet és kamatait. A magánembe-

reknek kerülni kell a magas adósságokat, de nemzetközi szempontból a kérdés az, vajon a kölcsönvett tőkét elég hatékonyan használják-e fel, illetve a tőke segítségével megvalósított tervek életképesnek bizonyulnak-e, vagy sem. Ebből a szempontból Izráel teljesítményei figyelemreméltók és jövő kilátásai határozottan jó eredményekkel kecsegtetnek.

(The Jerusalem Post)

NAPRÓL - NAPRA

Az előzékeny autós, két fiú és egy „Volkswagen” története

Az utóbbi időben sok szó esik arról hogy az izráeli ifjúság elvesztette érzékét az ideálok iránt. Az alábbi eset ennek pontosan az ellenkezőjét bizonyítja.

A hétvégi esős idők egyik éjszakáján történt. A Saron egyik településének lakója privát kocsiján, Tibériásból jövet zuhogó esőben tartott hazafelé. Kfar Tavor közelébe érkeve az autó vezetője két alakra lett figyelmes, akik a kezükkel intgetve, tempert kértek tőle. Az illető nyomban megállt és akkor látta, hogy két fiatal, 15-16 éves, agyonázott fiú közeledik hozzá, akiket az illető készségesen invitált a kocsijába.

De ekkor az autótulajdonosnak olyan meglepetésben volt része, amivel valóban nem számolhatott. A két fiú vizsgálódva közeledett a kocsihoz és azután nagyon ud-

variasan megköszönték a felajánlott trompt, de kijelentették, hogy legnagyobb sajnálatukra nem vehetik igénybe a kocsit, miután az egy német gyártmányu Volkswagen. Nem használt autótulajdonos magyarázkodása és kérése sem, hogy zuhogó eső van, mégiscsak üljenek be a kocsijába, a két fiatal fiú visszaült az országút szélére és további „várakozó álláspontra helyezkedett” egy másik gyártmányu autó jövelele reményében.

Másnap az autótulajdonos egy barátjának ösztönre bevallotta, hogy egész éjjel nem hunyta le a szemét, mert nem tudott napirendre térni a két fiatal fiú karakán magatartása felett, akik a fagyos zéporosó ellenére sem voltak hajlandók beülni a német gyártmányu kocsiba.

Az öreg káblán sirámiai

Az idős káblánál egy társaságban találkoztunk össze. Még a huszas években alijázott, mint építőmunkás kereste meg éveket a kenyerét, aztán a társadalmi létrán mindig feljebb és feljebb került, míg jelenleg már mint jómódu építési vállalkozót ismerik az izráeli jüsvuban.

Az illető erős kritikát gyakorolt a kormány gazdasági politikája felett és különösen a munkamoraí hanyatlására panaszkodott. Sajnálattal állapította meg, hogy a régi chaluci szellem is végérvényesen kimult Izráelben. „Hallgasson ide, — mondom nekünk, — Rámát Gán határában most egy egész modern házat építke, kimondottan fiatal házaspárok részére. A jelentkezők olyan igényekkel lépnek fel, hogy az embert állandóan csak csodálkozás tölti el. Megkérdezik, vajon hány lift fog működni a házban, hogy állunk a központi fűtéssel és egyben a hűtéssel is és természetesen megérdeklődik, hogy az autójuk számára megfelelő parkolóhelyről gondoskodás történik-e?”

— Tudja kérem, — folytatja panaszkitöréseit az öreg káblán, — amikor én nőtlén voltam, egyetlen pici szobában laktam. Mikor egy valamivel nagyobb lakásba költöztem át, fogtam a fogkefemet, a takarómat és a párnámat, felültem a kerékpáromra és meg volt oldva az egész költözködésem. Ma? A fiam, aki még szintén nőtlén, már saját lakásában lakik. Ezenkívül van neki egy nagyon szép luxuskocsija is. Ha egy más lakásba akarna átköltözni, a lakás berendezésének átszállításához hatalmas teherkocsit kellene fogadnia. A fogkefém kívül neki már porszívógépe is van, ezenkívül televíziója, hatalmas lemeztára, külön beépített bárja 50 üveg befogására, de ezenkívül ágya is van és külön heverője is.

De így van a barátainál is. Ahol még külön hatalmas foteleket és szőnyegeket is láthat. Ha pedig az illető még kissé műveltebb is, akkor egy néhányutcat

A JIDDIS KOMÉDIASZÍNHÁZ bemutatja:

TUDOR MUSATESCU
nagy, zenés komédiáját

TITANIC VALS

A főszerepben: Vezényel: MARCEL KREISLER
JAKOV ALPERIN, JULIA FLAUM, IZSAK HAVIS,
BIANCA KREISLER

Csüt., márc. 24., HAIFA - Kirj. Eliezer „Haifa” 8.30	Péntek, márc. 25., NAHARIA „Hod” 8.45
Szombat, márc. 26., TEL-AVIV ZOA-ház, 6.45—9.00	Hétfő, márc. 28., BAT-JAM „Bát-Jám” 8.30
Kedd, márc. 29., CHEDERA „Chof” 8.30	Szerda, márc. 30., AZOR „Tamar” 8.30

P. GORENSTEIN bemutatja korunk nagy művészt:

JOSZÉF BULOV

az „Áskenázi testvérek”
című nagy színműben

Irta: I. I. Singer. Színpadra alkalmazták:
Ljuba Kadison és Gio Singer. Zene: I. Kaminski.

Csüt., márc. 24., TEL-AVIV „Ohel-Sém” 8.30	Péntek, márc. 25., GIVATAJIM „Hadar” 8.45
Szombat, márc. 26., TEL-AVIV „Ohel-Sém” 7—9.30	Hétfő, márc. 28., TEL-AVIV „Ohel-Sém” 8.30
Kedd, márc. 29., RAANANA „Orot” 8.30	Szerda, márc. 30., TEL-AVIV „Ohel-Sém” 8.30

Meghívók érvénytelenek.

RENDELJE MEG KEDVEZMÉNYES ARON

JÁMBOR FERENC

VALOGATOTT IRÁSAINAK
HEBER NYELVŰ GYŰJTEMÉNYÉT!
AZ UJ KELET OLVASÓI EGY HÓNAPON ÁT
KEDVEZMÉNYESEN,
8 FONT HELYETT

5.50-ÉRT

KAPJÁK MEG A KÖTETET,
KIADÓHIVATALUNK UTJÁN!

CSAK (1966) MARCIUS HAVÁBAN.

● Tegnap helyreállt a telekommunikációs összeköttetés Indonézia és a világ többi része között, miközben Szukarno elnök — a forradalom kitérője óta először — kihallgatáson fogadta az új kormány tagjait.

Két leánya közül Anát, a kisebbik, különösen élénk és dinamikus természetű, aki még mindig nem szokta meg a hazai levegőt, kissé még a kint eltöltött idegen világ hatása alatt áll. Valamelyik reggel csendes hallatszott a Pálgi-lakás ajtaján. A kislány kiszaladt, hogy a jövevénynek utánanezzon. Miután azonban a jövevény hangjából az éppen otthon tartózkodó Pálgi semmit sem tudott

**KERÉKPÁROS
KÜLDÖNCÖT
KERESÜNK**
az esti órákra

Jelentkezni 6—7 óra között: Uj Kelet nyomda, Tel-Aviv, Hanegev-u. 11., Bar-Tal úrnál.

סע הבטחון! זרואותך אחריות

100.000 ק"מ

על מנתון ההיזוכים האוטומטי החזק

DAF * דאף

100,000 km. garancia az automata menet berendezésre, ha két év alatt túlhaladja ezt a távolságot, ez a többi előnyökön kívül, ulnes szükségét olajozásra és vízre a hűtőbe. A „Daf” nem járja a garánsokat. „Daf” az automata holland sportkocsi. — Ara mindössze 12,950 IL.

MOISE KARASSO SONS
T-A RIBAL U. 24 P.O.B. 991 TEL 33241

Szatira Színház
TEL-AVIV, MENDELE-U. 7.,
tel. 229719.

S. DZIGAN

„Árájn gecimblt...!”

Rendező: SRAGA FRIEDMAN

BEMUTATÓ
Kedd, április 5.,
mocáé jom-tov, 6.45—9.15

Bolondok hajója

Regény
Írta: KATHERINE ANNE PORTER
Fordította: RÓNA ILONA

72.

Feleségére a régi gyöngédséggel gondolt: ereje változatlan; szeszélyei, gyöngései azonban váratlanul és folyton változók. Az asszony a központja, értelme és célja házasságuknak, élete, mint valami növény, így nőtte körül; az asszonyt nem szabad nyugtalanítania semmivel. Jövőteszi minden hibáját, méghozzá csendben; ez is vezeklés. Schumann doktor megnyugodott, megkönnyebbült, s érezte, hogy a reménység isteni kábitószereivel, felszabadult lelkiismerettel boldog álomba merül.

Ismerős csikorgásra, rázkódásra, lármás nyüzsgésre, rengésre, ringásra ébredt, ami jelezte, hogy a vén Vera ismét tengerre indul. Feküdt még néhány percig, élvezte lehetetlen helyzetét, zavaros családi gondjainak és a tengerészfegyelem szigorának kettős-ségét, egy ócska teknőn, mint ez a hajó, ahol Isten tudja, mi minden történhet.

Felfrissült, kellemesen mosolygós hangulatban ébredt. Kitekintett az ökörszemen, és már meglehetősen távolságból látta a szigetet, kissé ködbe borulva, szét-szórt fényei hunyorogtak, mint gyertyák a karácsonyfán. Ott az ő kedve, aki már tudja, hogy nincs egyedül, nem elhagyatott, nem bízták sorsára ingatag kis lelkét. Nem is szabad az ilyen teremtéssel soha szigorúan bánni. Neki is jobb érzés egy darabig ezen a szigeten tudnia, míg megtalálja a módját, hogy szabadlábra helyeztesse — de miért nem hozta még be a steward a választ a levelére? Felmegegy érte.

Csakugyan, már szól is a vacsorakürt; a kapitány távollétében mindig ő jelenik meg az asztalnál. Benézett a pénztároshoz, és érdeklődött, nincs-e számára üzenet. A pénztáros persze már lement a vacsorához, de fiatal helyettesénél üzenetet hagyott Schumann doktor-nak. A rendőrtisztviselő — jelentette feszes tartásban, és megfontoltan fogalmazta szavait — átadta Herr Doktor levelét Madame-nak. A hölgy el is olvasta a tisztviselő jelenlétében, s az közölte vele, hogy készséggel megvárja a választ.

Dr. Schumann előrelépett, és kinyújtotta kissé behajlított jobb kezét. — Hol a válasz? — kérdezte megbicsakló hangon.

A helyettes pénztáros, mint a leckét, mondta fel az üzenetet: — Doktor — mondta —, Madame megköszönte a rendőrtisztviselőnek a fáradságát, s azt mondta neki, hogy nincs válasz.

★

— David drágám — mondta Jenny —, legyünk megint turisták. Nézd, nézd — kiáltott fel elragadtatással —, itt minden más, mint amit eddig láttunk.

— Például? — kérdezte unottan David, és a fejét se fordította meg. — A pálmák? A szamarak? A piros cseréptetők? A mezítlábas, mosdatlan parasztok? Ilyet eleget láttunk Mexikóban, látunk majd Spanyolországban is... — Megint csak benne voltak szokásos huzakodásuk kellős közepében, nem tudtak megegyezni, mihez kezdjenek. Leültek egy padra egy kis tér szélén, a hegynék felület, a felkapaszkodó köves kis utca mentén, pálmák és mimózák árnyékában.

— Hát a tevék, te hülye — mondta Jenny türelmesen. — Például a tevék, súlyos teherrel a púpjukon... csakugyan mezítlábas, mosdatlan parasztok hajtják őket, de turbán van a fejükön.

— Variációk egy témára — felelt David. — Ettől már itt is ülhethünk, a látnivaló elsétál előttünk.

Jenny ebből nem kért. Türelmetlenül forgatta a fejét, és David tudta, hogy nemcsak a táj érdekli. Előrehajolt a padon, járt a szeme, lábát ugrásra kész helyzetben tartotta, s egy perc múlva fel is ugrott, úgy intgetett és kiáltozott Elsának és unalmas szüleinek, mintha régi barátok és nagyon kedves útítársak lennének. Azok éppen a piacra vezető úton kapaszkodtak fel a város központja felé. Elsa szerényen visszaintett. Herr és Frau Lutz ünnepeles arccal bólintott, mert Frau Lutz nem tudott megbékülni Elsának azzal a kijelenté-

sével, hogy Jenny rendes nőhöz illően viselkedik a kabiban. Jenny kurtán kijelentette: — Nem bánom, David drágám, maradj csak itt, ülj a babérjaidon, én megyek a rongyos-bongyos cigánydalosokkal, bizony, ó!

David ott maradt a padon, s megint rágódhatott azon a tényen, az érthetetlen tényen, hogy Jenny némelykor úgy viselkedik vele, mintha bármiféle társaságot többre becsülne.

A kis csoport elbaktatott mellette: Jenny Lutzékkal, Freytag és Mrs. Treadwell néhány lépéssel mögöttük, aztán Fräulein Spöckenkieker következett Herr Rieberrel, lökdösődve, kezüket lóbálva, viháncolva, mint rendesen. Baumgartnerék, kettőjük között Hans, kissé lemaradtak. Jóval hátrább a fiatal házaspár követte őket, egymásba font karral — lehajtott fejük összesimult, arcuk átszellemült az érzelmi boldogságban. Davidben hevesen felébredt a nemi irigység: ezek mindig olyan tartózkodók, nyilván azt képzelik, senki sem látja őket, pedig látni való, hogy teljesen belemerülnek a mézes-hetekbe. Kezdek leküzdeni az új házások félszégét, mind a kettőnek karikás a szeme, a fiatalasszonynak pattanás volt az arcán. Délelőtt a fedélzeten egymásba font kézzel aludtak el a nyugágyban. Délután visszavonultak, és vacsoránál kimerülten, hallgatagon kerültek elő, tartózkodó, zárkózott arccal, csak a szemük beszélt, ahogyan egymásra néztek.

David hirtelen felállt, megrázta a fejét, és kritikus pontjain vérhullám öntötte el... idegközpontjai tomboltak, agyában rajzottak az érzelmi képek, és szégyellte magát, amiért ez gyönyörűséggel tölti el. Elindult, utol akarta érni Jennyt. A fiatal pár most észrevette; karjukat azonnal leeresztették, az asszony becsúszta kezét férje meghajlított karjába, s meglehetősen mereven mentek el előtte.

David úgy érezte magát, mint a hülye. Mélységesen megvetette az ocsmány elképzeléseket, melyeket érzelmi jelenetek, zene, bizonyos szavak, olvasmányok, táncok, szennyes történetek keltenek... utálta a leskelődőket, a hallgatózókat, a tapogatózókat, a lábnyomogatókat, a fogdosókat, sztriptízvádaszókat, az ébren álmodozókat, akik egy helyben ülve, a semmibe bámulva kéjelegnek.

Az ő módszere legalább tisztá, egyenes. Ha rájön a vágy, meg is kerít partnert. Egyszer-kétszer a bányatelepen megpróbálkozott azzal a kockázatos dologgal, hogy állandó női biztosítson magának, de belátta, hogy egy pillanat is ráragad. Eltűnődött, milyenek a nők. Lefogadja, nincs a világban olyan kurva, amelyik nem arról ábrándozik, hogy egyszer csak jön egy pasas, beleszeret, elviszi magával a fényes, vagy legalábbis a semmittevő életbe. Egyik-másik még házasságról is álmodozik... mert hallották, hogy ilyesmi már előfordult.

Egyszer egy fekete körmű, mocskos, tetves féldián lány megtetszett neki. Csodaszép, sűrű, fényes fekete haja volt. Bekente a haját petróleummal (a lány bizalmatlanul tűrte, nem tudta, mire való), aztán óriás fazékban vizet melegített fallal körülvett kis udvarán, tetőtől talpig jól lesikálta kint a napon, haját-szőrét és a körmeit különösen. Befejezésül jól belocsolta nyugat-indiai toalettvízzel. Mire a fogást így elkészítette, elment az étvágya. Az lett a vége, hogy adott neki öt pesót és elküldte, a lány legnagyobb csodálkozására. Miközben az alsószojnyait szedte magára, tárgyilagosan megkérdezte: — Miért nem veszel feleséget? Jó asszony lennék... Én tudok ám!

Elmagyarázta neki, hogy egyelőre még nem házasodhat, s a lány nyugodtan és bizakodva ment el, de arckifejezéséből és modorából nyilvánvaló volt, hogy valami eunuchfélenek tartja, vagy valami furesz guszmust néz ki belőle, ami külföldieknél gyakori. Mikor elment, így búcsúzott: — Ha majd férfinak érzed magad, akkor szólj!

Lám, micsoda kanyart írtak le a gondolatai, hogy kimászhaszon a csavából! Megvárta, míg elhalad a fiatal pár, és csatlakozott a szétszórt zarándokcsoporthoz. Ha nem akarta is, látta, hogy Jenny, Freytag és Mrs. Treadwell mellett sétál, és sértőnek tartotta, hogy Jenny egyszerre megáll, elkezd ugrálni örömeiben, és izga-

tottan felfelé mutogat. Mindenki megállt, és felfelé nézett. David is: és csakugyan különös, új, csodálatos dolgot látott — soha többé nem lát ilyet, nem is felejtí el soha.

Egy karcsú, fiatal lányt láttak, ruganyos volt és izmos, mint egy balett-táncos, testhez simuló, rövid, fekete ruhája alól kilátszott barnára sült mezítlán lába, fejére kis négyszögű fekete kendőt kötött, s elől a homlokára pici kis babakalapot, valamiképpen a kontya alá fűzött szalaggal. Elsietett előttük, és csak úgy szökelt felfelé a sziklás kapaszkodón, majd balra fordult egy keskeny ösvényen, biztosan és szilajul, mint a szarvas.

Fején nagy, horpadt bádóg vizeskannákkal megrakott lapcs tálcát vitt, és súlyos terhével is szinte repült felfelé a hegyen viseltes teniszcipőjében, megfeszített vállal, állát felszelve, csipőjét különös mozdulattal ringatva, karját kitarva, mintha a szárnya lett volna.

Az utasok körülnéztek, s meglepetve látták, hogy nem ő az egyetlen: egész nap mindenfelé hordják a szigetben fejkön a súlyos vizeskannákat ezek a csodaszép fiatal lányok — orruk finom metszésű, szájuk gyöngéd vonalú, bőriük csodálatos spanyolosan, halványan kreol. Néhány erőtebb asszony, talán már a harmincon is túl, még mindig olyan szép volt, mint az atléta edzés közben.

— Ebbe hetenként két dokkmunkás is belepustulna — jegyezte meg elképedve Freytag, mikor már egy ideig figyelte őket, s a fáradság semmi jelét nem észlelte rajtuk. — Biztosan nem hosszú életűek.

Az idegenek el voltak bűvölve a látványtól, és magyarázatot kerestek. Persze tudhatták volna, hogy nincs benne semmi csodálatos. Közkívánatra odahívták az első arra haladó szigetlakót — bozontos hajú, mezítlábas férfi volt, vászonnadrágjának szárát térdig felgyűrte, és óriás, formátlan batyut vitt a hátán. Herr Professor Hutten kikérdezte a jelenség felől.

A szigetlakó elmondta, mint mindig, mert üzletszerűen járt ki a hajók elé, és jól ismerte az efféle idegeket, hogy ezek a lányok igen tisztességes fiatal teremtesek, és becsületes munkát végeznek. Jól tudta, milyen különös fogalmaik vannak a turistáknak, mégpedig nemcsak a férfiaknak, idegen országok fiatal nőinek viselkedéséről. Sok évi tapasztalat után azonban még mindig csodálkozott, hogy a hajórakományszám idelátogató turisták közül egy sem éri fel ésszel azt az egyszerű, természetes dolgot, hogy fiatal lányok mindennapi kötelessége a vízfordás. Ősidők óta hozzátartozik ez a nők házimunkájához — ki más hordaná különben? A fiatal lányokat köti a szigorú családi fegyelem... A vízellátásra alakult társaság szolgálatában állnak, és természetesen egyenruhát viselnek.

És mikor idáig ért, mindig ugyanazzal a kérdéssel került szembe... mit jelent az az apró babakalap, melyet minden lány homlokán visel a tálcá alatt? Ezt az ember nem tudta, senki sem tudja, ezt a kérdést szigetlakó eddig még sohasem tette fel. Így szokás, semmi több. Hozzá tartozik az öltözködhöz. Ha egy lány nem teszi fel, nem hordhat vizet. Milyen egyszerű, s ezek mégsem értik meg soha. És mikor Freytag feltette az elmaradhatatlan kérdést: — Mitől olyan csodálatosnak néznek ki? — a borzas férfi örömmel adta meg szokásos választát: — Nekünk nincs választásunk ezen a szigeten. Elfogadjuk, amit Isten ad. A mi lányaink szépek és tiszták.

Ezt a választ mindenkor tisztelettudó hallgatással vették tudomásul.

Baumgartnerék Hanszal, Freytag Mrs. Treadwell-lel, Lutzék és Jenny, az időközben már odaért Huttenék és a piros nyakkendős Herr Glocken fogta körül a szigetlakót. Turisták, más szóval barbárok. A szigetlakó jól ismerte a fajtájukat, s felajánlotta, hogy megmutatja a látnivalókat, elmondja hozzájuk a történeteket, fejenként ennyi meg ennyiért. Ezt azonban a csoportból nem óhajtott senki, így aztán szétszéledtek, és egymástól tisztas távolban folytatták útjukat, de valamennyien ugyanabban az irányban, s látszott, hogy előbb-utóbb ügyis összetájkoloznak, minthogy egy járatban vannak.

(Folytatása következik)

A ROMÁNYELVŰ ZENÉS SZÍNHÁZ BEMUTATJA A NAGY, LÁTVÁNYOS REVÜT:

CSAK EGYSZER ÉL AZ EMBER...!

2 felvonás és előjáték ★ Átdolgozta és dalszövegek: MILU JOSIPOVICI ★ Rendező: JONA RODAN Zene: HARRY REININGER

PETER LEIST

az 1. sz. román komikus

ADRIAN STOR

a román és izraeli opera első szolista

ZENE

TANC

HUMOR

BALETT

KOSZTÜMÖK

Vezényel: MICU GOLDSTEIN

Bemutató előadások:

Csüt., márc. 31. — 8.45 BÁT-JAM „Bát-Jám”	Péntek, ápr. 1. — 8.45 NAHARIA „Hód”	Szombat, ápr. 2. — 6.45—9.15 2 gálabemutató TEL-AVIV „Ohel-Sém”	Kedd, ápr. 5. — 6.45—9.15 pészách első napján HAIFA — „Tamar” Jegyek: „Nova”, Herzl 32/34.	Szerda, ápr. 6. — 9.15 NATANJA „Eszter”
Csüt., ápr. 7. — 8.45 KFAR-ATA „Shavit”	Péntek, ápr. 8. — 8.45 TIRA „Áteret”	Szombat, ápr. 9. — 2 előadás: 6.45—9. GIVAT-ALIJJA „Gál-Ron”	Vas., ápr. 10. — 8.30 MIGDAL HAEMEK „Dália”	Hétfő, ápr. 11. — 9.00 pészách utolsó napja RAMAT-GAN „Keszem” Jegyek a jegyirodáknak

A Ház előtt a 700 fonton felüli jövedelmek adóemelése

Sapira igazságügyminiszter üdvözölte az oktatási televíziót

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Kneszet jóváhagyta a jövedelmi adó módosításáról szóló törvényjavaslatot, amely szerint a 700 fonton felüli adóköteles jövedelmet 1-2 százalékgig terjedő további jövedelmi adóval terhelik meg.

Ugyanezen az ülésen be-terjesztette a Háznak Jákob Sapira igazságügyminiszter a szerzői jogvédelemről szóló törvény módosítási javaslatát. Ezt a módosítást az oktatási televízió bevezetése tette szükségessé. Az új törvény szakaszai megszabják, hogy a szerzői jogvédelem mily mértékben terjed ki szövegek, tankönyvrészletek és

más irodalmi alkotások televízióban való felhasználására. Sapira igazságügyminiszter javaslata betérjesztésekor emelkedett hangon köszöntötte az új izraeli létesítményt, az oktatási televíziót, amely most kezdi meg működését.

Sapira beszédében dicsőreleg emlékezett meg azokról a személyekről, akiknek buzgólkodása az oktatási televízió létesítését lehetővé tette, és közöttük eljósorban Teddy Kollekot Jeruzsálem polgármesterét, aki annak idején mint miniszterelnökségi államtitkár, az előkészítéssel járó munkálatok jórészt végezte.

Rónai András a közoktatásügyi miniszter beavatkozását kéri

Döntőbíróknak kéri fel a Habimával fennálló viszályában

Rónai András, a Habima elbocsátott, mert nem lépett fel az „Oliver” előadásán nevének a reklámhirdetésekből való mellőzése miatt, a napokban beadvánnyal fordult Zalmán Arán közoktatásügyi miniszterhez és beavatkozását kérte a Habima igazgatóságával fennálló viszályában. A művész az eset részleteinek ismertetése mellett, azzal a kéréssel fordult Arán miniszterhez, hogy vállalja a döntőbíró szerepét, mert ellenkező esetben nem lesz más választásom, mint ügyvédem útján más módon keressem igazságot és jogaim érvényesítését — fűzte hozzá Rónai, aki egyébként a héten megkezdte a próbákat egy magánjellegű előadás keretében, melynek címe „A macska és a karnimadár”. A darab rendezője Amnon Kábácsnyik, az Amerikában is jól ismert izraeli színházi szakember. Rónai vendégművészként lép fel az előadáson.

val fennálló konfliktus nem egyszerű és szokványos munkaviszály, hanem erkölcsi és művészeti háttérű affér, amelynek rendezésére a kultuszminiszter a legmegfelelőbb és legilletékesebb személyiséget.

Remélem, hogy Arán miniszter magáévá teszi kérelmemet és vállalja a döntőbíró szerepét, mert ellenkező esetben nem lesz más választásom, mint ügyvédem útján más módon keressem igazságot és jogaim érvényesítését — fűzte hozzá Rónai, aki egyébként a héten megkezdte a próbákat egy magánjellegű előadás keretében, melynek címe „A macska és a karnimadár”. A darab rendezője Amnon Kábácsnyik, az Amerikában is jól ismert izraeli színházi szakember. Rónai vendégművészként lép fel az előadáson.

DR. HANS DEUTSCH A KÖZELI NAPOKBAN SZABADLÁBRA KERÜL

A bíróság tizenkettőtől nyolcemillió márkára szállította le az óvadékot

Dr. Hans Deutsch, a Bonnban letartóztatásban lévő ügyvéd, remélhetőleg néhány napon belül óvadék ellenében szabadlábra kerül — ezt mondotta dr. Rapaport ügyvéd, aki dr. Deutsch érkeiét képviseli.

Azok után, hogy a kölni bírósághoz benyújtották a vádiratot Deutsch ellen, a bíróság hozzájárult ahhoz, hogy az eredetileg követelt 12 millió márká helyett 8 millió márká óvadékot tegyen le. Dr. Deutsch reméli, hogy ezt az összeget sikerül majd előteremtenie svájci bankok segítségével.

A Hatvany-család sok milliónos kártérítési ügyével kapcsolatos visszaélések és okmányhamisítások gyanúja miatt letartóztatott dr. Hans Deutsch perének időpontját még nem állapították meg. A bíróságnak az időpont kitűzésére vonatkozó határozata attól függ, vajon az illetékes törvényszék hajlandó-e elejteni a vádat és felmenteni Deutschot az alól, hogy egyáltalán válaszoljon az ellene benyújtott vádpontokra. Dr. Deutsch azt reméli, hogy szabadlábra helyezés után dr. Deutschnak a törvényszék hozzájárulásával jogában áll elhagyni Németország területét, még sem

Bizottság az áskeloni munkanélküliség tanulmányozására

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — Jigál Alon munkaügyi miniszter az áskeloni munkanélküliség kérdéseinek vizsgálatára miniszterközi bizottságot küldött ki. A miniszter a bizottság feladatává tette, hogy két hét alatt nyújtsák be jelentésüket és abban adjanak előjavaslatokat az áskeloni munkanélküliség megszüntetésére. A miniszter ezt a kijelentését Cházáni nemzetgyűlési képviselő interpellációjára adott válaszában tette meg.

Izland vezetőinek országjárása

Izrael és Izland semmieset- re sem lehet azonos, de még hasonló ország sem. Izland- rak mindössze 180 ezer főnyi lakossága van, körülbelül any

EMIL JONSSON
Althing példájára...

nyí mint Jeruzsálemnek — mondotta tegnap Emil Jonsson izlandi külügyminiszter a jeruzsálemi King Dávid hotelben rendezett díszelőadásban.

„Rövid ideje vagyok az Önök körében, de máris meggyőződtem a zsidó nép szorgalmáról, ügyességéről és tehetségéről” — mondotta az

izlandi vendég. — „Önök egy olyan államot építettek, ahol magas az életnivó, az emberek szépen keresnek és jól élnek. Ugyanakkor pár lépésnyire innen a határ másik oldalán egészen más körülmények között él a lakosság.”

A miniszter megemlítette, hogy amikor az izlandi Althing, a világ legrégebbi parlamentjének ezredik születésnapját ünnepelték, a skandináv népek szerződést írtak alá, amelyben kötelezték magukat, hogy minden vitás ügyet békés úton fognak rendezni. Jonsson miniszter szerint hasonló egyezményre volna szükség Izrael és szomszédai között.

A vendéglátó Aha Even külügyminiszter pohárköszöntőjében megemlítette, hogy Izland területi nagyságától eltérően, hatalmas feladatot töltött be Izrael történelmében. Thors, Izland képviselője volt az, aki 1947 november 29-én azon az UNO közgyűlésen, amikor megszavazták a zsidó állam felállítását, megnyitotta a vitát és pozitív állást foglalt a zsidó ország mellett.

Itt jegyezzük meg, hogy az izlandi elnök első izraeli estétjét Naschitz Frigyes és hívesének vendégként töltötte. Az izlandi főkonzul vasorát adott az elnök tiszteletére.

Az államelnök hazaérkezett

(Folytatás az első oldalról) ezért a teljesítményért, amellyel előkészítették a tálalást a két nép barátságához. Hatalmas földrajzi és kulturális távolságban élünk egymással, de a nép, amely azonban örömmel veszi barátságunkat. Az az érzésünk, hogy elérünk valamit ezzel az utazással”.

Száz elnök a továbbiakban azt mondotta, hogy a saját két ügyet eltulozott. Az egyik a kalkuttai incidens, amikor mindössze 10 diák tüntetett, „de senki sem támadott meg senkit.”

Az indiai kormány könynyen megakadályozhatta volna ezt, azonban nem tette.

A tüntetőknek sikerült publicitást elérniük, de ha a publicitást fegyver, úgy kelléül fegyver”. A másik túlzás az egészségi állapotával volt kapcsolatos. Hangoztatta az államelnök, hogy valamennyi programot betartottak, csak egy alkalommal tértek el attól, amikor ő fáradtnak érezte magát. Hozzátette még az elnök, hogy utját egy nappal meghosszabbította, amely nap rendkívül gazdag programu volt.

Száz elnök végül köszönetét fejezte ki az Air France francia légitársaság társaságának, amely gondoskodott arról, hogy gépe eredeti utvonaltól eltérően, érintse Kalkuttát.

Mose Chováv, a Kol Jisz-

rál munkatársa, aki az államelnök kíséretében volt, elmondotta, hogy az államelnök és kísérete 4 óra 40 percet volt kénytelen várakozni Kalkuttában, mert a repülőgép kisebb műszaki hiba miatt késett. Az államelnök ezt az időt a magasrangú vendégek részére fenntartott váróteremben töltötte.

A repülőtérén azokból a

pundzsábi katonákból alakult őrség ügyelt fel a rendre, amely az éhségáldás letörésére érkezett Kalkuttából. Mint jelentették, semmiféle hivatalos indiai személyiség sem találkozott az államelnökkel, és az átutazó vendéget Reuven Dafne, Izrael indiai konzulja és a hitközség képviselői fogadták.

A hadsereg is igénybe akarja venni az oktatási televíziót

Az irni-olvasni nem tudó katonák iskolája is bekapcsolódik

Tel-Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától). — A vezérkar közoktatásügyi osztálya bizottságot nevezett ki annak a kivizsgálására, hogy a hadsereg miképpen kapcsolódhatna bele az oktatási televízió programjába s hogy a katonai közoktatás ügye mennyiben profitálna az iskolai televízió igénybevételeből.

Mint ismeretes, a hadsereg széleskörű közoktatási programot hajt végre, elsősorban az olyan katonák körében, akik nem tudnak héberül irni és olvasni. A fennálló utasítások értelmé-

ben nem szerelhetnek le olyan katonát, aki irni-olvasni nem tud. A hadsereg saját költségére iskoláztatja a katonákat és külön központi kiképzőbázist tart fenn erre a célra, amely modern elemi iskolával rendelkezik. A feltevés az, hogy a televízió iskola-programjai kitűnően szolgálhatnák ezt a célt is. Ez alkalommal ki fogják vizsgálni azt is, hogy esetleg a televízió általános kiképzési célokra is felhasználható lenne, különösképpen olyan anyagban, amely komoly vizuális koncentrációt igényel.

KÖZELEDÜNK AZ EGYMILLIÓ KILOWATT ÁRAMTERMELESHEZ

Ujabb erőművel építést tervezi a villanytársaság

Haifa, (Az Uj Kelet tudósítójától). Az amerikai General Electric Művek a héten visszatérítettek 1 millió 550 ezer dollárt az izraeli villanytársaságnak a 15 millió dollárt kitevő bevételek után, amelyet az izraeli társaság 1952-56 között esz közzölt az amerikaiaknál. A csekket Jákob Pelednek, a villanytársaság vezérigazgatójának nyújtották át, aki jelenleg újabb beruházások ügyében az Egyesült Államokban tartózkodik.

A villanytársaság négy évvel ezelőtt nyújtotta be a visszatérítési követelést, miután az amerikai törvény szék a kartellelles törvény megszegéséért elítélte a General Electricet és más villamosági berendezéseket gyártó társaságokat. A kartellés összeg nagyságát bíróságon kívüli megegyezésben állapították meg.

Időközben J. Sáári, helyettes fejlesztésügyi miniszter kijelentette, hogy 1968-ra az ország villanyáram termelése elérje az egymillió kilowattot. Jelenleg 720 ezer kilowatt az ország áramtermelése, de a most épülő erőmű 280 ezer kilowattot fog termelni. A kérdéses új erőmű elkészülése után, további létesítenek az ország központjában.

Sáári kijelentette még, hogy átlagosan 6-7 évenként kétszeresére növekedik az ország áramszükséglete. Ehhez mérten kell tehát az erőműveket létesíteni, illetve korszerű felszereléssel ellátni. Az izraeli áramszolgáltatás zavartalan biztosítása érdekében igénybe kell venni a legkorszerűbb eljárásokat — hangoztatta a helyettes miniszter.

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MŰSORA

Előadások kezdete: 3.30 — 7.15 — 9.15
ALLENBY: Moll Flauders szerelmi kalandjai
ARMON DAVID: A rabszolga-kereskedelem ma
BEN JEHUDA: Börönd Kairóba
CAFON: Viva Maria
CHEN: Szembekötösd!
GAT: Paris hítkai
GORDON: Minden embernek kell a szerelem

ESZTER: A pénzszapda
HOD: Beszéljünk a nőkről
MAXIM: A gyilkos siker
MUGRABI: A zálogházas
OPHIE: Goldfinger
ORION: Schloss Gripsholm
SDEROT: Mirage
TAMAR: Fantomas visszatér
TCHÉLET: A madarász
ZAMIR: Gyilkosság a parkban
TEL-AVIV: A jutalom
YARON: A kanyaros lány
BAT-JAM
OREN: A szerelem örvényében
SAYON: Casanova 70
GIVATAJIM
HADAR: Goldfinger
NOGA: Szerelem csak felnőtteknek

SZINVALTOZÁS VIZSGÁLATA

Miami, (Reuter). — A maga nemében egyedülálló és szerfelett kényes feladat betöltésére szökött fel tegnap az esküdtsek hat középkori férfi tagját. Azt kellett megállapítani egy feltűnően csinos 24 éves nő életnagysága anyaszült meztelen fényképe alapján, vajon a hölgy... festi-e haját, vagy nem. A nő ugyanis egy nappal előzőleg bronzvörös hajjal jelent meg a bíróság előtt, hogy tanuvalomást tegyen abban a perben, amelynek keretében azzal vádolják, hogy „csalétkül” szolgált egy rablasi kísérletnél. Az ügyesség azzal érvelt, hogy a nő eredetileg szőkehajú és a rablás után festette át haját bronzvörösre, hogy megtévessze a bírakat.

Zavarok Párizsban a gáz és villany-sztrájk miatt

Párizs (Reuter, IFP). — Párizsban súlyos nehézségeket okozott különböző közszolgáltatási alkalmazottak sztrájkja. Így például az emberek csak nagy nehézségek által tudtak eljutni munkájukba, mert a közlekedési hálózatban is fennakadások mutatkoztak. A zavarokat a villanytársaság és a gázművek alkalmazottainak 24 órás sztrájkja váltotta ki. Ennek nyomán minimálisra csökkentek a villamosvasút és a földalatti járatok, úgy hogy katonai teherautókat kellett kirendelni a munkásoknak munkahelyeikre való szállítása érdekében. Ez azonban nem az egyetlen bosszúság, amivel a párizsiaknak meg kell küzdeniük. Kiderült, hogy nem volt friss kenyér és zsemle sem a reggelihez, mert a francia főváros pékségei az áramszolgáltatásban való szünetek miatt beszüntették a süstést.

Két év alatt befejezik a Chedera-Haifa műutat

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — Két év alatt — mondotta kedden a Kneszetben Jigál Alon munkaügyi miniszter — megépíti miniszteriumának műszaki osztálya a Haifa — Tel-Aviv közötti új műutatnak Chedera-tól északra lévő szakaszát. Az új útszakaszon egymással párhuzamos sávok lesznek és míg az egyiken csak Haifa felé lehet haladni, a másik a Haifa felől jövő forgalmat fogja szolgálni. Ez tulajdonképpen első szakasz lesz az izraeli autósztráda megépítésének.

A BNÉ HERZL közleményei

Léveicim: P.O.B. 4472.
Nagy örömet okoz és meglepésünkre Dr. Jesurun (Szabó) Eljáhu tanár, elfogadta meghívásunkat és 1966 március 27-én, vasárnap este 9 órakor Ibn Gvirol 68. sz. a. tart ránkunk előadást: „Szerénység és szenvedély a XX. század clonista politikájában” címen. Várjuk kedves tagjainkat és barátainkat.

A kultúrelőadás előtt 8 órakor a Bné Herzl kegyeletes megemlékezést tart az egyesület alapító tagjairól Herstein Teri és Lajosról. Beszél: Dr. Herskovits Fábán és Roth Ilonka.

HABIMAH

Tel-Aviv, márc. 24., csüt.
OLIVER
A kisteremben KI MENTI MEG A FALLACHOT

Izraeli Opera

Csüt., márc. 24., RIGOLETTO

Minősége kitünő - minden pénztárcához

SAT

DUBEK
a minőség biztosítója

Ben Gurion támadja Aba Event és a kormány védelmi politikáját

Mose Sárét levelével igazolja hadügyminiszteri működését —
A Kinához való közeledést sürgeti

Jeruzsálem, (Az Új Kelet tudósítójától.) A külügyminiszter beszéde után megkezdődött az általános külpolitikai vita, amelynek első felszólalója Dávid Ben Gurion volt. A parlament szóköröknek megfelelően a legnagyobb ellenzéki pártnak, a Gáchálnak a szónokát illette volna meg a szó, ám ez a párt hozzájárult Ben Gurion kérdéséhez és megengedték, hogy ő beszéljen előbb, mert mint a volt miniszterelnök kijelentette, az izraeli államelnökkel volt találkozási és oda kellett el-sietnie.

Ben Gurion beszédének érdemi részében a Kinával való diplomáciai kapcsolatokról hiányt említette. Kijelentette, jól tudja, hogy e hiánynak nem csupán a kormány, vagy a külügyminisztérium az oka, de nem szabad feladni a küzdelmet a kapcsolat felvétele irányában. Az elkövetkező húsz év alatt, de lehet hogy még korábban, Kína olyan világhatalmi tényezővé válik, amelynek a legfontosabb szava lesz a világ életében és ezért

elengedhetetlenül szükséges a vele való kapcsolatok kiépítése.

Ezután Ben Gurion beszéde nagyrészt Aba Even elleni támadásra fordította. Erre a támadási pergőtűre Aba Evennek a Le Monde-ban megjelent nyilatkozata volt újból az alkalom. De kifogásolta Ben Gurion Aba Evennek az ügyben a Kneszetben elmondott beszédét is. Saját egykori szerepének helyes megvilágítására hosszasan idézte néhai Mose Sárét egykor hozzátűzött levelét. Ebben a levélben Sárét, aki akkor miniszterelnök volt, arra szólította fel Ben Guriont, jöjjön vissza Szóe Bokorból és vegye át a hadügyminisztérium vezetését. Sárét levelének Ben Gurion által nagy pártosság felolvasott egyik szakasza szerint

az ország biztonsága csak Ben Gurion kezeiben lehet megnyugtató helyen.

Polemizált azokkal az állításokkal is, mintha az ő kormányzata idején katonai ka-laudorpolitikát folytattak volna. Aba Even itt többször közbekiáltott, mondván, hogy ő ilyesmit soha nem állított.

Elmelech Rimalt (Gáchál) kifogásolta, hogy az új külügyminiszter nem hozott új külügyi vonalat.

Dávid Hákoen, aki a Máárách nevében szólalt fel, de aki egyben a külügyi és hadügyi bizottságnak is elnöke, Ben Gurionnal polemizált és Aba Event vette védelmébe. Ugyanakkor azonban kijelentette, hogy mint mindig, így most is és

élete végéig Ben Gurionban mesterét látja, aki mellett hűen kitart.

De emlékeztetett Ben Gurion olyan beszédeire is, amelyekben Aba Event, mint az izraeli politikai élet felmenő csillagát dicsérte.

Mose Una (Vallásos Nemzeti Párt) követelte, hogy Izrael külföldi felvilágosító és tájékoztató tevékenységében nagyobb jelentőséget adjanak a vallási értékeknek.

Reuven Arzi a Mápám nevében nagy elismeréssel szólt Aba Evennek a taskenti egyezmény szelleméről tett kijelentéseit illetően. Határozott kiállást követelt a vietnami kérdésben Izrael kormányától, amelyben le kell szögezni, hogy

Izrael nincsen kapcsolatban Dél-Vietnammal

és óva intett attól, nehogy amerikai politikai fondorkodás áldozata legyen Izrael ebben a vonatkozásban. Izrael és Németország kapcsolata során megemlítette Arzi, hogy pártja véleménye szerint

dr. Török Sándor az izraeli német nagykövetség taná-

csosa nemkívánatos szemé-lyiség Izraelben.

Követelte, hogy ilyen körülmények között tegyen a kormány is.

Gábiel Kohen (Mápáj) szerint Izraelnek le kell csökkenti minden vitatényezőt bármely más állammal, ké-szenlétben kell állania akár egyes kérdések részleteinek megoldására is és ki kell fejleszteni az arabok körében olyan érzést, amely szerint Izraellel szembeni háborújuk értelmetlen volna. Meg kell teremteni az arabokkal való párbeszéd előfeltételeit. Az övezet atomfegyverektől való mentesítése mellett foglalt állást, óva intett a vietnami konfliktusba való beavatko-zástól és pozitívan szólt a Szovjetunióhoz a közelkeleti helyzet megszüldésére ügy-ében utóbb tanúsított magatartásáról.

ERHARD PÁRTELNÖK, BARZEL A HELYETTESE

Volta képpen Barzel fogja irányítani a keresztény-demokrata pártot

Bonn (IFP, UPI). — Ludwig Erhard kancellárt tegnap az uralkodó keresztény-demokrata párt elnöke-vé választották a párt orszá-gos nagygyűlésén. A 69 éves kancellár ügy került a pártelnöki tisztségbe, hogy elődjé, dr. Konrad Adenauer, aki a kancellári tisztséggel párhuzamosan a keresztény-demokrata párt elnöki tisztségét is betöltötte — vissza-vonult 90 éves korában a párt élén betöltött tisztségétől.

Erhard tegnapi megválasztásával együtt a pártnagy-

gyűlés megválasztotta helyet-tését is, a 41 éves Rainer Barzel személyében, akit a UPI jelentése Adenauer poli-tikai örökösének tekint.

Barzel a parlament elnöke, és a párt alelnöki tisztségé-be való megválasztása újabb bizonyíték arra, hogy ő az emelkedő csillag a nyugat-német politika égen, mert a miniszterelnöki teendőik által rendkívül elfoglalt Erhard mellett ő fogja irányítani a legnagyobb uralkodó politi-ikai párt tevékenységét.

„A náciellenes perek a német vezeklés bizonyítékai”

New York, (STA). — Ri-chard Jager nyugatnémet igazságügyi miniszter a New York Times tegnapi számá-ban megjelent nyilatkozatá-ban azt mondotta, hogy szer-te a világon a német-ellenes érzések hulláma mutatkozik és ez „súlyos veszedelmet je-lent a nyugatnémet demok-ráciára”, mert a német-ellen-es közlemények és filmek növekvő száma „csalódást okoz a német népek, amely erőfeszítéseket tesz a náci mult büneinek kiengesztelése-re.

Jager szerint a Németor-szág és a németekkel szem-ben anti-pátia egy része a

Kína nem vesz részt a pártkongresszuson

(Folytatás az első oldalról) nai jegyzék azt írja, hogy a szovjet pártvezetők „odaíg mentek, hogy tagadják Kína szocialista mivoltát”. Ilyen körülmények között nyilván-való, hogy a Moszkvába va-ló meghívás mögött nincs semmiféle igazi tartalom, ez egy üres formalitás, mert a meghívót hátsó gondolatok-tól vezetve küldték el. „Az adott körülmények között résztvehet-e a kínai kommu-nista párt küldöttsége a szov-jet pártkongresszuson? Lehetséges-e az, hogy kiküld-jük megbízottunkat, amikor a ti szemetekben a kínai kommunista párt ellenség-nek számít?”

A jegyzék emlékeztet még arra, hogy a kínai kommu-nista párt delegációkat kül-dött számos szovjet kong-resszusra, köztük arra a három kongresszusra is, mely-lyeket azután tartottak, hogy „Chruscsev revizionista csoportja hatalmába kerítet-te a szovjet pártvezetősé-ge-t”. A 20-ik kongresszuson azonban — folytatódik a pe-kingi válaszejegyzék — hi-keritelen éles támadást és kiro-hanást intéztek Sztalin ellen, aki nagy marxista és leni-nista volt.

„Minden támadás Sztalin ellen úgy tekintendő, mint a marxizmus-leninizmus elleni támadás és maga a Szovjetuniónak, vala-

A Független Liberális Párt nevében Jizhár Harári be-beszélt, aki csalódott, mert Ben Gurion megint elmulasz-totta az alkalmat és

nem mondta el, melyek azok a mulasztások, ame-lyekre az utóbbi időben többször célszerű lett és amelyek szerinte a kor-mányt biztonsági kérdések-ben terhelik.

Szlomo Jákov Grosz, az Águ-dát Jiszráél szónoka mind az ellenzéki, mind a koalíciós képviselőket arra kérte, hogy legyenek gondosabbak és óva-tosabbak nyilatkozataikban. Rámutatott még Grosz arra, milyen előnytelenné hatnak olyan személyek tevékenysé-géi, akik mint diplomaták mentek ki afrikai országok-ba, de aztán ott kiváltak az állami szolgálatból és a ma-gánszektorban helyezkedtek el.

ERHARD PÁRTELNÖK, BARZEL A HELYETTESE

Volta képpen Barzel fogja irányítani a keresztény-demokrata pártot

Bonn (IFP, UPI). — Ludwig Erhard kancellárt tegnap az uralkodó keresztény-demokrata párt elnöke-vé választották a párt orszá-gos nagygyűlésén. A 69 éves kancellár ügy került a pártelnöki tisztségbe, hogy elődjé, dr. Konrad Adenauer, aki a kancellári tisztséggel párhuzamosan a keresztény-demokrata párt elnöki tisztségét is betöltötte — vissza-vonult 90 éves korában a párt élén betöltött tisztségétől.

Erhard tegnapi megválasztásával együtt a pártnagy-

gyűlés megválasztotta helyet-tését is, a 41 éves Rainer Barzel személyében, akit a UPI jelentése Adenauer poli-tikai örökösének tekint.

Barzel a parlament elnöke, és a párt alelnöki tisztségé-be való megválasztása újabb bizonyíték arra, hogy ő az emelkedő csillag a nyugat-német politika égen, mert a miniszterelnöki teendőik által rendkívül elfoglalt Erhard mellett ő fogja irányítani a legnagyobb uralkodó politi-ikai párt tevékenységét.

„A náciellenes perek a német vezeklés bizonyítékai”

New York, (STA). — Ri-chard Jager nyugatnémet igazságügyi miniszter a New York Times tegnapi számá-ban megjelent nyilatkozatá-ban azt mondotta, hogy szer-te a világon a német-ellenes érzések hulláma mutatkozik és ez „súlyos veszedelmet je-lent a nyugatnémet demok-ráciára”, mert a német-ellen-es közlemények és filmek növekvő száma „csalódást okoz a német népek, amely erőfeszítéseket tesz a náci mult büneinek kiengesztelése-re.

Jager szerint a Németor-szág és a németekkel szem-ben anti-pátia egy része a

Kína nem vesz részt a pártkongresszuson

(Folytatás az első oldalról) mint a kommunista pártok és Kína, és a világon élő ösz-szes marxisták-leninisták el-lenli támadás” — szögezi le Pening, majd azt fejtegeti, hogy a 22-ik pártkongressz-uszon „alapjában véve reviz-ionista programot” fogad-tak el.

„Oroszország a leninizmus szülőföldje és ez az ország volt a nemzetközi munkás-mozgalom központja is. Sztalin halála után azon-ban a szovjet kommunista párt vezetői elárulták Le-nint és a leninizmust, azóta a pártvezetés egy modern rev-izionizmus központja lett” — írja a kínai jegyzék, majd így fejezi be:

„Az elmúlt tíz évben szá-mos erőfeszítést tettünk ab-ban a reményben, hogy visz-szatéríthetünk benneteket a marxizmus-leninizmus útjára. Chruscsev bukása után többször ajánlottuk, hogy a szovjet vezetőik térjenek jó útra, de mindezen kísérlet kudarcba fulladt.”

Moszkva még nem reagált hivatalosan a pekingi jegy-zékre, de New Yorkban, az UNO központjában azt mon-dotta a szovjet küldöttséghez közel álló egyik személyiség, hogy a kínai jegyzék nyomán a nemzetközi feszültség és a hidegháború növekedése, va-lamint a háborús veszélyek fokozódása várható.

Aba Even külpolitikai expozejá

(Folytatás az első oldalról) párizsi kormány legjobb tu-domásunk szerint az övezet békéje és szilárdsága megin-gatása ellen küzd. Ugyanakkor az utóbbi időben mind szembenőbbé vált Francia-or-szág az a szándéka, hogy a Közkeleten újból megerősítse saját helyzetét. Aba Even azon l...ének adott kifejezést, hogy Francia-or-szág az a közelkeleti övezet-ben való politikai terjeszke-dése semmiben sem fogja megváltoztatni Izraellel szem-ben barátságát.

Az Egyesült Államokban — hangsúlyozta a miniszter — ahol mostani tárcája elfoglalása után látogatást tett, Izraellel kapcsolatos ba-ráti megnyilatkozásokra ta-rált és beszélgetéseiből ki-tűnt, miszerint a legjelentő-sebb amerikai tényezők igye-keznek segítséget nyújtani Izraelnek központi probléma-jának megoldására. Minden valószínűség szerint, hamarosan befejeződnék a washing-toni kormányval gazdasági kérdésekben folytatott tár-gyalások, amelyek az izraeli nemzetgazdaságra előnyösen fognak hatni. Megemlítette a külügyminiszter azt is, hogy az izraeli-amerikai közös ten-gervizótlanítási akció első szakaszai sikeresen befeje-ződtek. Most már nyilván-való, hogy ezt az akciót érdemes folytatni és a két kor-nányzat most már együtte-sen vizsgálja a nagy techno-logiai terv gazdasági meg-valósításának lehetőségét és azt, hogy mily módon és mily-en mértékben lehet és kell hozzá a szükséges tőkét biz-tosítani. Izrael és Nagy-Bri-tannia között pillanatnyilag gazdasági vonatkozásban áll nyitva és tárgyalás alatt né-hány kérdés.

Megelégedéssel szólt a kül-ügyminiszter Izrael és a Szovjetuniónak kapcsolatának fejlődéséről.

Több jel arra mutat, hogy a Szovjetuniónak a közelkeleti övezet valamennyi országa területi épségének elvét mindinkább elfogadja és ennek az elméleti magatar-tásnak számunkra előnyös gyakorlati hatása is lesz. Külön megelégedéssel szólt a külügyminiszter az Izrael és a Szovjetuniónak közötti kultur-kapcsolatok lendületes fejlé-déséről, valamint Izrael és Románia valamint Lengyel-or-szág kereskedelmi kapcsola-tainak újabb alakulásáról. Ebben a vonatkozásban hang szolgált Aba Even azt is, hogy Izrael már többször kinyilvánított külpolitikai vo-nalvezetése szerint támogat-ja a jelenlegi európai, különösképpen pedig a kö-zép- és kelet-európai föld-rajzi státus quot, amiben a béke zálogát látja.

A beszédeknek ez a része különösképpen a lengyelországi Oder-Neisse vonalra vonat-kozik.

— Kereken egy esztendő-vel ezelőtt léptünk diplomá-ciai kapcsolatba Németor-szággal — mondta még Even. — Akkor leszögeztük, hogy

Johnson elnök tegnap kijelentette, hogy Ameriká-nak és 13 szövetségének el-tökélt szándéka fenntartani s megerősíteni a NATO visz-szariasztó haderejét.

ez az új kapcsolat nem je-lenti a két nép közötti sú-lyosveretű párbeszéd befeje-zését. Ez a dialógus egy szörnyű történelmi háttérre épül fel, és most is folyta-tódik, bár most már folyta-tásához bizonyos elfogadott keretek alakultak ki. Gya-korlati téren megindult kö-zben a gazdasági tárgyalás Németországgal, amelynek alapját a két ország minisz-terelnökeinek 1965 május ha-vában lefolyt levélváltása je-lentí.

Április 27-én folytatódnak az izraeli-német gazdasági tárgyalások

Bonn, (Reuter). Bonnban tegnap hivatalosan közzétét, hogy április 27-én kezdődik a Nyugat-Németország és Izrael közötti gazdasági tár-gyalások második szakasza. A Bonnban felülülő megbe-széléseken ugyanazok a szem-élyiségek képviselik a két országot, mint akik a feb-ruár 24 és március 3 között lefolyt tárgyalások alkalmá-val.

A német külügyminiszté-rium által tegnap közzétett közlemény szerint a két kor-mány eleve megállapodott abban, hogy az Izraelnek nyújtandó német gazdasági segítség ügyében folyó tár-gyalásokat több szakaszban fog-ják lefolytatni.

OJSZTRACH CHASZID DALOKAT JÁTSZOTT A FILHARMONIKUSOK HAZAVATÁSÁN

Lévi Eskol angolul és oroszul köszöntötte a vendégeket

A maga nemében egyedül-álló légkörben, megható ün-nepesség keretében avatták fel tegnap este Lévi Eskol mi-niszterelnök, a kormány szá-mos tagja, a szovjet nagy-követ, Lord Izrael Sieff, Sir Isaac Wolfson, Dávid Ojsz-trárah, a világhírű hegedűmü-vész és számos más előkelő-ség jelenlétében a filharmo-nikus zenekar vendégelő művészházát. Rendkívüli jel-legzet adott az ünnepségnek a miniszterelnök angol- és orosznyelvű beszéde, vala-mint Dávid Ojsztrach szer-eplése, aki klasszikus zeneda-rabok mellett chaszidikus dal-lokat is játszott a közön-ség lelkes ünneplése közep-tén.

Az épület a Járkon túl-olalán, a város zajától távol emelkedik s célja, hogy nyu-galmas lakólehetőséget biz-tosítsa a zenekar vendég-szerelő művészeinek. A ven-dégház Clarissa és Fred Da-

Aba Even kijelentete még, hogy a tárgyalások további szakasza rövidesen megke-zdődik, és remélhetőleg jó eredménnyel fejeződik majd be. Sajnálkozásának adott kifejezést a külügyminiszter afelött, hogy erőfeszítéseink ellenére még mindig nem megfelelőek a kapcsolataink Indiával és ugyanez mond-ható el Kinára is. Felsorolta ezután Izrael mindinkább te-rebélyesedő jó diplomáciai kapcsolatait afrikai, ázsiai és latin-amerikai államokkal.

Április 27-én folytatódnak az izraeli-német gazdasági tárgyalások

Bonn, (Reuter). Bonnban tegnap hivatalosan közzétét, hogy április 27-én kezdődik a Nyugat-Németország és Izrael közötti gazdasági tár-gyalások második szakasza. A Bonnban felülülő megbe-széléseken ugyanazok a szem-élyiségek képviselik a két országot, mint akik a feb-ruár 24 és március 3 között lefolyt tárgyalások alkalmá-val.

A német külügyminiszté-rium által tegnap közzétett közlemény szerint a két kor-mány eleve megállapodott abban, hogy az Izraelnek nyújtandó német gazdasági segítség ügyében folyó tár-gyalásokat több szakaszban fog-ják lefolytatni.

OJSZTRACH CHASZID DALOKAT JÁTSZOTT A FILHARMONIKUSOK HAZAVATÁSÁN

Lévi Eskol angolul és oroszul köszöntötte a vendégeket

A maga nemében egyedül-álló légkörben, megható ün-nepesség keretében avatták fel tegnap este Lévi Eskol mi-niszterelnök, a kormány szá-mos tagja, a szovjet nagy-követ, Lord Izrael Sieff, Sir Isaac Wolfson, Dávid Ojsz-trárah, a világhírű hegedűmü-vész és számos más előkelő-ség jelenlétében a filharmo-nikus zenekar vendégelő művészházát. Rendkívüli jel-legzet adott az ünnepségnek a miniszterelnök angol- és orosznyelvű beszéde, vala-mint Dávid Ojsztrach szer-eplése, aki klasszikus zeneda-rabok mellett chaszidikus dal-lokat is játszott a közön-ség lelkes ünneplése közep-tén.

Az épület a Járkon túl-olalán, a város zajától távol emelkedik s célja, hogy nyu-galmas lakólehetőséget biz-tosítsa a zenekar vendég-szerelő művészeinek. A ven-dégház Clarissa és Fred Da-

Fájdalommal tudatom, hogy testvérbátyám

FRIEDLER ADOLF

Petach Tikva (Malben) — Marosujvár

83 éves korában március 22-én יוסף ראש חודש elhunyt. Aznap csendben eltemettük.

Gyászolják: öccse Izidor, sógornője Adél (szül. Diamantstein)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett édesanyánk, nagyanyánk, dédanyánk, rokonunk

WILHELM NINA

Gáv Jám Bét — Lugos

92 éves korában, hosszú szenvedés után elhunyt. — Temetése ma, csütörtökön, március 25-én délben lesz. Találkozás 12-kor a khayat-beachi temető főbejárataánál.

A gyászoló család

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett édesanyánk, nagyanyánk, rokonunk

WEISS NÁNDOR 71

CHOLON (Gyulafehérvárról)

slosimjának leteltével

Á Z K Á R Á T

tartunk holnap, pénteken, március 25-én déli 12 órakor a körzeti temetőben (Cholon Bát-Jám határában).

A gyászoló család

A mély fájdalomtól lesújtva tudatjuk, hogy felejtethetlen, drága férjem, aranyos jó apukánk, önfeláldozó rokonunk, önzetlen barátunk

EHRENFELD ISTVAN

elhunyt. Március 21-én helyeztük örök nyugalomra Haifán, a khayat-beachi temetőben.

Az EHRENFELD és SCHAFFER család

Felejtethetlen, drága édesanyánk, nagyanyánk, dédanyánk

özv. FELDINGER ARONNÉ

szül. GIDALY BERTA

életének 84-ik évében jobblétre szenderült. — Kedden, március 22-én eltemettük.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

SÁ

1966 MÁRCIUS

Dé

A Keren Há...
vagyunk. Jár...
déli vidékeit...
célpontja a Bó...
amely az expo...
mörök legföb...
téli időszakba...
ban érik a pa...
ka és az új b...
— Szeretik a...
új krumpit a...
— mondja r

agronomus, a...
az újságírók...
melési eljárá...
A vízjel t...
itt. Az övez...
mamerák pe...
zet, hanem a...
penként, gur...
a gyökereik...
vet. Olyan eg...
éppen rá ké...
kony gumics...
géppel megk...
ken és a luk...
ahol a tó van...
zét ugyanoly...
nek el, mint...
Semmi nem...
den csepp r...
gáét.

Böször öv...
háromnegyed...
nyi terület...
lyet északon...
keleten Arád...
tomi határ...
gázai sáv h...
Harcin a lét...
kibuc és tize...
első települé...
ban alakult...
hely, a háro...
dunából mi...
gyed millió...
Fél millió v...
ket. Jól járn...
nek. A legte...
dek egyike...
A primörök...
árakat lehet...
kért és a...
Keren Háje...
megtesz, ho...
földművelés...
Roppant...
benépesítés...
miatt, hogy...
gonyát egy...
urak, nemc...

A tíz új te...
ven millió...
ség. Ehhez...
lévő települ...
sére szolgál...
villanyháló...
újabb 20 m...
15 millió...
kiterjesztés...
millió. Ez a...
állampénztá...
a Keren H...
magára a...
resztülviszít...
vet — és m...
juk megvan...
nak a kivi...
— egy virá...
sági övezete...
2000 család...
élhetést és a...
gazdasági er...
A Negevi...
kietlen, sív...

Délvidéki barangolás

A Keren Hájeszod vendégei vagyunk. Járjuk az ország déli vidékeit. Utazásunk első célpontja a Bösör-övezet, az, amely az exportra szánt primörök legfőbb termőhelye. A téli időszakban nyilonsátrakban érik a paradicsom, uborka és az új burgonya.

— Szeretik januárban az új krumpit az angol lordok — mondja mosolyogva az

- A Bösör övezettől Éjn Gediig -

Írta: Zoltán Dezső

Az utas azt hinné, hogy figyelemmel a helyzetre, az egész országban veszedelmesen takarékoskodnak a vízzel. Ez korántsem így van.

Néhány szám: 266 ezer ember lakik a Negevben. Ebből százötvenezen Beér-Sévától délre. Egymillió és egyszázötvenezen dunám a megművelt terület. Tavaly 135 millió köbméter vizet kapott a Negev, a települések mintegy 150 millió font értékű termeltek. 1966 márciusáig a Szochnut negyedmillió fontot fektetett be a Negev fejlesztésébe és ehhez az összeghez

járul még a sikunügyi miniszterium 60 millió befektetése. Ez több mint 300 millió.

Panaszok, aggodalmak

Váratlanul tűnik fel Arád városa. Igenis, város. Noha csak 1700 lélek a lakója. Gyönyörű központja van ennek a városkának, négyemeletes házak sorakoznak egymás mellett, mindent megterveztek, minden a helyén van. Legalábbis így látja az idegen. A polgármester viszont tele van panasszal. Mit mond Zeév Chájmoni polgármester? Atadjuk neki a szót: — A kormány nem tar-

totta be ígéreteit Arád fejlesztésével kapcsolatban. A munkanélküliség napról-napra emelkedik. A szdomi gát-építésénél dolgozó 80 áradi munkás elbocsátása várható, amint az amerikai cég elvégzte a munkát. Nincs rá semmi remény, hogy a kálisó műveknél munkát kapjanak, amint azt annakidején ígérték nekik.

További panaszok:

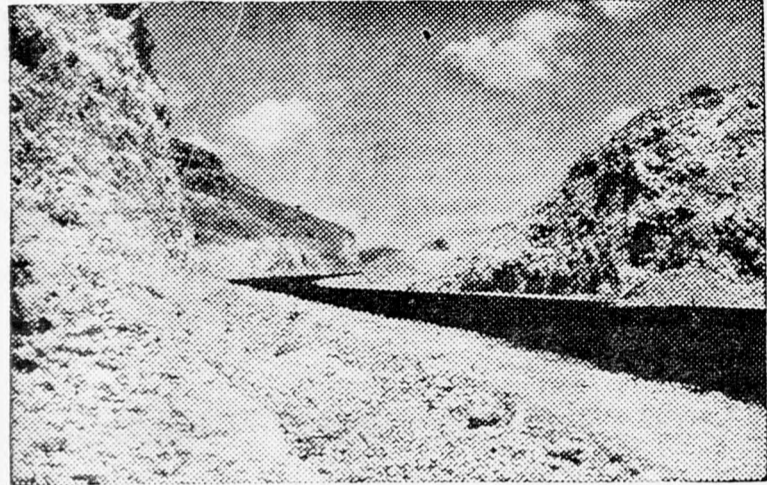
— A városban sok jó szakember, technikus él, akinek megígérték, hogy megfelelő elhelyezkedésben lesz részük. Ezzel szemben nem épülnek a tervezett üzemek és a szakemberek munka nélkül vannak. A kormány nem tartotta be azt az ígéretét sem, hogy utat épít Arád, Dimona és Oron között. Nem építik a Bét Kámá és Tel Sokét közötti utat sem. A szállító-

vállalatok arra kényszerítik sofőreiket, hogy hagyják el Arádot és költözzenek át Beér-Sévára és a munkaközvetítő hivatal sem tesz semmit a foglalkoztatás biztosítása érdekében.

A fiatal polgármester végezetül így érvel:

— Arád nem idegenforgalmi látványosság, nem olyan hely, amire azt lehetne mondani, íme, egy virágzó város a sivatagban. Nem is akarunk mi idegenforgalmi attrakcióvá válni, hanem azt akarjuk, hogy a kormány, amely megtervezte a létünket, amely 40—50 milliót fektetett be csak az ide vezető országútba, továbbra is tegyen meg minden erőfeszítést és ne hagyja, hogy tönkremenjen az, ami már megvan. Arád élni akar, olyan

(Folytatása a túloldalon)

AZ ARÁD ES SZDOM KÖZÖTTI ÚJ UT

agronomus, aki megmutatja az újságíróknak az új termelési eljárásokat.

A vízzel takarékoskodnak itt. Az övezet földjén nem mamterák permetezik a vizet, hanem a növények csep-penként, gumicsőből kapják a gyökereikhez a drága nedvet. Olyan egyszerű ez, csak éppen rá kellett jönni. Vékony gumicső vonul végig a géppel megkapált vetemények és a lukakat oda fúrják, ahol a tö van. Fele annyi vízzel ugyanolyan eredményt érnek el, mint a mamterákkal. Semmi nem vész kárba, minden csepp megteszi a magáét.

Mielőtt Bösör övezetbe érünk, Askelon előtt nagy kiterjedésű, megművelt területeken a mamterák permetezik szüntelenül a vizet, amikor autóbuzunk arra jár. Nincs hozzászólásunk. Aki a földet megműveli, tudja, hogy mikor kell kinyitnia és elzárnia a csapot, tudja, hogy mikor igényel a növény táplálékot. Csakhogy ezúttal nem voltak figyelemmel rá: az ég csatornáit is megere-dtek.

Szívfájdító érzés permetező mamterákat látni, amint versenyre kelnek a szapora, kiadós esővel.

Félmillió dunám vár gazdára

Bösör övezetnek azt a háromnegyed millió duná-nyi területet nevezünk, melyet északon a Láchis övezet, keleten Arád, délen az egyiptomi határ és nyugaton a gázai sáv határol.

Harminc település vívjá itt harcat a létért. Tizenhárom kibuc és tizenhét mosáv. Az első település, Gvulot, 1943-ban alakult. Van itt még hely, a háromnegyed millió dunából még csak egy-egy milliót műveltek meg. Fél millió várja a telepeseket. Jól járnak, akik ide jönnek. A legtermékenyebb földek egyike ez az országban. A primörök teremnek itt, jó árakat lehet elérni a termékekért és az állam, meg a Keren Hájeszod is mindent megtesz, hogy segítse itt a földművelést.

Roppant fontos e terület benépesítése. Nemcsak amiatt, hogy januárban új burgonyát egyenek az angol urak, nemcsak a koránérő

paradicsom és paprika, a folyton termő virág miatt, hanem azért is, mert e vidék köti össze Asdotot a délvideki országutakkal.

A mezőgazdasági célkitűzések: a Bösör övezetet olyanná kell tenni, hogy ott nyáron földimogyoró, télen pedig sok zöldség, krumpit, paradicsom, paprika teremjen. Bösör közelebb van Nyugat-Európa-hoz, mint Kalifornia, miért ne lehetne Nyugat-Európa Kaliforniája, miért ne termelhetne annyi primört, hogy örömmel várják, számítsanak rá a nyugateurópai országok háziasszonyai?

Tíz új további települést kívának egyelőre létesíteni a Bösör övezetben. Ez mintegy 800—1000 új mezőgazdasági egységet jelentene. Ehhez újabb pénzek, több és olcsóbb víz kell. Ha sikerül minden terv, akkor ennek az övezetnek tízmillió dollár exportot kell teljesítenie évente.

A nagy terv

A tíz új településhez negyven millió fontra van szükség. Ehhez járul még a meglévő települések megerősítésére szolgáló tizenöt millió villanyhálózat, országutak újabb 20 millió és további 15 millió vízszolgáltatás kiterjesztésére. Ez kilencven millió. Ez az összeg nem az állampénztárt terhelné, a Keren Hájeszod vállalja magára a terheket. Ha keresztülviszik ezt a nagy tervet — és minden reális alapjuk megvan rá, hogy bizzanak a kivitelezés sikerében — egy virágzó mezőgazdasági övezetet hoz majd létre, 2000 családnak nyújt megélhetést és amellet az ország gazdasági ereje is növekedik.

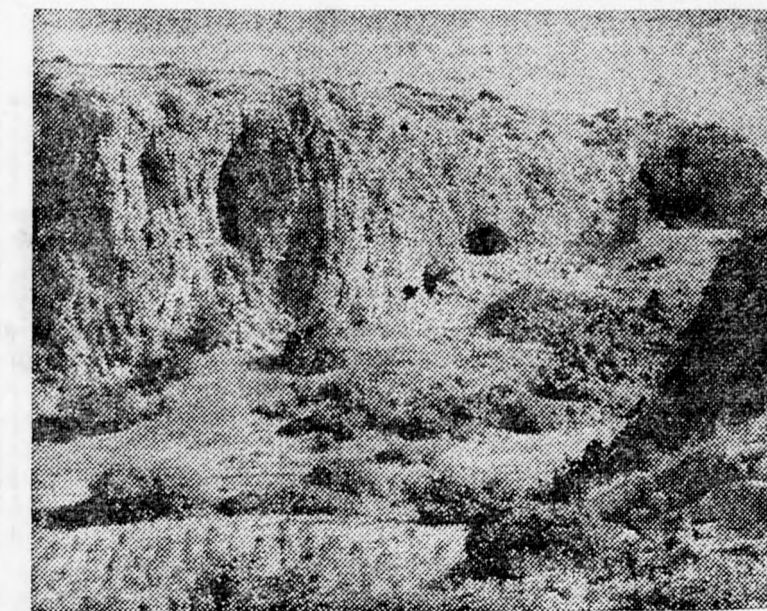
A Negev felé megyünk. A kietlen, sivár, olykor Hold-

kráterhez hasonlító Negev felé. Ilyen pionir-munkát kevés helyen végeztek még. Ezt minden elfogultság nélkül mondhatjuk. A kétmillió 700 ezer dunányi kietlen, lősz talajon, égbenyülő hegyek, vad sziklazátanyok között épültek meg az országutak. Minden előre megtett lépést robbantással, elszántsággal, a jövőbe vetett hittel kellett megtenni. A Negev nemcsak stratégiai fontos, nemcsak az ország védelme szempontjából felbecsülhetetlen jelentőségű, de a várt milliós tömegek befogadása is csak úgy képzelhető el, ha veteményeskertté válik az ország fele részét kitevő Negev. Még ettől igazán messzi vagyunk, bár az erőfeszítések hatalmasak.

A Kármel panorámája megmenekült az elcsúfítástól

A „ZIV NOCA”, EGYIKE A KARMEL SZÉP VIRAGAINAK

A KARMEL BARLANGJAI ATLTINÁL

Amennyire igaz a régi héber közmondás, hogy „nemcsak kenyérről él az ember” ki is lehet bővíteni ezt a mondatot olyformán, hogy nemcsak a házon és lakáson áll a nép jóléte.

Bevándorlási országban élünk, amelynek sürgős lakás és elhelyezési gondjai vannak és kétségtelen, hogy a legutóbbi nagy alijja-hullámok, főként amelyek az állam kikiáltása után érkeztek, nem tették lehető-

vé, hogy a lakóházakat és más épületeket olyan formában tervezzék meg, hogy azok ne csúfítsák el a természeti szépségeket és a tájakat. Be kell vallanunk, hogy sok bűnt követtünk el ezen a téren, a természeti szépségek és a táj, valamint a nép lelki és fizikai higiénájára szempontjából.

Néhány évvel ezelőtt az ország legszebb részét, a Kármelt és a rajta zöldellő erdőket fenyegette ez a ve-

A MOCHRÁKA KILATONAL

szély. A Kármel-hegyen, amely Haifa városának köz-igazgatási területén fekszik, a beépíthető terület megközelíti a 140 ezer dunámot. A természetes szépség szempontjából a Kármel két részre oszlik. Az északi részt jeruzsálemi fenyő fedi, amely évszázadok óta nő rajta. Itt vannak a Kármel különlegesen szép kilátói és más természeti szépségek. Es pontosan ebben a részben hagytak jóvá néhány évvel ezelőtt építkezési terveket, amelyeket az angol mandátum idejéből örököltünk.

Ha valóban végrehajjták ezeket a terveket, kétségtelen, hogy Izraelnek ezt a csodálatosan szép részét elcsúfították volna. Megkezdődött tehát a harc a Kármel ősi jellegének megőrzésére olyan emberek részéről, akik számára az ország szépsége mindennél drágább, ez „a természet megvédésére alakult társaság”, amely éveken keresztül figyelmeztetett a Kármel hegyet fenyegető veszélyre. A harc eredményes volt és öt építkezési tervet, amelyek egyaránt vonatkoztak a Kármel északi és déli részére, visszatartottak, amíg az illetékes tényleg új tervet dolgoznak ki, amely eleget tesz

az építkezési és fejlesztési szükségletnek, de egyben biztosítja a táj szépségének megőrzését is.

Most már el lehet mondani, hogy az ősi fenyőerdő, a különböző ligetek és a hegy változatos állatvilága megmenekült a pusztulástól. A Kármel nem változik át lakott városnegyeddé, felhőkarcolók színhelyévé, amelyek elcsúfítanak az érdekes hegyvonulatot és elpusztítanak az egyetlen őserdőt, ami még megmaradt, minthogy az erdő nagyrészt a török uralom alatt irtották ki, még az első világháború előtt.

Amikor a Kármelről beszélünk, nemcsak a Kármel hegyre gondolunk, amely körülveszi Haifa városát. Széles területről van szó, amely egészen Vádi Milekig terjed. Ennek a területnek a közepén Dáliát el Kármel és Uszafije falvak mellett 30 ezer dunám mezőgazdasági föld fekszik, amelyeket főleg ezeknek a falvaknak a lakói művelnek meg. A déli területet, 14 ezer dunámot kivéve, nagy nemzetközi parkként fogják felhasználni.

(Maron)

Ceausescu Romániája

Élet a megenyhült kommunista rezsim alatt

Románia, bah! Az nem állam, nem nemzet, hanem egy foglalkozás.

II. Nicholas orosz cár

Nicolae Ceausescu, a román kommunista párt főnöke, aki 48 éves korában Kelet-Európa legfiatalabb vörös uralkodója, a múlt héten ünnepelte hatalomrajutásának első évfordulóját. Ceausescu és elődje, Gheorghiu-Dej alatt, aki egy évvel ezelőtt halt meg tüdőgyulladásban, Románia alaposan rációfolt Nicholas cár gúnyos rágalamára. Románia manapság kétségelmentül állam és büszke nemzet. És számos vonatkozásban ma Románia vezet abban a mozgalomban, amelynek célja a cár utódaitól való elszakadás és az európai kommunizmus lényegének átfarmálása.

Ennek következtében ma háromfajta kommunizmus létezik a világban. A virulens kínai változat, amely „nemzeti felszabadító háborúkkal” akarja megfertőzni a földgolyót. Az orosz védjegyű, amely felsőbb osztályba lépett és roppant katonai és gazdasági hatalmának példájával reméli megnyerni a világot a marxizmusnak. Kelet-Európa kommunista államai egy „mérsékelt” fajtát fejlesztettek ki, amely jobban megfelel gyengébb gazdasági és katonai fegyverzetűeknek. Ők építették ki a nemzeti, neutralista kommunizmust.

George Gross, „romanológus”, „A kommunizmus problémái” című tanulmányában arra a konkluzióra jut, hogy a 60-as évek központjában eseménye a szovjet birodalom szétmállása Kelet-Európában.

A ROZSDÁSODÓ FÜGGÖNY

Oroszország szétbomló európai birodalmának törmelékéi furcsa mozaikot tárnak a nyugati látogató elé. A két millió nyugati turista és üzletember, akik a múlt évben átléptek a rozsdásodó vasfüggönyön (15 százalékos emelkedés 1964-hez képest), hirtelen a háborúelötti Európa hangulatában találták magukat. Varsó újonnan átépített régi negyedeinek szűk, macskaköves utcáin, bokáig érő télikabátban sétálnak az emberek. A főleg Pobodákban álló budapesti taxiállomány karosszériájára a régi Plymouth koskikéra emlékeztet. A bukaresti Athéné Palace Hotel kopott plüss fényűzésében a zegedűk szentimentálisan zokognak a „Wien, Wien, nur du allein”-t. Magyarországra több, mint 300 ezer nyugati látogatót el. Vajban sült libamáját gustálták Gundelnél, vagy tokajt szürcsöltek a Pipacs lokálban, amelynek zongoristája Peter Lorrere emlékeztet. Csehszlovákiát 620 ezer nyugati turista önzönlötte el, megcsodálva a Kárpátok fenyegető vadregényes táját és Prága ósri utcáit, amelyeket a háború sértetlenül hagyott.

Hungária (egykor New York) művészkvartáiban és hányan voltak a varsói diákok jazz-klubjában, ahol a twist és a szabad verselés rációfolt a szocialista realizmusra. De Kelet-Európa egyébként az előrelátó nyugati üzletemberek terépe. Ez idő szerint 500 nyugati cég mintegy 800 millió dollárt fektetett be a helyi kormányokkal közös vállalatokba és úgy a külföldi cégek száma, mint a befektetett tőke, évről évre növekszik.

NICOLAE CEAUSESCU

Zordabb hangulat köszöntötte a 200 ezer turistát, akik Lengyelországba látogattak el. Az újáépített Varsó, amelynek 87 százaléka elpusztult, kevés szórakozást nyújt. A turisták régi festményekre alkudoznak a széles Nowy Swiat sugárúton, s jéghideg Wyborowa vodkába fojthatják unalmukat a Visztula partján.

Annál melegebb a légréteg Romániában — a Fekete-tenger fehér homokú partjain, ahol 30 modern turista szálló épült, a bukaresti Magheru boulevard ragyogóan kivilágított kávéházaiban, ahol a vendégek édes Pinot Noir-t, vagy keserű török-kávét szürcsölhetnek. A múlt évben 200 ezer turista kereste fel Romániát, az idén negyedmillióra számítanak.

A turisták csak ritkán kerülnek kapcsolatba a pezsgő szellemi étellel, vagy az óriás léptekben fejlődő kelet-európai iparművekkel. Csak kevesen látják a ploeistii ultramodern polyethylene üzem Romániában, vagy a Skoda automobilgyárat Prága környékén. Még kevesebben asszisztálnak a budapesti

„AZ INTERNACIONALIZMUS TEMETŐJE”

Kelet-Európa elszakadása a szovjet uralomtól 1956-ban, a 20-ik pártkongresszuson kezdődött, amidőn Chruscsev, hét óráig „titkos beszédében” denunciatát szánt. A legyőzhetetlen bályvány ledöntésével, Chruscsev akaratlanul felszabadította az európai nacionalizmus erőit is. Mint azt egy nyugati megfigyelő mondja: „A nacionalizmus a legnagyobb erő Kelet-Európában, erősebb, mint az ideológia, erősebb, mint maguk a kommunista pártok... Kelet-Európa az a hely, ahol eltemették a nemzetközi kommunizmust.”

Chruscsev beszéde egybeesett az antikommunista felkelésekkel Lengyelországban és Magyarországon. Nemzetek, amelyek a vörös hadsereg elfoglalt és porózon tartott a második világháború után, hirtelen találtak egy csöpp bátorságot — habár Chruscsev tankjai és az a tény, hogy Amerika nem volt hajlandó a magyar forradalom segítségére sietni, később óvatosságra készíteték őket. De Moszkva végülis rájött, hogy merő diktatúrával nem tarthatja meg a kelet-európai államok lojalitását. Az orosz csapatok kezdtek kivonulni a csatlóállamokból; 1958-ban az 55.000 főnyi vörös hadsereget, mely 14 évvel ezelőtt Rodion Malinovszki tábornok parancsnoksága alatt érkezett Romániába, teljesen evakuálták. 1961-ben, amidőn a Moszkva és Peking közötti ideológiai konfliktus már elmérgesedett, Románia — és vele együtt Kelet-Európa — már akcióra készen állott. Románia tette meg az első lépést, amikor makacsul megtagadta a reá központi szerep vállalását a COMECON-ban, a vörös központi szervezetében. Moszkva azt akarta, hogy Románia folytassa hagyományos funkcióját, mint búza- és olajjelátó ország. Románia ezt kereken megtagadta.

„BEBI VAGY KOCSI?”

De, ha a kultúrabszurditás terén Románia a háttér szerepét játssza, annál erőteljesebben tör előre a gazdasági fronton. Bruttó nemzeti össztermelése évi 13 százalékkal fejlődik és maga mögött hagyva Jugoszláviát, Magyarországot és Bulgáriát, most a negyedik helyet foglalja el Kelet-Németország, Csehszlovákia és Lengyelország után. Fejlődését bőséges nyersanyag források — kőolaj, faszén — és kiaknázatlan vidéki munkaerőtartaléka táplálja. Egy fiatal magyar házaspár problémája így fogható össze: „Bébi vagy kocsis?” Budapesten, ahol könnyebben lehet abortálni, mint fogat huzatni, a luxusra éhes városiak oly mélyre szorították le a születési arányszámot, hogy ha ez így megy tovább, a század végén az országnak kevesebb lesz a lakossága, mint ma. Romániát, ahol a születési arányszám 14,5/1000, nem fenyegeti ez a veszély és mivel a nyugati tőkebefektetések legfőbb indítéka Kelet-Európában az olcsó munkaerő, Ceausescu & Co. jövője biztosítottnak látszik.

APÁK ÉS FIUK

A román K.P. akkori vezetője, Gheorghiu-Dej nyíltan kezdte támadni Moszkva „tévés elméletét, amely megtagadja a szocialista államtól a nehézipar kifejlésének jogát”. Egyidejűleg a román sajtó és iskolások könyvek ártították a történelmet és nem a vörös hadsereg, hanem a román hősök szerepét kezdték hangsúlyozni a náci elleni felszabadító háborúban. Az orosz nyelv kötelező tanítását az iskolákban 1963-ban megszüntették, a Maxim Gorkij Intézetet bezárták, Bukarest egyetlen orosz könyvkereskedése becsukott. Román vezető tisztviselők, akik eddig oroszul beszéltek szovjet kollégáikkal, ezután tolmácsok szolgálataira kényszerültek.

1964 áprilisában, Gheorghiu-Dej egy 12.000 szavas memorandumban kihirdette a Moszkvától való elszakadást, amelynek döntő mondata így hangzott: „Nincs és nem lehet az „apa”-párt és „fiu”-párt.” A fiu párt Dejt azzal tartozta be, hogy miniszterelnökét, Maurert, Pekingbe küldte, ahol a román semlegesség mellett foglalt állást a kínai-szovjet disputában.

lást a kínai-szovjet disputában.

CSIZMADIA FIA

Nicolae Ceausescu, egy csizmadia fia, egy Scornicesti nevű kis parasztfaluban született, ahol csak rendszertelenül járt iskolába; igazán tanulni csak 1934-ben kezdett, amikor, 16 éves korában, mint ifjúsági szervező, belépett a kommunista pártba.

A háború után Ceausescu gyorsan avanszált, bár igyekezett távortartani magát Anna Pauker csoportjától. 1955-ben, 37 éves korában már a Politbüro tagja volt, két évvel később pedig a pártvezetést felétele, aki hatalomban és befolyásban közvetlenül Dej után következett. A zömöktermetű, gONDORHajú férfi, örökké rancos homlokával feltűnt mindenfelé, mint Dej helyettese: 1959-ben és 1961-ben Moszkvában, 1962-ben Olaszországban, 1964-ben Pekingben. 1963-ban töltötte első vakációját Nyugaton.

Ceausescu nem örökölte elődjének fényűző izlését, szerényen öltözködik, kerüli a publicitást; fényképei nem láthatók Bukarest utcáin. Magánélete olyan visszavonult, hogy senki sem tudja biztosan, hol lakik. Dejek egy egész sereg villája volt — egy Sinaian, egy másik Predealon, a harmadik Mamaian, a negyedik pedig magán mozsizínházzal, egész falat borító televízió-erővel, elektronikus ajtószervezetekkel és infravörös rádiótoronyokkal volt felszerelve. A keményen dolgozó, humorérzékkel nem rendelkező, ügyes, de óvatoss Ceausescu önmagában egy infra-vörös rádióár.

KELETI GAULLEISTA

Ceausescu Romániája nem sokban hasonlít kelet-európai szomszédaira, hacsak abban nem, hogy mélyeséges bizalmatlansággal viseltetik a Szovjetunióval szemben. Románia, számos vonatkozásban, Kelet-Európa gaulleista Franciaországja. Ez a megállapítás nem csupán Bukarestnek a szövetségeséhez való kapcsolataira vonatkozik, de külöségekre és kulturális kapcsolataira is. A román diákok 65 százaléka választja a franciát, mint első idegen nyelvet; Bukarest még egy diadalívvel is dicsekedhet, a párizsi mintájára. A bukaresti munkásnegyedek bistroiban a beret-sapkacsaknem kötelező és a mindössze 15 éves román filmipar a francia „új hullám” technikáját vette kölcsön.

„BEBI VAGY KOCSI?”

Ernst nemcsak diákkorában volt bösz antiszemita, akitől a zsidó Ansbacher sokat szenvedett, hanem felnőtt korában is meggyőződéses, aktív náci volt. Vajon milyen érzés lehetett a menekült rabbinak egy ilyen náciával társalogni? Asher rabbi szerint, ha két ember szemtől-szembe áll egymással, akkor megszűnik a gyűlölet (!?) és ez a beállítástómegrol-tómegrol is érvelnyes. Mert ha valakit állandóan emlékeztetnek arra, hogy valami rosszat tett, annak ilyen következményei lehetnek: először szégyenérzet fogja el; azután elfogja egy vezeklés utáni vágy; ha az emlékeztetések és szemrehányások ezután sem szűnnek meg, akkor kialakul benne egy ellenállással párosult elutasítási érzés és végül fellobban benne egy

New-yorki levél:

A reformrabbik küldetése

A „Look” című képes hetilap egyik tavalyi számának címlapján, vastag piros betűkkel a következő szöveg olvasható: „Egy rabbi kérdezi: Nincs-e itt végre az idő, hogy megbocsássunk a németeknek?” A lapot gyorsan kézbeszéd tárgyává lett a cikk tartalma és hogy annak szerzője egy Németországban született és onnan kivándorolt zsidó, egyáltalán nem lehetett több példányt felhajtani.

Mivel a kérdést egy menekült-rabbi vetette fel, az természetesen nemcsak sok vitára adott okot, hanem hatalmas vihart váltott ki, amely mindmáig nem csitult el.

A kérdést Joseph Asher (született Ansbacher, a németországi Wiesbadenben), az észak-karolinai Greensboro városának rabbija tette fel. Ugyancsak ő annak a tervnek a szerzője, miszerint több amerikai reformrabbik a jövő nyáron Németországba utazna és a német ifjúságnak a zsidó vallás lényeges alapfogalmairól, valamint a zsidóság történelméről, irodalmáról és szokásairól tartana előadásokat.

A nagy vihar hatására Asher rabbi szükségesnek tartotta, hogy végre megmagyarázza a zsidó nyilvánosságának, hogy mi is készíttette erre a „megbocsátási mozgalomra”.

A rabbi beismeri, hogy a „Look”-hoz, valamint saját címére érkező óriási mennyiségű postának nagy része legjobban esetben negatív, ha nem ellenséges beállítást, nem is beszélve a durvahangú és fenyegető hangú levelek tömegéről. Nyilatkozatában a rabbi elmondta, hogy „a megbocsátás és feledés fogalma nem azonos. Egy új nemzedék nő fel, amely még a világon sem volt, amikor a szörnyű bűntényt elkövetették; ezeket nem vonhatjuk felelősségre. Ezért a mi kötelességünk, hogy megismertessük őket azzal amire különben nincs alkalmuk — a zsidókkal, tanakkal, szokásaikkal és történetükkel.”

Ez a pont talán még elfogadható, de fennáll a kérdés, hogy kinek lehet „felejtetni”, vagy „megbocsátani”, vagy mindkettőt, ha nem a tettesek nemzedékének. Mert világos, hogy a háború utáni nemzedéknek nincsen sem felejtetni, sem megbocsátani valója. A hetilap cikkében a rabbi erre is igyekszik válaszolni, amikor egy bizonyos „Ernst”-ról, a fiatal Joseph Ansbacher osztálytársáról ír. Asher rabbi meglátogatta szülővárosában volt iskoláját és ott megismerkedett Ernst fiával, ennek révén a fiú apjával is találkozott, akivel hosszas eszmecsere folytatótt.

Ernst nemcsak diákkorában volt bösz antiszemita, akitől a zsidó Ansbacher sokat szenvedett, hanem felnőtt korában is meggyőződéses, aktív náci volt. Vajon milyen érzés lehetett a menekült rabbinak egy ilyen náciával társalogni? Asher rabbi szerint, ha két ember szemtől-szembe áll egymással, akkor megszűnik a gyűlölet (!?) és ez a beállítástómegrol-tómegrol is érvelnyes. Mert ha valakit állandóan emlékeztetnek arra, hogy valami rosszat tett, annak ilyen következményei lehetnek: először szégyenérzet fogja el; azután elfogja egy vezeklés utáni vágy; ha az emlékeztetések és szemrehányások ezután sem szűnnek meg, akkor kialakul benne egy ellenállással párosult elutasítási érzés és végül fellobban benne egy

ellenséges kétely hogy vajon nem volt-e elejétől fogva igaza. Ettől fél a rabbi: ez történhet az ifjú nemzedékkel, ha figyelmen kívül hagyjuk, hogy az idő a „harag hevéit világhosszúra” változtatja.

Nem hinném, hogy ez a fejtegetés megfelelő válasz lesz azoknak, akiknek vádjai a szörnyű sebekről vérző emberek érzelmeiből törnek fel. De több kérdés vár itt még feleletre: Miért kell ezt a felvilágosító munkát éppen rabbinak elvégezni? És miért éppen reformrabbiknak? Vajon néhány hét elegendő lesz erre?

A rabbi válasza így hangzik: „Ilyen esetekben a rabbi az az ember akinek állása biztosítja, hogy a fiatal németeknél elismerést váltson ki és hogy hivatalosánál fogva tanítási elfogadásra találjanak.” Hogy miért éppen reformrabbik? Mert Asher rabbi, akitől a terv származik, ehhez a csoporthoz tartozik. Néhány hét több mint semmi s több időt a rabbi nem tudnak ellenszolgáltatás nélkül rendelkezésre bocsátani, mint ahogyan erre ezúttal hajlandók.

Asher rabbi eddig éharcosa volt Észak-Karolinában a négerök egyenjogúsításáért vívott küzdelemnek. Most elérkezettnek látta az időt, hogy egy darabig másra bizzon a diszkrimináció elleni harcot és visszatérjen szülőhazájába megmagyarázni egy Iori barátja, Ernst fiának, hogy milyen rendes nép vagyunk, mi szeretünk bennelevet és apáitoknak semmi okuk nem volt arra, hogy gyűlöljenek bennünket. Hadd tudja meg az új nemzedék, hogy milyen neves a mi tanunk, hogy milyen szép szokásaink vannak, milyen magas színvonalon áll irodalmunk, igazán nem érdemeltük meg, hogy kiirtsanak bennünket. Az előadás után aztán esetleg lélnék majd a „rabbiurak” az „ernstekkel” a Weinstubeba egy pohár bor mellett iszemeszerre. Majd a megbocsátás jegyében prosztor isznak, miközben Ernst azt gondolja: „Hogy égettek volna el valamennyien.”

Hogy miért éppen reformrabbik vállalták ezt a „szent” küldetést? Mert más rabbi-csoport nem vállalkozott volna erre a szegélyteljes munkára. Azt hiszem, hogy Asher rabbi és társai sem gondolják komolyan, hogy néhány heti „ellenszolgáltatás nélküli” felvilágosító munkájuk eredményes lesz. Inkább mozgalmuk céljaira való propagandának szánják az egészét. Látssa a világ, hogy a zsidóság egyetlen rétege, amely hajlandó megbocsátani a németeknek — a reform. Hogy ennek az ellenkezőjét érték el, azt bizonyítja az a nagymennyiségű posta, mely elítéli cselekedetüket. De úgy látszik a reformrabbikat ez hidegen hagyja. Ők elhárították, hogy tanaik terjesztése céljából visszatérjenek alma-materük színhelyére, Németországba. Hogy ott a zsidókat kiirtották és a néhá y visszatért zsidó nem kíváncsi rájuk? Hát majd prédikálnak nemzsidóknak. Hogy azok nagyrésze gyilkos volt, vagy tétlenül szemlélte a gyilkosságokat? Hát majd prédikálnak az új nemzedéknek. De meg kell hogy mutassák a világnak és a németeknek, hogy élnek, virulnak és ők a zsidóság jópásztorai, akik megbocsátanak.

Ezért megy Asher rabbi társaival népe gyilkosainak földjére, hogy ott hirdesse: „Cionból indult ki a Tan” ...

Askenázi Ervin

Vásároljon közvetlenül a karpitosnál
DUPLA-, SAROK- ÉS SZALONSZAPAK,
FOTELEK KESZEN ÉS RENDELÉSRE
KÖPF LAZAR és FIA TEL. AVIV
Gordon-u. 29.

KI

- AZ U...

A wemblyk. Valóságveit hallani. döntője: filmmentje készsportolók létviziók előtt riongokat. Fiacióból. Eljutott a mérhez —, a akik a külföhetnek kivétaz U... dás r... jegye... nagy...

Fantaszti... meg a tippel... tes, a 12 sz... nyomán el... xusutas rep... názheti meg... sát, résztve... ki döntőn... vésbé szeren... kes nyere... gának; mo... gyalást, éle... b... stb.

A tippelés... sportesemé... semmi fonto... hogy a tip... legyen! Kis... szenvedély... lom már me... mölcsét. Teg... az, aki nem... mas játéko... kor, ha ne... mennyel je... londoni utaz... a Trafalgar... végigsétálh... ján, vagy a... s a színház... hatja a vilá... sztárokat... a labdarugó... Az Uj K... kétségelent... váltott ki b... rében. Ez v... levelek töm... szünet nélk... nokban; min... újabb és új... iránt kérdez...

Már ezek... hogy az... sebb réte... nagy tétel... Utazás, ny... biztosítás... gőzvasaló... nyere... játékkedve... Aki életében... labdarugó-p... meri a bajn... rendjét, má... főle görny... rásli futbal... elhelyezésén... jét. Megéri... pár ezer mé... zünk az A... gondatlan... Londonban?... meg néhány... juk alább c... választokat... ra:

A... Lusztig... kicsit meg... másul, hogy... szegedünk... — Miért... mert jó sz... tom, de azé... na... Bär én nem... — soha se... de majd to... Uj Keletben... ballesapat... az nem bu... mi a lesál... Megnyugt... talán nem l... gan repülh... vissza! Jó... zunk a ját... tiszteltben...

KI... Goldstein... fel a kérdés... — Fiatál... zonban meg... jam, végre... tet nélküli... logtatott m... Régen Iszab... ról, inkább...

KI, MIÉRT TIPPEL?

- AZ ÚJ KELET KÖRKÉRDÉSE -

A wembley-i stadionban százezer torok kiáltása hangzik. Valóságos hangorkán! Pele, Santos, Albert, Sivori neveit hallani. Világatrakció — a labdarugó világbajnokság döntője: filmfelvétel, televíziós kamerák egész regimentje készíti a felvételeket, a világ minden részében a sportolók lélegzet-visszafojtva ünekednek a rádiók, televíziók előtt és irigylkedve figyelik a zsúfolt lelátók szorongókat. Kinek jutott ki ebből a példátlan méretű szenzációból. Elsősorban a londoniaknak — már aki hozzájutott a mérlegdrága, hónapokig előbb elkapkodott jegyekhez —, a nagypénzű világutazóknak, a diplomataknak, akik a külföldi követeknek fenntartott páncolyokban örülhetnek kivételes helyzetüknek, — és

az ÚJ KELET-tippverseny győztesének, aki csodás repülőút után, mint a lap meghívott szabad-jeggyese, boldog résztvevője az évtized egyik legnagyobb sporteseményének!

Fantasztikus lehetőség nyílt meg a tippelők előtt: a győztes, a 12 szelvény beküldése nyomán elssőbörben, mint luxusutas repülheti át Európát, nézheti meg Anglia fővárosát, résztvehet a világbajnoki döntőn. Ha azonban kevésbé szerencsés, más értékes nyereményt mondhat magának: mosógépet, ingyen gyalogtáskát, 15 ezer fontos életbiztosítási kötvényt, stb., stb.

A tippelés legérdekesebb és legvonzóbb része, hogy bár sporteseményről van szó, semmi fontossággal nem bír, hogy a tippelő sportember legyen! Kis hazárdéria, játék szenvedély, párnapos izgalmak már meg is teremti gyümölcsét. Tegye szívére kezét az, aki nem szereti az izgalmas játékokat, különösen akkor, ha nem kisebb eredménnyel járhat, mint egy londoni utazás? Megnézheti a Trafalgar tér oroszjait, végigsétálhat a Themis partján, vagy a Soho-negyedben s a színházakban viszontlátja a világlapokból ismert sztárokat... Tehát, nemcsak a labdarugás itt a téma!

Az Új Kelet tippversenye kétségtelenül lázas izgalmat váltott ki lapunk olvasói körében. Ez visszatükröződik a levelek tömegében, a szinte szünet nélkül csengő telefonokban: mindenki érdeklődik, újabb és újabb tudnivalók iránt kérdezősködik.

Már ezekből is kitérünk, hogy az olvasók legszélesebb rétegeit érdekli a nagy tételen folyó játék. Utazás, nyaralás, mosógép, biztosítás, gáztűzhelyek, gőzvasalók és további száz nyeremény, megmozgatta a játékkedvet.

Aki életében nem volt még labdarugó-pályán, nem is ismeri a bajnoki táblázat sorsrendjét, máris a papírlap fölé görnyed és írja az izraeli futballcsapatok végső elhelyezkedését a sorrendjébe. Megéri a fejtörést, hogy pár ezer méter magasról nézzünk az Alperekre? Hogy gondatlan hetet töltünk Londonban? Ezt kérdeztük meg néhány tippelőtől és adjuk alább csokorba szedve a válaszokat olvasóink számára:

A HÁZIASSZONY

Lusztig Judit Choloban kicsit meglepetve veszi tudomásul, hogy milyen kérdést szegezünk neki:

— Miért tippeltek? Talán, mert jó szórakozásnak tartom, de azért is, mert jó volna „rámenni” az első díjra. Bár én nem járok a pályákra — soha se jártam meccsre, de majd tanulmányozom az Új Keletben, hogy milyen futballcsapatok vannak. Ugye az nem baj, hogy nem tudom, mi a lesállítás?

Megnyugtató, hogy egyáltalán nem baj, ettől még világon repülhet Londonba és vissza! Jó szerencsét kívánunk a játékokhoz és a közliszletben álló, natanjai

KERESKEDŐNEK,

Goldstein Lajosnak tesszük fel a kérdést.

— Fiatal-párti vagyok, azonban meg kell, hogy mondjam, végre korra való tekintet nélküli lehetőséget csillogtatott meg az Új Kelet. Régen használtam a meccsokról, inkább az unokáimmal

játszom, de ez alkalommal mégis tippeltek, mert nem is volna rossz a nyertesek között lenni. Az esélyeim ugyan azok, mint bárki másnak, aki minden meccsen a gólokért izgul. Ha eitalálom a sorsrendet, repülök Londonba. Nem is lenne rossz széjjel-

MAX BROD ÚJ KÖNYVE

Johannes Reuchlin és az ő harca

Már a mű címe is célzatos: „Johannes Reuchlin und sein Kampf”. Fél évezredre nyúl vissza Max Brod a német történelemben, hogy a humanista Reuchlin harcát szembehelyezhesse a német- és a világtörténelem legnagyobb gonoszának, „Mein Kampf”-jával.

A tizenötödik század második felében és a tizenhatodik század elején (1455-1522) élt Reuchlin, aki szembeállt korának gonoszával, a könyvégető dominikánusokkal, akik tüzhálóra ítélik a Talmudot. Reuchlin, a jogtudós és bíró, nem volt filozófus, sőt ellenkezőleg, bizalmatlanul és kritikus szemmel sandított a zsidóság felé. De a zsidó tan, a héber nyelv, a Talmud és a Kabbala tanulmányozása, no meg rabbi-kál, tanítókkal való kapcsolata, közel hozta őt a zsidósághoz és egész életét a zsidóság szellemi javainak megismerésére, megmentésére és terjesztésére fordította.

A héber nyelv mesterévé vált. Héber nyelvkönyveket (Rudimenta Linguae Hebraicae, 1506; De Accentibus et Orthographia Linguae Hebraicae, 1518) írt. A Talmudban és a Kabbalában megálta a zsidó nép lelkét és nagyságát. Szinte csodálatos Reuchlin kapcsolata a Kabbalával. Ő volt az első nem-zsidó tudós, aki felismerte a Kabbala tudományos jelentőségét és 1517-ben „De Arte Cabalistica” címen adta ki művét. A Kabbala jelentőségének a felismerése már csak azért is fontos, mert hiszen ez a mű még Reuchlin után évszázadokon át, a „felvilágosult” zsidó tudósok

A fakir és a gyermekáldás

New Delhi, (UPI). — Az északindiai Uttar Pradesh állam Budaun nevű falvában renkívül elszaporodtak a tüzesetek. A rendőrség végül elfogott egy tíz éves fiút, aki bevallotta, hogy ő gyújtogató, mert egy asszony minden gyújtogatásért tíz centet fizetett neki. Az asszony beismerte, hogy egy fakir adta neki a tanácsot, amikor hozzáfodult, elpanaszolva, hogy nyolc éve van férjénél, de még nincs gyereke. A fakir kijelentette, hogy az asszonynak többszörös gyermekáldásban lesz része, ha rá tud venni gyerekeket arra, hogy száz házat gyujtsanak fel. A rendőrség most a jó tanácsot adó „szent” fakirt keresi.

názi egy kicsit a világban. Tudja mit? Minden díj jólesne, de persze az a kis londoni út...

A VALLALATVEZETŐ, aki sportol: Tábori Gábor, a tel-avivi „Jadoli” cég egyik vezetője, telefonon válaszol a kérdéseinkre. Ő maga kitérő úszó, labdarugó-szurkoló. A következőket mondja:

— A tipp-pályázat megmozgatta minden vérbeli szurkoló szívét. Jó kis izgalom: befejezésül pedig talán még a wembley-i stadionba látni lehet a híres futballszárokat. Kár, hogy „sokat kell még aludni”, amíg megismerjük a nyertesek neveit!

AZ ORVOS

Dr. Schnabel Ede mondja a következőket:

— Sportoló, vagy nem sportoló, ilyen lehetőséget, hogy az ember meghívottként repüljön Londonba és vissza, közben pedig szemtanúja legyen az utóbbi évtized legizgalmasabb sporteseményé-

nek, nem szabad kihagyni. Ha nem is érti valaki a futballt, láthatja a 100 ezer szurkolót, az angol királyt, amint átadja a győztesnek a serleget, a londoni utcákat, az utat... Majd akkor kérdezzen ismét, ha sikerül meg is nyernem.

*

Ez csak négy nyilatkozat a sok közül! Már ebből is megállapítható, hogy mindenki nyerni akar. De hiszen ez természetes, mindenki nyerni is!

Nyerhet a sportoló, aki ért hozzá, nyerhet a háziasszony, aki nem ért a labdarugást, a fő, hogy „Fortuna szeke-ren okosan ül, úgy forgasd tengelyét, hogy ki ne dül!” — ahogy a költő mondotta!

A tippverseny start-jelzőjének pisztolya előrdült, a verseny elkezdődött.

Sok szerencsét hozzá!

Bérczy György

Irta:
Dr. Horovic Tivadar

szemében is afféle tudományos „kínos ügynek” számított és csak korunk nagy zsidó tudósai, közöttük Gersom Solem, a Héber Egyetem professzora, helyezték ezt a hatalmas művet arra a piederasztátra, amely megilleti.

*

Max Brod legújabb műve nem szépirodalmi alkotás.

MAX BROD

Történelmi monográfiaként skatulyázza szerzője. Tudományos mű, hivatott történelmi alkotása — a tudós nagyképűség minden jele nélkül. Max Brod Reuchlin művének megalkotásával az a régi vágyálom valósult meg, hogy tudományos művet avatott íróművész alkosson.

Több mint három éven át dolgozott Max Brod Reuchlin könyvén. Hónapokat töltött Reuchlin születési és tartózkodási helyein, hogy eredeti kútfőket kutasson fel és a meglévő történelmi adatokat ellenőrizze. Nagy segítségére volt klasszikus műveltsége, ami lehetővé tette, hogy a latin és a görög nyelvű kútfőket felhasználhassa és kritikussal szemmel kiértékelhesse.

Max Brod a középkor történelmének, szellemi mozgalmainak és irányzatainak kiváló ismerője, mestere. Ez kifejezésre jutott korábbi nagy alkotásaiban (Reubeni herceg, Tycho Brache útja az Istenhez, Galilei a fogságban, stb.). Új művének megalkotásánál Max Brod egy lépéssel tovább megy: megzabolazza fantáziáját és szigorúan ragaszkodik a történelmi valósághoz és adatokhoz. De a mű történelmi hátterének és légkörének felvázolásánál mégis háttérbe szorítja a tudós és szóhoz jut a fantáziadús szépirod. Ennek köszönhető, hogy a nehéz bevezető fejezetektől és a tizenegy oldalas bibliográfiai felsorolástól és indextól el-

tekintve, az embernek nincs az az érzése, hogy tudományos könyvet olvas, hanem inkább érdekes életregényt.

*

Max Brod a régi nagy zsidó alkotókra jellemző l'art pour l'art eszméje megtestesítője. Reuchlin könyvében is ez jut kifejezésre. A korunkban is aktuális Reuchlin képét tárja a német olvasó elé és akaratlanul is az ő humanista eszmeinek követésére buzdítja azt.

Ugyanakkor a könyv szintén minden fejezetéből kitűnik, hogy annak írója izraeli, aki népével és ősi-új hazájával teljesen azonosítja magát. Ez nyilvánul meg a bibliai és más héber nevek átírásánál is, amelynél Max Brod eltekint a szokásos, mesterkél, latinos módszertől és ehelyett úgy közli azokat, amint az Izraelben szokásos.

Max Brod Reuchlin-könyvének nagy sikere azt bizonyítja, hogy létezik egy új Németország, amely szeretné éneket a közelmúlt bűnéit. Ennek a náci-ellenes német tábornak — adja Isten, hogy minél nagyobb legyen — ez a mű is eszmei fegyverét képezheti. Max Brod bírálja és dorgálja a német kultúrörököt, hogy Johannes Reuchlin latin nyelven írt műveit nem fordították még le és a közép-felnémet nyelvű alkotásait sem írták még át a mai, irodalmi német nyelvre.

A díszes kivitelben, nagy példányszámban készült mű, W. Kohlhammer könyvkiadó (Stuttgart - Berlin - Köln - Mainz) gondozásában jelent meg.

„Halló, itt Engels, kérem Marx urat...”

Egy kelet-berlini házi központ telefonistája nem tudta, hogy tréfát üzenek-e vele, vagy pedig örülletlen van dolga, amikor egy erőlyes férfihang így szólott hozzá: „Itt Engels beszél, kérem Marx urat!” A telefonista végül érdekföldni kezdett és ennek alapján tényleg létre is hozta az összeköttetést Marx és Engels között. Csupán arról volt szó, hogy az ilmenau műegyetem tanára, dr. Wolfgang Engels meg akart tudakolni valamit a Karl Marx intézet dr. Horst Marx nevű tanáráról.

CEAUSESCU ROMÁNIÁJA

(Folytatás a 2. oldalról)

Romániában megindult a „kapitalista invázió”. A nyugatnémet Gutehoffnungshütte 20 millió dollárral társult be a hatalmas Galati Acélművek építkezési munkálataiba és a szerződést gyertyényes, cigányzenés vacsorával ünnepezték meg. Demag és Siemens, Krupp és M.A.N. összesen több mint 50 millió dollárt fektettek be Romániában. Az olasz Orlandi egy-millió dolláros sütőedét épít; Pepsi-Cola ugyancsak rövidesen bevonul Romániába; a japánok hajókat szállítanak Romániának fa ellenében. A francia Pechiney alumínium-gyárat épít Slatinán. A svéd ASEA tíz millió dollár értékű elektromos mozdonyra kapott rendelést. A milánói Chatillon szintetikus gumilabroncsgyárat épít Brailán, míg egy másik olasz vállalat, Carlo & Montanari, csokoládégyárat Bukarestben.

LASSU HALADÁS

Mindamellett, a román nacionalista „ébredés” példája nagy hatást tett az összes kelet-európai államokban. A COMECON gazdasági szervezet állandóan támadják, miután tagjai rájöttek, hogy Oroszország 17 év óta alaposan kihasználta őket. Mint-hogy Oroszország szállítja a tömb nyersanyagszükségletnek mintegy 70 százalékát, és a távolságok gyakran ha-

talmasak (az urali bauxitbányáktól Prága 2000 mérföldnyire van) — a szovjet árak rendszerint jóval magasabbak a világpiaci áraknál. A csehek és lengyelek panaszkodnak, hogy képtelenek beszerezni a vörös Közöspiacon azt, amire szükségük van és az áruk, amiket kapnak, gyakran silány minőségűek, beleértve a keletnémet teherautókat és a sóval telt szovjet olajat, amely kiegészíti a csővezetékeket. A COMECON nyilván reformra szorul és nincs kizárva, hogy rövidesen revízió alá kényeszerül a varsói katonai egyezmény is. Románia egyoldalúan bejelentette, hogy a katonai szolgálat idejét 24 hónapra 16 hónapra szűkítette.

Az egyenetlenség eme jelei ellenére azonban kétségtelen, hogy a kelet-európai részek kommuniztá maradtak. Azt remélni, hogy egyik napról a másikra megváltozzanak, vágyálom lenne. De kétségtelen az is, hogy a kommunizmus fokozatosan alkalmasodik az emberi szükségletekhez, humánusabb formát ölt. Az a tény, hogy a fél-millió kelet-európai közül, akik a múlt évben Nyugatra látogattak, csupán 5000 nem tért haza, azt bizonyítja, hogy az emberek szeretik hazájukat és törhetetlenül bíznak egy jobb jövőben.

(Time)

ART BUCHWALD:

Az öröndeles változás

Washington (—). A napokban szívfacsaró levelet kaptam egy barátomtól, aki véletlenül egy afrikai állam nagykövete. Barátom érdekében el kell hallgatnom az afrikai állam nevét, nevezük tehát Zemululunak.

Azt írja, hogy komolyan meggyült a baja a State Departmenttel és most egyeztetően nem tudja, hogy mitévő legyen.

A baj akkor kezdődött el, amikor a szóbanforgó államban egy teljes év telt el egyetlen Amerika-ellenes tüntetés nélkül. Washington gyanakodni kezdett és azt hitte, hogy barátom titkol előle valamit. Nemrégiben a következő szövegű táviratot kapta előjárójától:

„Amerika-ellenes tüntetések hiánya ön területén érthetetlen. Kérem tisztázni, miért barátságosak a bennszülöttek.”

Barátom visszatáviratozta, hogy nem tud magyarázatot találni, hogy az ország klímája nem kedvez a tüntetéseknek. Gondolta, hogy ezzel az ügy le van zárva, de egy héttel később újabb táviratot kapott Washingtonból:

„Hogyan lehetséges, nem küldött egyetlen jelentést puccsról, vagy puccs-kísérletről térségében? Ön az egyetlen nagykövet Afrikában, aki nincs ferraradalon elvártában. Mivel tölti idejét?”

Barátom menten sürgönyözött:

„Zemululu nem puccs-tudatos. Katonaszág nagyszereiben kijön miniszterelnökkel.”

*

Közben az ügyet komolyan tanulmányozni kezdtek a külügyminisztérium afrikai ügyekkel foglalkozó szakértői. A következő kábel szövege így hangzott:

„Elmulasztott tájékoztatni bennünket faji feszültségről. Milyen méretű ott és mikorra várható kirobbanás?”

Válasza bágyadt volt: „Nincs faji feszültség láthatáron, embereink nem számítanak semmi felfordulásra. Kérem értesíteni, hol követtem el hibát?”

Válaszát néhány héten át baljóslatú csönd követte, de aztán rámosolygott barátomra a szerencse. Sürgősen jelentette:

„Békehadtest körüli botrány Északon. Súlyosan veszélyeztetheti itteni kapcsolatainkat.”

Még aznap megjött a válasz:

„Ügyes fiú. Végre valami jó hír. Kérünk további részleteket.”

Barátom tüzetes vizsgálat után válaszolt:

„Békehadtest-botrány vaklármanak bizonyult. Első jelentés avizálta békehadtest önkéntes bőbit vár, de helyesbített továbbítása korrigálja béke-önkéntes segélkezett bébi világrahozatalánál. Sajnálom hibáival reményeket keltetem.”

A State erre komolyan mérges lett. A következő kellemetlen távirattal ríposztózt:

„Ön segélylació elszámolása átvizsgáltott és teljesen rendben találtott. Sehöl semmi visszaférés pénzállományal, vagy célzás feketepiac-operációkra. Megrökönyödött segélyesztály pénzalap csökkentés tervezői.”

A nagykövet tüstént válaszolt:

„Kérem közölni segélyel, lassan a testtel, bár amerikai pénz pillanatnyilag táviratva spekulánsoktól, helyzet gyorsan megváltozhat.”

Eltelt egy hónap és a teleprinter hirtelen ismét katogni kezdett:

„Kongresszusi csoport éppen vissza, Zemululuból jelentik, elégedettek ottani helyzettel és haladással és felfordulás hiánya kitűnő benyomást keltett. Tudatában van, ez káros hatás-saj lehet jövő évi büdzsere? — Továbbá Time és Newsweek tudósítók át-helyezésüket kérték szerkesztősegeiktől. Indokolás: Zemululu halott hely. Itt mindenki nagyon depri-mált.”

A nagykövet megértette, hogy ennek már fele se tréfa és visszatáviratozott:

„Két kínai kultúrattasé érkezett Pekingből és kinal vendéglőt nyitottak.”

Azonnal jött a válasz Washingtonból:

„Gratulálunk. Valamennyien el vagyunk ragadtatva. Hány CIA-ügynökre van szüksége?”

(sz. i. fordította)

A bolygó zsidó guruló pénze

Az április elsején ránköszöntő 1966/67-es pénzügyi év állami költségvetése a kormánynek együttesen, a minisztereknek külön-külön, főtisztviselők egész hadának, amely bábáskodott születésénél, továbbá a bankok, a kereskedelm és ipar reprezentánsainak, végül pedig az egyszerű halandó polgárnak

Irta: Fried Miksa

is nem kis fejtörést okozott már eddig is és nyilván, hogy az év folyamán több ízben is fogja valamennyinek szívverését erősebb ütemre serkenteni.

Eskol 100 millió fontos gesztusa

Ha alapul vesszük a költségvetés első kiadásának nagy vihart keltett végösszeget, tehát: a négy milliárd 633 millió fontot és ezzel szembeállítjuk Izraelnek hozzávetőlegesen 2,5 millió főre tehető lakosságát s ha aránylagosan elosztjuk ezt az összeget, íme, arra a számszerű következtetésre jutunk, hogy minden polgárra — beleértve a csecsemőket és az agastyánokat — évenként 1853 font és 20 ágora, illetőleg havonta 154 font és 40 ágora állami tehertétel jár. Lévi Eskol 100 millió fontos gesztusa négy milliárd 533 millióra kisebbítette a költségvetés második javított ki-

adásának végösszegét és így az évi közteher 1813 fontra és 20 ágorára, azaz: havonta 151 fontra és egy ágorára redukálódott — egyénenként. Természetesen, ha az egyforma arány szabályát itt is alkalmazzuk. Az elmondottak alapján el is jutunk annak a felismerésére, hogy polgáronként a teherredukció nem haladja meg a 40, illetőleg a három font és 33 ágorát.

Nem sok!... A polgár zsebének teherbíró képessége szempontjából az említett csökkenésnek — a gesztus jellegen kívül — nincs is gyakorlati jelentősége.

Infláció!... Defláció!... Bizalmi válság!...

Eppen ezért, ha a költségvetés itt kiragadott szemelvényei fényt is vetnek bizonyos mértékben az állam háztartásának méreteire, de távolról sem merítik ki annak a kérdéskomplexumnak az anyagát, amely körül — a Kneszethez való benyújtása napjától — hatalmas harc irányú vita folyik, az ország legismertebb gazdasági szaktekintélyeinek a részvételével. Valamennyi vitázó fél vérmérsékletének, továbbá gazdasági és politikai beállítottságának megfelelően fejezi ki álláspontját. Van, aki állítja, hogy az előterjesztett költségvetés erősen túlzott méreteivel, magában hordja a gyorstempójú infláció folyamatának bacil-

usait. A másik vélemény pontosan az ellenkező vélelethez jut el, a nagy állami terhek boncolgatása során. Azt bizonyítja, hogy a változó pénzügyi politika előbb-utóbb a defláció válságát fogja maga után vonni, a velejáró munkanélküliséggel és egyéb gazdasági bajjal. A harmadik vitázó faktor ezzel szemben azt a konkluziót vonja le, hogy az előállított helyzet fokozni fogja azt a bizalmi válságot, melynek előjelei már az 1965-ös év derekán mutatkoztak és amely végülis oda fog vezetni, hogy az Izraelben az utóbbi években felhalmozódott nagy külföldi tőke el fog menekülni az országból.

Az alijja nélküli pénzmentési kísérlet

Szorítkozunk talán ezúttal a nagy gazdaságpolitikai vita harmadik „hítágazatának”, a bizalmi válságnak minősített jelenség közelebbi kivizsgálására. Mert ennek nemzeti és népi szempontból egyaránt rendkívüli hordereje van. Ezen a ponton ugyanis közelebbi vonatkozásba kerülünk azokkal a galúti zsidó

csoportokkal, melyeknek nagyobbik része sohasem gondolt lelki és fizikai értelemben a tényleges alijja megvalósítására. Ezzel szemben kiváltképpen az utóbbi években helyezték el előszeretettel Izraelben a nélkülözhető tőkésüket, vagy a tizenkettő órában, az összeomló galúti világ romjai alól a kilmentett utolsó garasait.

A gazdasági összeomlás

Ennek a tökemegmozdulásnak, amely az arab, de legfőképpen a délamerikai államokból áramlott nagy iramban Izrael felé — három elfogadható, reális magyarázata volt. Az első: a nagyméretű gazdasági krízis, amely egy ideig úgy-ahogy még megkimélte Uruguayt, de később vele együtt teljesen hatalmába kerítette a nyugati félkontinens déli or-

szágait. A legagyobb csapás a 450 ezer főnyi argentin zsidó közösséget érte, amely több évtizedes gazdasági prosperitás után, egy szép napon arra ébredt, hogy a pusztító összeomlás folyamata, amely rászakadt erre a gazdag országra és az egész déli féldrészre, lassan ugyan, de annál biztosabban megfosztja hosszú évek munkásságának gyümölcsétől.

Az antiszemitizmus örökös bűnbakja

Ami ilyenkor történni szokott — és ez már a második magyarázat keretébe tartozik —, ezúttal sem maradt el. Nevezetesen a gazdasági összeroppanás nyomában erős baloldali-kommunista eltolódás köszöntött be, aminek betetőzése a Castro-féle kubai forradalom volt, mely hosszú időn keresztül teljes elnyeléssel látszott fenyegetni Latin-Amerikát. De úgy

látszik, ha a világ valamelyik pontján bekövetkezik a földcsuszamlás, akkor az ebből származó bajok elsősorban a zsidókra zúdulnak. Mert itt is, amilyen arányban romlott a gazdasági helyzet, olyan mértékben éledt fel az antiszemitizmus. Hiszen valakinek csak felelnie kellett azért a krízisért, amelynek előidézésében lehetett a new-yorki, a washingtoni és egyéb kényurakig mindenkinek része, de a suttogó propaganda és a nyílt uszítás — a jól bevált recept szerint — mégis a zsidókat állította oda bűnbaknak.

A zsidó vagyonmentés útja

A zsidók — és ez a harmadik zárómagyarázat — a régi galúti koncepció szerint ezúttal is a vagyonmentésre kezdték magukat állítani. Menteni, ami menthető — jelszóval. De ki vesz olyankor házakat, telkeket, bányákat és különféle üzemeiket, amikor értékük napnap után rohamosan csökken. Már azért sem, mert

nincs is ki hamarjában átvegye és tovább irányítsa ményesség és alkotási készség teremtett. Így történt, hogy a zsidó vagyon fél- és negyedáron herdálódott el, mindazt, amit a zsidó lelékint söpört végig a helyi valuta árfolyamának katasztrofális lemorzsolódása is. Amit sikerült a vámon valahogy, nagy nehezen behajtani, azt leadták, a legtöbbször szöröstől-böröstől — a révén, az előállott valutapánikban.

A proletárok helyzetkedése

Ebben a gazdasági felfordulásban az a csoport, amely sohasem rendelkezett anyagi eszközök felett és az a réteg is, amelyet a körülmények alakulása teljesen kiforgatott javaiból, az ottani zsidóság túlsúlyban levő proletártömegként — vesztig maradt. Helyesebben: várt újabb jobb napokra! Azaz: egy elenyésző kisebbség belőle, bekapogott a Szochnut kirendeltségeibe és kérte az alijja lehetővé tételét. Az országban elég jól és szorgalmas munkakészséggel — de teljesen pénz nélkül — bekapcsolódott a termelő munkába.

A gazdagoké a világ

A másik végtelen ott találjuk a nagyon gazdagok válogatott csoportját. Ezek viszont olyan nábobok javak felett rendelkeztek, hogy az ő esetükben a gazdasági reneszánsz nem bizonyult elég erősnek ahhoz, hogy megintatthassa őket és kiűthesse kezükből a birtokukban felhalmozódott nagy vagyont. Ott is maradtak, de az Egyesült Államokban és Európa országában is kerestek és találtak bőségesen új működési területeket. Néhányan — nagyon kevesen! — Izraelbe is elvetődtek, de inkább tessék-lássék alapon vállaltak jelentéktelen érdekeltiségeket az itteni gazdasági életben.

A felfedezett Izrael

A két említett végtel között helyet foglaló se nem szegények, se nem gazdagok csoportja: a kis- és középpolgárok, akiknek a gazdasági megrázkódtatások a legérzékenyebb sebeket ejtették — a vajúdo, új útkeresés során felfedezték Izraelt. A fizikai kettősztás törvényei alapján: ők nagyrészt távol tartották magukat a zsidók országától, de megmentett pénzüket egy részét ide irányították. Megbízható pénzügyi kimutatások szerint 1959-től 1965-ig körülbelül 435 millió dollár áramlott az országba a már említett csoportok megmaradt vagyonából. Izraelben új Eldorádót láttak és meg voltak győződve, hogy rövid idő alatt kárpótlást nyernek a galúti viszontagságok közepette elszenvedett anyagi veszteségeikért.

A szédületes spekulációs iram

Ezek az országba került pénzek az izraeli telekspekulációnak és építkezésnek olyan óriási iramot diktáltak, hogy ez elszedítette a legkiegyensúlyozottabb szak tekintélyeket is. A telekárak és az építkezési beruházási összegek csillagászati számokat értek el. Természetesen, az első idők fantasztikus gazdasági lehetőségeket biztosítottak a merész kezdeményezőknek. Ez a körülmény állandóan további érdekcsoportokat vont be a könnyű keresetre beállított büvőkörbe. Valóban, még röviddel azelőtt el sem képzelhető konjunktúra köszöntött be és ennek következményeként a fényűzés és a költségek láza olyan felső fokozatokat ért el, hogy már nem is lehetett a szédület érzése nélkül aláttekinteni a korábbi, normális élet menetére.

Az elmulasztott közbelépés

Ezen a ponton, de úgy látszik elkésve, lépett közbe

a kormány. Elmulasztotta ugyanis az özönlő tökéket kellő időben reális beruházások felé irányítani. Bizonyára közrejátszott az attól való félelem, hogy az erősebb intervenció alkalmas lehet arra, hogy elriassa a tőkét. Így történt aztán, hogy az izraeli font állóértékét, — bármilyen hihetetlenül is hangzik — veszélyeztetni kezdte a felduzzadt idegen

valuta. A devizaszegény Izraelben az a furcsa helyzet állott elő, hogy az országban felhalmozott idegen pénzek beváltását, amennyire csak lehetett, hűzták-halasztották mert minden nagyobb beváltás fokozta az inflációt. A telek és egyéb ingatlan vagyion esetében bekövetkezett hatalmas árkülönbözetekre ráróvó illeteket is erősen megszigorították.

A be- és kiguruló pénz

De ezenkívül is, meddig lehet a kis- és nagyvárosokban építeni — korlátlanul és minden elővigyázatosság nélkül? Meddig és milyen magasságig lehet a telekárakat és a házak értékét feltornázni? Végülis, mindennek van határa. És mert most eljutottunk a határhoz — a bolygó zsidó pénze, amely 1959-től kezdve az országba gurult, minden elképzelhető úton és megduplázódni és megháromszorosodni akart, gyorsan, gyorsan, megrettent annak

lehetőségétől, hogy ezentúl másként is lehet. Megfordította pályáját — kezd kifelé gurulni. Mert a pénznek nincsenek szentimentális megfontolásai. Csak éppen az a kérdés, hogy ez az állandóan guruló pénz, meddig marad zsidókézből.

Izrael állama költségvetésének sok aszpektusa és sok nyulványa van. A tanulság, hogy újabb gazdagodtunk tapasztalatokban és nyilván az illuziókon kívül a tőketartáshoz szükséges szegényebbek lenyünk.

DUGÓHUZÁS — szénsavinjekció

A tudományos vívmány, mindennapi életünkbe mindjobban bevonulnak. Így a „Corkmaster” elnevezés francia eszközzel egy egyszerű és gyakran mégis bosszúságot okozó művelet lehet elvégezni: dugóhúzó nélkül könnyen úgy lehet az üveg dugóját kihúzni, hogy az italba nem kerül dugótörmelék. A készítmény alján lévő tüt a dugót átszúrják, aztán a rugalmas műanyagtestet gyengén megnyomják. A nyomás által egy kevés szénsavgazg kerül a dugó alatti térbe s a gáznak nyomása gyorsan és egészségesen kilöki a dugót. Szerkezettel egy szénsavpatronnal több tucat dugót lehet húzni, a patron könnyen cserélhető.

TERYLENE

A DIPLOMAS ANYAG — „TERYLENE”. Ügyeljen ezen címkeré, amikor „Terylene”-ből — az angol fonalból — készült ruhát vásárol. Kizárólag ez a címke biztosítja, hogy a vásárolt ruha „Terylene” anyagból készült, amely keresztülment a „Terylene” fonalat gyártó I.C.I. laboratóriumok vizsgálatán és ellenőrzésén. A sárga-fekete színű „Terylene” címke a vevő számára készült, ez biztosítja a minőséget és mindazon előnyöket, amelyekkel a „Terylene” kitűnik.

Ügyeljen a címkeré — biztonsággal, hogy valóban „Terylene”-t vásárolt

„TERYLENE” — A DIVAT ÉLÉN

UI KELET
KÖZLI HATÁRIAI ÉLŐFIZETŐI,
nogy új
megbízottja
Natanján
Braun és Schwartz
eg
WEIZMANN-UTCA 8.
FELVESZ
HIRDETÉSEKET
és élőfizetéseket
a Sikun Vatikimban is.

Izrael

Ne

Vajon kin Izraelnek, hogy lép Délvietnammal, ugyan valójában két állam közt — vagy a segítséget nyújtó ha netán ez Nachal — rendszertől katonai szervezésében meg, kitől kelet felé, boos vagy kinek m...

Ha Délvietnam kapcsolatát a... el, két kézzel... annak lehet... még egy ázs... be bennünket... nens népeink... Minden újabb... véség Ázsiá... gében győzel... törést egy ne... ható terület... arab államo... Szovjetunió... lenes propaga... a „pozitivan... ellenségesked... kat. Attól ke... barátságát, a... és szuverén... rozásainkban... hatnak benn... mok szempo...

Nem Izrael a vietnámi... Még az sem... zsálemi cáfo... csak egészsé... vagy technika... hanem rende... a száigoni ke... félkatonai... is, mint a... Gádná, ame... kitűnő alakú... hány fejlődé... mal vagyu... valamennyi... segítség... vietnámi há... tized legsul... zik konfliktu... Kina áll, ug... mely elismé... zett Paleszt... Szervezet... ta Achmed... fegyvert ad... roristáinak... kor Izraelbe... bolások, rob... ságok végre... Ezzel a... lennének óv... dolásaink?

Vagy az... Délvi... lenk... jobbot, hog... rokonszenve... le egy keser... New-Delhibi... számunkra... Nepál felé... szállt India... ra Gandhi... tott minisz... nya még az... tette, hogy... tériumi fo... ki az üdvö... ban, ahol... árség csak... be, amikor... hatoltak a... ben az elmé... szakát tö... UNO tagá... ti épségét... hanem a s... sét. Ez a r... latokban p... selkedés a... ra birta Iz... lé megvált... zár elnök... pen, hogy... töltöns Ind... földjén.

Ezt az in... illeti meg... féle meg... Délvietnám... latok felvé... lasz volna... re, úgy má... munknek... adnunk. A... sek”, mint... Szukarno... az ázsiai r...

UZAS
jekcióva
s vívmány
etünkbe
onulnak. Ig
elnevezés
el egy eg
n mégis s
ozó műve.
szelni: dug
nyen úgy
góját kihú
ba nem k
k. A kész
tít a dugó
a rugalma
yengén me
yomás ált
avágás ker
rbe s a gáz
gyorsan é
a dugót.
szénsavpa
at dugót
atrón köny

Izraeli Hétköznapiak

írta: *Bartholomay István*

Ne féljünk Vietnamtól

Vajon kinek áll jogában Izraelnek szemére vetni, hogy kapcsolatba lép Délvietnammal, — ha ugyan valóban megtörténik a két állam kölcsönös elismerése — vagy akár azt is, hogy segítséget nyújt a részére? S ha netán ez a segítség a mi Nachal-rendszerünkhez hasonló katonai települések megszervezésében nyilatkoznak meg, kitől kellene Izraelnek emiatt bocsánatot kérnie, vagy kinek magyarázatot adnia?

Ha Délvietnam diplomáciai kapcsolatot akar kötni Izraellel, két kézzel kell kapunk annak lehetősége után, hogy még egy ázsiai állam fogad bennünket a szines kontinens népeinek családjába. Minden újabb izraeli nagykövetség Ázsia hatalmas térségében győzelmet jelent, előretörést egy nehezen meghódítható területen, amelyben az arab államok bojkottja, a Szovjetunió és Kína Izrael-ellenes propagandája, valamint a „pozitív semleges” India ellenségeskedése állja utunkat. Attól kell elfogadnunk a barátságot, aki erre hajlandó és szuverén politikai elhatározásainkban nem befolyásolhatnak bennünket más államok szempontjai.

Nem Izrael fogja eldönteni a vietnámi háború sorsát. Még az sem, ha minden jeruzsálemi cáfolat ellenére, nemcsak egészségügyi, kulturális vagy technikai segítyt adunk, hanem rendelkezésére állunk a szaigoni kormányhoz olyan félkatonai szervezkedésben is, mint a Náchál, vagy a Gádná, amelyek úgy látszik kitűnő alakulatok, mert akár hány fejlődésben lévő állammal vagyunk barátságban, valamennyi kérte, vagy kéri segítségünket ezen a téren. A vietnámi háború az utóbbi évtized legsúlyosabb nemzetközi konfliktusa, amely mögött Kína áll, ugyanaz a Kína, amely elismerte az ugynevezett Palesztinai Felszabadító Szervezetet, hódol a hitlerista Achmed Sukeirinek és fegyvert ad az El Fatach terroristáknak, akik olykor-olykor Izraelbe látogatnak rombolások, robbantások, gyilkosságok végrehajtására.

Ezzel a Kínával szemben lennének óvatossá megfontolásaink?

Vagy azért utasítjuk el a Délvietnám által felénk nyújtott baráti jobbot, hogy elnyerjük India rokonszenvét? Most nyitunk le egy keserű pirulát, amelyet New-Delhiben készítettek a számunkra. Izrael élnoke a Nepál felé vezető útjában leszállt India területén és Indira Gandhi, a frissen választott miniszterelnökönő kormányra még arra sem érdemesített, hogy egy külügyminisztériumi fogalmazót küldjön ki az üdvözlésre. Kalkuttában, ahol mondó és és ird 11 arab diák, „tüntették”, a rendőrség csak akkor avatkozott be, amikor a diákok már behatoltak a szállodába, amelyben az elnök és hitvese az éjszakát töltötte. Nem egy UNO tagállam élnokeinek teszi épségét védtek meg tehát, hanem a szálloda berendezését. Ez a nemzetközi kapcsolatokban példa nélkül álló viselkedés arra az elhatározásra birta Izrael, hogy hazafelé megváltoztassa Zalmán Sázár élnök utitervét, olyképpen, hogy minél kevesebb időt töltsön India „vendégszerető” földjén.

Ezt az indiai kormányt nem illet meg részünkről semmiféle megmondás; sőt, ha a Délvietnammal való kapcsolatok felvétele elég erős válasz volna India viselkedésére, úgy már csak ezért is örömmüknek kellene kifejezést adnunk. A „pozitív semlegesek”, mint Gandhi Indiája, Szukarno Indonéziája, vagy az ázsiai müzümán államok,

amelyek az arabokkal együtt fújják az Izrael-elleni hazugságokat, nem érdemlik meg részünkről, hogy figyelembe vesszük diplomáciai érzékenységet.

Sajnos, nem sokban különbözik a helyzetünk a Szovjetunióval s néhány csatlósállammal való kapcsolataink terén sem. Kevés kis ország udvarolt annyit Moszkvának, mint Izrael, kevés kormány van a világnak, amely annyiszor és olyan színtelen fejezte ki baráti közlekedési szándékát iránta, mint mi. S ha történt is egy-két örvendetes lépés a kulturális együttműködés terén, miben sem változott a politikai kép. Azért kell erőnkön felül fegyverkezünk, mert a Szovjetunió és csatlósai látják el ellenségeinket olcsó hadiszerszámokkal. S amikor Kairóban Izrael-ellenes határozatokat hoznak az arab miniszterelnökök, a moszkvai rádió nem zavarja az a körülmény, hogy Izraelben az emberek tizezrei éppen Dávid Ojstrachnak tapsolnak; a moszkvai rádió együtt csahol Kairóval és még azt a zseniális ötletet is szolgáltatja az arab propagandának, hogy „yugat-Németország Izraelben készíti atombombját...”

Természetesen boldogok lennénk, ha a Szovjetunió megpróbálná a béke megteremtését a Közelkeleten, az ugynevezett „taskenti” szellemében. Ha erre a legminimálisabb hajlandóság mutatkozna, valóban érdemes lenne gondolkodni afelőtt, hogy mifajta segítyt nyújtunk Délvietnám-nak, ha egyszer valóban kérni fogja. Amíg azonban nem látunk konkrétumokat s a Szovjetunió részéről a jóindulatú szándékot problémáink iránt, nincs okunk arra, hogy visszarögtünk olyan lépésektől, amelyeknek révén a Nyugat világában érhetünk el előnyöket.

Izrael eddig azt az elvet vallotta, hogy a diplomáciai kapcsolatok felvétele terén nem tehető megkülönböztetés államok között, függetlenül azok társadalmi berendezkedésétől. Nagymértékben helytelen volna, ha a kormány éppen Dél-Vietnammal kapcsolatban hátat fordítana ennek a felfogásnak. Az sem érv, hogy Izrael távol akarja tartani magát a Nyugat és a Kelet hidegháborújától. Sajnos, azzal, vagy anélkül is benne vagyunk. A délvietnami ajánlat elutasítása tehát csak egy korrekciót jelent a közeli felfogással való szembe fordulásra, amiért meg kellene, hogy helyzetünkön bármit is változtatna.

Boldogan lennénk mi is „pozitív semlegesek”. Erre azonban éppen a Szovjetunióknak kellene megadnia számunkra a lehetőséget.

Adenauer támadja Erhard izraeli politikáját

A Bonn és Jeruzsálem közötti felemás viszony továbbra is a nyugat-német sajtó érdeklődésének központjában áll.

A bonni külügyminisztérium szóvivője a napokban hangsúlyozta, hogy az Izraelrel folytatott tárgyalások „kizárólag teljesen normális kereskedelmi kérdésekre és hitel-tranzakciókra vonatkoznak”.

Hozzátette, hogy az 1952-es luxemburgi jótételi egyezmény aláírása után, Mose Sárét akkori izraeli külügyminiszter kijelentette, hogy Izrael nem fog további követeléseket benyújtani a fedérlis kormányknak a náciak zsidó-üldözéseiből kifolyó károkat.

Ez a nyilatkozat, amelyet Sárét levél formájában intézett dr. Adenauerhez, képezi a jelenlegi tárgyalások alapját.

Mindamellett, dr. Adenauer, a Keresztény Demokrata Unióhoz intézett beszédében azt állította, hogy Erhard kancellár kormánya felelős, amiért megromlott a jóviszony, amit ő teremtetett meg Németország és Izrael között.

„A zsidó állammal való kibékülés egyike volt kormányom legfontosabb politikai célkitűzéseinek” — mondotta. „Ha az Izraellel való jóviszonyban zavar áll be, ennek súlyos kihatásai lesznek a

szabad világnak a Federális Köztársaság iránti magatartásában.”

A londoni Jewish Chronicle szerint több türelmet kell tanúsítani az új Németországgal szemben. Az eredeti jótételi tárgyalások — írja a lap — többször holtpontra jutottak, mielőtt eljutottak a befejezett tény stádiumába. Bár a jótételi törvény és a fizetések egyes aspektusai jogosan bírálhatók, nem szabad szem elől téveszteni, hogy ezek is számos változáson estek át az eredeti egyezmény óta és a németek a végén sokkal többet fizettek, mint azt eredetileg előirányozták. A német külpolitika fejlődése Izraelét és a Közelkeletet illetően ugyancsak tanulsá-

gos. Miután már úgy látszott, hogy teljesen beadja a derekát az arab követeléseknek, amelyek messze túlmérik a legitim követelések határait, Németország hátra arcot vezényelt, ellenszegült az arab nyomásnak és kiugraszottta Nasszer nyulát a bokorból.

Az új spanyol sajtószabadság

Franco tábornok kormánya bejelentette a sajtócenzúra közeli eltörlését. Kérdés azonban, hogy a valódi sajtószabadság ezzel ténylegesen megszületik-e Spanyolországban? — szeretné tudni a londoni Times. Mert a hivatalos cenzúra megszüntetésével is éppen elég eszközök marad a hatóságoknak a sajtó gúzsba kötésére, ha úgy kívánják.

A közvetlen cenzúra nem az egyetlen ellensége a spanyol sajtószabadságnak. El-

lenőrizni lehet azt az újságpapír ellátással is és a hirdetések mennyisége hatóságilag ugyancsak korlátozható.

Minden attól függ tehát, hogy milyen szellemben fogják az új sajtószabadságot alkalmazni. Az igazi tűzpróba az lesz, hogy milyen mértékben tükrözheti majd vissza a sajtó a kritika friss szellemét, amely most a spanyol közélet számos terén életre kapott?

Friss holnapok...

Egyetlen állam számára sem származott annyi előny az Északatlanti Szövetségből, mint Franciaországnak és egyetlen állam sem vállal nagyobb kockázatot a NATO kitépitésével, mint éppen Franciaország, ha csak a védszövetség valamilyen más formában fenn nem marad. Ez azonban nem ok arra, hogy ne vizsgáljuk meg friss szemzőből a

problémát... Nemcsak a NATO, de a SEATO, CEN-TO és más szövetségeket és egyezményeket is állandóan revízió alá kell vennünk, ha vállalni akarjuk a friss holnapok teendőit és felelősségeit. Egy szerződés csupán addig lehet hatásos, amíg kölcsönösen előnyös valamennyi szerződő fél szempontjából.

(Washington Daily News)

Nasszeren a sor?

Az Observer szerint Nasszer úgy véli, hogy az u. n. neutralista forradalmárok, mint Ben Bella, Szukarno, Nkruma megbuktatása egy világot átfogó angol-amerikai összeesküvés eredménye és attól fél, hogy legközelebb rajta a sor.

Nasszer szívesen támaszkodik a kommunistákra, hogy ellensúlyozza a nyugati nyomást, most azonban, hogy a Nyugat — szerinte — friss szövetségekre tett szert Fejszál király személyében, akinek van egy terve, a „mohamedán szövetség”. Ez nem lenne más, mint egy újabb nyugati kísérlet Egyiptom elszigetelésére — és ez Nasszert veszélyes helyzetbe hozta.

Ez az oka annak, hogy ismét beássa magát Jemenben. Nasszer utasítást adott a dzsidai egyezmény befejezésére, melynek értelmében 1966 novemberéig kellett volna vonnia csapatait Jemenből.

— A nemzetközi helyzet túl labilis ahhoz, hogy Egyiptom elhamarkodott lépéseket tegyen most Jemenben, — jelentette ki Nasszer. Az egyiptomi diktátor a jelek szerint legalább 1968-ig akar Jemenben maradni, amíg az angolok elhagyják az ádeni bázisukat.

NAGY EMBEREK MONDTÁK

NEHRU: „Ha az ellenség, akár becsstelen szándékkal is, feléd nyújtja kezét, ragadd meg. Ha szándéka becsületes, akkor helyesen cselekedtél. De akkor is van hasznod belőle, ha szándéka nem becsületes: legalább az egyik kezét lefogtad.”

ARNOLD TOYNBEE angol történelem-filozófus: „Az angoloknak megvan az az előnyük, hogy már maguk mögött tudhatják mindazokat a hibákat, amelyeket az amerikaiak most követnek el, vagy a jövőben fognak elkövetni.”

PIERRE CHIRAC-tól, XV. Lajos udvari orvosától megkérdezte valaki, vajon káros-e az egészségre a nőkkel való érintkezés.

— Nem káros — válaszolta a nagy orvos —, ha csak nem használnak izgatószerket. De figyelmeztetem — tette meg hozzá —, hogy maga a változtatás is izgatószer.

XIV. LAJOS, a ramilliesi ütközet után, mikor megtudta a megdöbbentő részleteket, így szólt:

— Hát már elfelejtette az Isten mindazt, amit érte tettem?!

Egy kora őszi estén a hárs alatt belső vézést kapott. Hatalmas, nagy teste egyetlen ütésre összeroppan. Fák dölnék így ki, amely erősebb a sziklákat hasogató, dühöngő orkánoknál. Mire feljött az esthajnal csillag, nem lélegzett többé.

A vörösházi erdő őre

írta: Szenes Erzsi

A Vörös-házat egy romantikus hajlamú grófnő építtette nyári laknak. Külső falait tűzvörösrre festették és messze kivilágított a sötét fenyvesek közül, mint a pász tortüzek. A házról neveztek el aztán az erdőt. Most már régen alkalmi, nyári vendéglő.

Csak egyszer jártam kint a vörösházi erdőben, egy majálison, gyerekkoromban, de az erdő hosszú éveken át elevenen élt bennem felelmetesen zúgó fenyővel és tölgyvel. Talán azért, mert házigazdánk egykor a vörösházi erdő őre volt. Mintha egy vastagtörzsű, óriásfa hirtelen megleveledne, ott-hagyta volna az erdőt, olyan volt ez a tagbaszakadt, erős paraszt. Űstőke és szeméi, mint egy fa sötét koronája, amikor a viharban békés fényű villám járja. De úgy tűnt, a vihar ereje megtörne rajta, nem fogná a villám és nincs fergeteg, amely ki tudná dönteni.

Ha végigment az udvaron, rengett alatta a föld és megrezzentek az ablaküvegek. Mindig azt képzeltem, hogy az egész erdő a nyomában jár, a sötét fenyők, mint titkos, komor őrszemek. Azt mesélték, hogy az erdőben egyszer megölt egy embert, ez persze csak mese volt, de én éjszakánként villanó, éles baltát láttam a kezében és a tűzvörös épületet a háta mögött.

Házunk előtt két szép akáca állt, ha nyáron kiterjesztették lombos karjaikat, mintha egy egész kis liget nyílt volna az ablakunk alatt. Esténként, tavasztól őszig, kint ültünk az akácok alatt, mi is, a szomszédok is, de házigazdánk az idegeneket nem szívelte. Egyszer hajnalban arra ébredtem, hogy a fák odakünn nyögnek és sírnak, recsege, ropogva jajonganak. Rémülten ugrottam ki az ágyból és az ablakhoz szaladtam. A gazda élős baltával már a második fát döngötte, törzse meghajlott fájdalomában, koronája megalázottan a porba hullt. A gazda komoran, nyugodtan állt a legyilkolt fák fölött, mint egy óriás cövek, villanó

baltájával félelmetesen, akár álmaimban.

Egy este részegen jött haza, ősz volt, napok óta szüntelen esett az eső. Vak düh szállhatta meg, mert amikor belépett az udvarra, félkézrel leszakította az ereszcseresznyét, az esővizet leveztető pléhsőveket. Fülükétől robajjal, vizesesszerű zuhatásokban zuhdult le a víz és elöntötte az udvart, a kertet. Még a távolabbi szomszédok is kirohantak lakásaikból, kapunk előtt egész tömeg verődött össze néma rémületben, de senki sem mert felelmetni ellene szavát.

Az utcabeli gyerekek mindig is félték tőle, menten szétszaladtak, mint rémült kis nyulak, ha csak megpillantották. A háború alatt vendégségben volt nálunk egy pilseni kisfiú, csak németül beszélt. De már megtanult néhány magyar szót, a „pusztaság” szöba annyira beleszeretett, hogy ahányszor végigszaladt az udvaron folyton ezt kiáltozta. A gazda nem nagyon értett magyarul csak szövalak tudott, s azt hitte, az idegen fücska őt gúnyolja, s a „pusztaság” valami csúf név. Egy ízben, mikor Nándi bolondul kiáltozott, a gazda mérgeben egy vastag fakaróval rohant felé, szeméi lángot lövelltek, a gyerekek csak fűrge lábainak köszönhetett, hogy életben maradt.

Felesége minden reggel bejött a konyhába és egy sajtárban frissen fejt tejet hozott. Alacsonytermetű, vézna asszony volt, csontos arcára, szinte rászáradt a bőr. Nyáron hajnaltól-estig künn dolgozott a földiken, alkonyatkor néhez köteg szénát, fűvet cipelt haza a tehennel. Ilyenkor még vékonyabbnak, kisebbnek látszott, amint roszkodva járt a háttára halmozott súly alatt. A gazda viszont az esti órákban a legerősebb pálnikákat itta a sarkai kocsmában, a szomszédok

mindig azt susogták, hogy egyszer majd meggyúl benne a pálnika, de csak állati ereje növekedett a szeszől. Dülöngő, nehéz léptekkel ment végig a kocsmából jövet az utcán, az udvaron, aztán az udvar végén lapuló kis házban, elverte a feleségét, néha félig agyonverte. De minél jobban ütötte, az asszony annál konokabban hallgatott. Összeszorított, keskeny ajkán sohasem jött ki egyetlen hang sem a verés alatt, csak a zöldes-kék csünya foltok az arcán, a szemek körül, mutatták a gazda hatalmas öklének áruló nyomait. Egy tavaszon meghalt az asszony olyan hangtalanul, olyan csendben, ahogyan élt.

Engem a gazda sohasem bántott, pedig alig volt ember, akibe nem kötött volna bele, akinek látása nem ingerelte. Ha találkoztunk, darabos arcát valami szelidség öntötte el, villámzó, dühös tekintete hirtelen enyhé fényt kapott. Nyár közepén, mikor megérték a kert legszebb gyümölcsei, az illatos, zamatos, édes császárkörték, nagy kérges tenyerén minden reggel egy-egy körtét hozott nekem. Kandy mosollyal nyújtotta át, s ha visszanevettem, úgy tett, mintha valamilyen cinkosok lennénk. Így lassan feloldódott bennem a félelem, s meleg kis forrás nyílt szívemben az öregedő, vad paraszt iránt.

Aznap mikor a felesége meghalt, mintha mi sem történt volna, nap hosszát vasvillával trágárt hordott az istállóból a kertbe. De a temetés után, legbelül mintha mégis megtört volna. Zsembebb lett, s szemlátomást öregebb, bozontos szemöldöke, a haja, megfehéredett, csak a tekintete, a tartása maradt a régi. Vasárnaponként kint ült az udvaron, a bibliába mélyedt és ritkábban ment a kocsmába.

Ajtaja előtt egy vékonyka, erős illatu, lombos hársfa állt, s ha fejötték a csillagok, az öreg paraszt egy-két óráig is elidőzött a fa alatt. Bütykös ujjával szeliden fogta át a hárs gyenge derekát, s szeme valahová a messze-

lene
77

ARJE BRAMFE KRUMPHALZ tündöklése és mennybemenetele

Eredetileg talán nem is született, mert emberemlékezet óta mindig megvolt. Lehet, még akkor teremtődött meg, amikor a verseci adóhivatal létrejött. Az sem kiárt, hogy csupán azért jött létre az azóta régen elmerült monarchia területén, hogy Arje Bramfe Krumphalzt személyében végrehajtója legyen a tekintetes járásbírósnak. Amolyan tekintély pozíció volt ez, amelyben zsidónak, szerte az országban, nemigen volt része.

Arje felette büszke volt hivatalára, de nem úgy a nevére, amelynek a végén csendő prérikátumát nem rótták fel pecsétetes nemesi kutyabőrre, hanem kutyául rajta maradt. Mint zománc az edényre, akként tapadt nevéhez és személyéhez a névlegesített tény, miszerint Arje nem vette meg a verseci kisüstön főzött pálinkát. Másrészt nyakát beszéd közben, mint dülledező hajó viharvert villáját, mindegyre féloldalra vetette. Így alakult ki aztán név és gúnynév szerves egyensúlyban, a nem mindenkor kiegyensúlyozottan lépegető végrehajtó hivatalos személye körül.

Bennünket, kisiskolás impozitorokat, a nagymama vele riasztott olyasformán hogy: — Várj csak te mihaszna, most nevetés csinytevéseden, de majd böghetsz, ha jön az Arje Bramfe és elvisz adóba! Pedig nem bennünket vitt el, ha olykor hatalmas sátabotjával megkocogtatta a nagypapa kicsinyke suszterműhelyének ajtaját. Többször adódott úgyis, hogy párnákat, dunyhákat vagy ruhaneműket dobatott fel az egy gebével vontatott kordélyra. És ilyenkor nem mi sírtunk, hanem szegény nagymama.

Mert Arje hivatalos minőségében kérihetetlen volt. Ha lejárt a haladék terminu-

írta: Plesz Artur

sa, haladéktanul megjelent nagypapánál, aki mint foltozó varga még a szűkös kenyérvonalat is alig tudta összekalapálni. Amikor megjelent, nyomasztó csend támadt a csiriz- és viaszillatú sötét kamrácskában. Köszönés helyett, tamburmajor módjára, irdatlan botjával háromszor koppantott a döngölt padlón és sajátos rekedtséggel megszólalt:

— Nü, bácult der jid? Nagypapa, hogy időt nyerejen, mást mit is nyerehetett volna, a kérdésre kérdéssel válaszolt:

— Vusz vill der jid? Nagypapám már előre szikpált és mint tollát borzoló koldóstyúk a tojásokra, félt gonddal ült még megmaradt kevése párnái tetejére. Am e harcias megnyilvánulás sem segített, mert Arje Bramfe Krumphalzt nyakát mechanikus rándítással oldalra vetve, biztos hivatali tudattal átéléssel mondta:

— Geld, oder gajt duszduchet!

Az időben a Bakonyban sem volt másként: pénz, vagy életet, vagyis nagyanyának az életénél is jobban féltett pihe-dunyháját. A kétségtelenül nem is váratlan bejelentést az árviz utáni kietlen sivárság hangulata követte. Arje némi színet után megismételte a mulhatatlant... de mintha... nos, mintha a már beidegződött nyak-művelete mellett újszerű furaságot honosított volna meg: bal szemé kicsit megrebbent. Azután többször is megrebbent, mintha illett volna, orcátlán kacsintással illette volna az őszbeborult, hajlott hátú nagypapát. A család apraja és nagyja ért-

tetlenül állt a jelenséggel szemben, de nem úgy a nagymama, aki csalhatatlan érzékkel felfogta Arje különös Morse-jeleit és megható sietőséggel szállt le párna-trónusáról, hogy kisiessen a fészerbe. Onnan csakhamar visszatért egy csikos huzatú, dunyhát érzékelő takaró-alkalmatossággal, s azt a végrehajtó lábai elé tette.

Arje, mint valami papi méltóság, újra háromszor koppantott pásztorbotjával, mire a gebe-fogat behemót gój kocsisa bejött, Arje intésére felnyalabolta a kacatot és feldobta a kint álló kordélyra. A végrehajtó köszönés helyett biccentett és megrebbent testtárával álcázva korán reggel óta már elkezdett egyszemélyezkedni, eltávozott.

Csak amikor már a kerekkek nyikorgása is elhalt, szólalt meg a nagymama megengyhült orcával:

— A csirketollás dunyhát vitte el! Már rég a tűzbe akartam vetni...

Szemei úgy ragyogtak, ahogy csak a péntek esti gyertyagyújtáskor láttuk. Mert megtört szemeiben csillogott Arje Bramfe Krumphalzt tündöklése...

A Promenádo mögötti Törött Pipához címzett vendégelő cégérén, érthetetlen módon, sem ép sem pedig törött pipa nem díszelgett, hanem valami stilizált fehér madár. Állítólag az előző bérlő a „Vadgalambhoz” címezte vendégelőjét és ennek emlékeként csupán a cégér táblán vergődő, nagyon vadászidő emlékei adósságai maradtak fenn.

Mindez nem zavarta meg a szélső törzszakznál ülőket és az ezek élén ülő Arjet, a végrehajtót. Törzstagok dőltek ki ebből az árnyék-világ-

ból, helyüket újak és újabbak töltötték be, csak Arje maradt változatlanul a régi. Ezerbarázdás arca látszólag szenvtelenül tekintett a világba, hallgatta az ivótársakat. Ő maga ritkán beszélt, akkor is keveset. Üt, hallgatott, tűnődött, és — ha ivott, — akkor sokat.

Igy folyt ez évről évre, ki tartaná számon hány évtizede, mindig változatlanul, és minden cselekvését hajszálpontosan beütemezve. Így a vendéglői látogatásait is. Korán reggel, töretlen hivatali tettvággyal lépett be a Törött Pipa ivószobájába, kiért időközben hajtogatta fel a kupicákat, amíg a kordély gebéje kint fel nem nyerített. Nem tudni miért, Gyönyörnek hívták, a passzusa szerint valamikor katonaló volt, így hát még élt a katonai drillel, ő is beütemezetten nyerített. Azután gebéje a gójjal és pásztorbotot az Arjevel indultak a császári és királyi kincstár jogainak képviselésére.

Míg nem egy napon felfordult a gebe. Versec polgárai ezt rossz omennek tekintették és volt benne valami váteszi, mert nem sokkal utóbb a fehértemplomi nagyvásáron a gój is örökre eltűnt. Haragosok bosszújáról, pirosbabos fejkendős fehérmépről, mindenféléről beszéltek az emberek, de elég az hozzá, hogy többé elő nem került. Ezután új gebé került forgalomba a régi kordé hámjában, s az ócska bakon is új kocsis ült. Ló a hámban és kocsis a bakon jóformán meg sem melegedett, amikor vérszáguldozott a városkán a Hiób-hír: meghalt Arje Bramfe Krumphalzt!

Halálának körülményeiről számos változat keringett, a kézenfekvő mégis a halottem jelentésében rejlett, aki két szóban jelölte meg a halál okát: delirium tremens.

Végredményben nem gyászolta senki, mert családlatlan volt. Ezzel szemben mindenki sajnálta. A végrehajtók testületének történelmében egyedülálló és példa nélküli eset. Még elföldelése előtt legendák keltek szárnyra. Rideg lényét most nemes tetek emlékei lengték körül. Így például kitudódott, hogy a Beeskerek utcai szatócs üzletében, a telt lisztes zsákok helyett az üres gipszes zsákokat zárta hivatalos pecséttel. Vagy: a Buxbaum gyertyaöntő néhány tuca gyertyából álló „csodótomegét” ő maga vásárolta fel, hogy azonnalmód vissza is származtassa. De lezsebb és nemesebb fegyverténye a temetésén pattant ki.

Csúnya, zimankós, késő-őszi nap volt. Miután sem chevra, sem kile-tag nem volt, Goldgruber bácsi, a pancsovai sochet temette. Az El Málé Ráchámin recitálásakor felcsukló sírással jaidult fel egy parasztaasszony. Miléva néni volt, a tejes, aki egyetlen tehénkéjéből tengette életét és akinek adótartozása fejében Arje nem a tehenet, hanem a sajátját foglalta le.

Fogadd Istenem e nemes lelket mennyeidbe — zokogta Miléva néni és úgy tekintett a jeges esőt permegető égre, mintha máris látta volna lelki szemével Arje Bramfe Krumphalzt mennybemenetelét.

Láng László arcképcsarnoka:

POP OP STOP

„Ugyan mit fog még ki találni?” — kérdezték az emberek, de senki sem kételkedett benne, hogy valamit ki talált.

És valóban. Iris Clert, a modern művészet papnője nem engedhette meg, hogy a legújabb irány, a legvadabb ötlet ne ismét az ő agyában szülessék meg.

Tíz éve, hogy a szép görög asszony megnyitotta Párizsban első képcsarnokát. Azóta botrányt botrányra halmoz és úgy melleleg, ő határoz-

Alexandre, a fodrász is. Amikor látta, hogy a velencei biennale egy évtizeddel elmaradnak az ő modernizmusa mögött, saját biennale-t rendezett. Az egyik évben egy a kikötőben horgonyzó hajón, a másikban egy velencei palotában rendezte meg a saját biennale-ját.

A hivatalos rendezők a hajukat tépték, mert az elkélt közönség, a műértők, a vevők és gyűjtők nem a hivatalos megnyitásra jöt-

Iris Clert „Mikroszalonja”

za meg, hogy mi fog történni az elkövetkező években a festészetben és szobrászatban.

A pop-art és op-art már régen túllhaladott irányzat volt számára, amikor az Egyesült Államokban divatba jött. Azon ritka emberek közé tartozik, akiket nem zavar, ha ellopják ötleteiket. Új ötletekben nincs nála hiány.

Ő volt az, aki 1957-ben, ahelyett, hogy egy festő, vagy egy kis csoport képeit állította volna ki, valamenynyí nagy modern mester képeiből rendezett kiállítást. Karrierje kezdetén volt és még nem az elegáns és világhírű galéria tulajdonosa a Rue Faubourg Saint Honoréban.

Hogyan lehet a csöppnyi kis balparti galériában kiállítani mindazt, ami számít a modern festészetben? Egyszerű: kis galéria, kis képek.

Ez volt az első mikroszalon. Néhány centiméternyi művekkel szerepelt Braque és Picasso, Kandinsky és Brauner, de szerepeltek.

Ő „találta ki” Yves Kleint, akinek a monochromjain (egyszínű festékekkel bemázolt vászon) addig nevettek az emberek, amíg az árak lassan felment tízezer dollárra.

Ő agyalta ki Tinguelyt is és annak a festőgépét, amely azután önmagát rombolta szét. Ő töltötte meg galériáját három tonna szeméttel, míg egy másik alkalommal csak az üres fehér falak várta a vernisszázs közönségét.

Iris vernisszázsai éppen olyan mondané események, mint egy nagy gála, vagy a szezon legkeresettebb báljai Párizsban. Eppen úgy ott van a „tout Paris”, amelyhez nem csupán a Rothschildok, a windsori hercegpár és a miniszterelnök tartozik, de Courrége, a szabó és

tek el, hanem Iris Clert „piccola biennale”-ján töltek a Palazzo Papadopoli-ban. A Life, a Time, vagy a Paris Match több helyet szentelt az ellenbiennale-nak, mint a hivatalosnak.

Dühükben az olasz hatóságokhoz fordultak. Azok megkezdtek, amit tehetek. — Feljelentették a szépasszonyt hogy „pornografikus” képeket állít ki. Valóban, Stevenson amerikai festő képe erősen emlékeztetnek egyes intim női testrészekre.

Első fokon kéthavi börtönre ítélték Iris-t. Csak most, néhány hónappal ezelőtt mentette fel a felsőbíró. Bizonyították, hogy a kérdéses kép egy hüvelykujjat ábrázolt és nem azt, amit az elsőfokú bírág gondoltak.

Afeletti bánatában, hogy nem mehet börtönbe, Iris Clert más megoldást keres. A közeli hetekben Velencébe utazik, hogy rábírja az olasz hatóságokat: bocsássák rendelkezésére az idej biennale tartamára a középkori velencei börtönöket. A kiállítás címe: „Iris Clert börtömben.”

A pop-art meghalt, az op-art haldoklik. Egyesek a top (topografie) arttal kísérleteznek kevés sikerrel.

Stockholmban, ahol képtára fennállásának tízéves évfordulója alkalmából megkezdte világkörüli útját a „Száz év jövő” kiállítással, Iris Clert megtalálta vélte a forradalmi új irányt. Az összegyűlt újságírók előtt, feszült figyelem közepette jelentette ki.

„Ez utóbbi években úgy találtak ki új művészeti irányokat, mint ahogyan új divatot, vagy új táncokat alkotnak. Egyébként nem is tartottak tovább, mint a divatok.”

„Ideje, hogy a festészet megszűnjön divat lenni és ismét művészet legyen. Egy művészet, amely tartós, amely túléli akitőit, egy nemes művészet, amelyet egy elit alkot, egy elit számára.”

„Egy zsüri — mondta — amelyet műértők, írók, pszichológusok alkotnak, fogja meghatározni, ki méltó arra, hogy birtokolja az új műalkotásokat.”

Természetesen neve is van már az új irányzatnak és természetesen ez a név sem hosszabb, mint a többi irányzatokénál: „VIP”.

És az exkluzív művészet szlogenja: „Vip for vip” (Very Important Painting for Very Important Persons).

Egy üdvözlőírávart Párizsból a stockholmi vernisszázsra: „POP OP STOP, HOPE VIP TOP”

MEGJELENT HÉBERÜL

JÁMBOR FERENC

VÁLOGATOTT CIKKEINEK GYŰJTEMÉNYE.

Az „Al Hámismár” kiadásában jelent meg a kötet. Lapunk kiadóhivatala megállapodást kötött, amely lehetővé teszi, hogy az Új Kelet olvasói egy hónapon át

márciusban

kedvezményes áron szerezhessék meg Jámbor Ferenc válogatott írásainak gyűjteményét. A könyv ára 8 FONT.

Töltse ki az alanti szelvényt, mellékeljen 5.50-ról (8 font helyett) kiállított bank-, illetve posta-csekket, s néhány napon belül elküldjük címére Jámbor Ferenc héber cikkeinek válogatását. Ez az ajánlat 1966 március végéig érvényes.

Itt kivágandó!

T. UJ KELET
POB. 831, T.A.

Alulírott, megrendelem az UJ KELET kiadóhivatala útján JÁMBOR FERENC válogatott cikkeinek héber nyelvű kötetét. Mellékelek 5.50-ról (8 font helyett) kiállított bank-, illetve posta-csekket, amely a könyv kedvezményes árának ellenértéke.

Tisztelettel:

.....
(név, nyomtatott betűkkel)

.....
(pontos cím)

Ez az
ajánlat
(1966)
március
31-ig
érvényes

LIGA AZ AMERIKAI ANYÁK ELLEN

Enoch Powell angol konzervatívparti képviselő, aki a „árnykormányban” a hadügyi tárcát őrli be, egy sajtókonferencián azt javasolta, hogy létesítsenek Londonban egy amerikai anyák ellen védő ligát.

Furesa javaslatát Enoch Powel így indokolta meg:

— Sir Winston Churchill és Harold Macmillan angol miniszterelnököknek amerikai anyuk volt. Sir Winston édesanyja, Jenny Jerome néven a New York államban lévő Rochesterben látta meg a napvilágot, míg Macmillan édesanyja, Helen Artie Ba-

les az Indiana államban lévő Spencerben született. Nos ezeknek az amerikai édesmamáknak — folytatta Powell — köszönhetjük azt, hogy a világ nagy része nem tartja Angliát európai országnak, hanem olyan állammak, melyet szoros kapcsolatok fűzik az Egyesült Államokhoz és annak egy részét képez.

Az újságírók nagy érdeklődéssel hallgatták Enoch Powell képviselő beszédét, de nagy komolysággal előadott tervezetét az amerikai anyák ellen létesítendő liga megalapítására, derült-séggel fogadták.

Mag

A rel

Kétségtelenül
Könyvküldő (1
ber olvasó ké
évek legjelent

A 364. oldal
„A Chátam Sz
vád Herzl), a
cionizmus kez
Erdélyben, Sz
és Burgenland

Évtizedes
ménye ez a kö
lenségeket m
zsidóság dönt
dolát kialakít
ban.

Noha a sze
mára ez a kö
radt ág"-ról-
évszázad sorá

A könyv
rabbira irány
ideológust —
értelmeben is
világosult tá
tája el az em
a zsidó homol
gettől kivé
ben élelt any
nyű árát fizet

Dr. Zehav
kál. Elsősorba
bennünket ah

Művészet
nal, amely töl
egyenes és kö
Chátam Szofe

A könyv n
szenteljünk ne
kiértékeljük.

Bú

Vannak pa
nyíltan, a fő
ladnak ama
ve, amikor
forrás a szí
gyan. Vanna
patakok, ame
a talaj felsz
emberi szem
retlen utak
sokszor mege
aztán ismét
útjukat az é

Dr. Cvi Zel
jelent könyv
patakként kö
retet magya
Nyomába sze
század végét
ja a politikai
nagy korszak
vadásig. Zeha

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Magyar zsidók a cionista állameszme szolgálatában

— Dr. Cvi Zehavi megdönti az „elszáradt ág”-ról szóló rosszindulatú vádat —

A rehabilitáció könyve Szemelvények a könyvből

Kétségtelen, hogy dr. Cvi Zehavi műve, amely a Cionista Könyvkiadó (Hászifria Hácionit) jóvoltából kerül most a héber olvasó kezébe, a magyar zsidóság szempontjából hosszú évek legjelentősebb kultúreménye.

A 364 oldalas, tetszetős köntösben megjelent könyv címe „A Chátám Szofértől — Herzlig” (Mi — Háchátám Szofér v'ád Herzl), alcíme pedig: „A Chibát Cion mozgalom és a cionizmus kezdeti korszakának története Magyarországon, Erdélyben, Szlovákiában, Kárpátalján, Észak-Jugoszláviában és Burgenlandban — 1799—1904-ig.”

Évtizedes odaadó és lelkiismeretes kutatómunka eredménye ez a kötet. A szerző dokumentumokat tárt fel és jelenségeket magyaráz, konklúziója pedig, hogy a magyar zsidóság döntő szerepet töltött be mind a cionista állampolgár kialakításában, mind a tényleges országepítő munkában.

Noha a szerző nem annak szánta, a magyar zsidóság számára ez a könyv rehabilitáció, mert ezekre szedi az „elszáradt ág”-ról szóló rosszindulatú vádat, amely az elmúlt fél-évszázad során annyi keserűséget okozott nekünk.

A könyv nagy érdeme, hogy Reb Mose Szofér pozsonyi rabbira irányítja a figyelmet: benne látja az első cionista ideológust — nemcsak vallási, hanem nemzeti és politikai értelemben is. Mendelssohnnal és az egész ugynevezett felvilágosult táborral ellentétben, Chátám Szofért nem kápráztatja el az emancipáció delibábja. Jól tudja, hogy a gátlóban a zsidó homokra épít. Történelmi törvényszerűség, hogy a gettóból kivetítő ut visszakanyarodik a gettóba, az utközben elért anyagi és egyéb sikerekért pedig a zsidóság szörnyű árat fizet...

Dr. Zehavi könyve axiómákat dönt meg és vitát provokál. Elsősorban azonban gondolatokat ébreszt. Hozzásegít bennünket ahhoz, hogy megismerjük önmagunkat.

Művében dr. Zehavi objektív igyekszik maradni. Ez a vonal, amely több mint 100 éves periódusra terjed, mindvégig egyenes és következetes. Valóban, ahogy a cím hirdeti — a Chátám Szofértől Herzlig.

A könyv méltó arra, hogy megkülönböztetett figyelmet szenteljünk neki és az Új Kelet hasábjain annak megfelelően kiértékeljük.

Sch. D.

Herzl Tivadar fellépése és a családi háttér

Tévednek azok, akik Herzl családját asszimiláns családként vázolják. Tény, hogy Herzl Tivadar apja, Jákob Herzl hagyományhű zsidó

Dr. Cvi Zehavi

volt. Bizonyítékaink vannak arra, hogy házassága első éveiben minden nap tálitban és tfilinnel imádkozott. Szombatonként fiával együtt a Dohány utcai templomba járt.

Mínthogy Jákob Herzl szülővárosának, Zimonynak,

minden zsidója — Ráv Jehuda Alkalay hatása alatt — a Chibát-Cion mozgalom szimpatizánsa volt, valószínű, hogy Jákob Herzl is a hívek táborához szegődött. Jehuda Alkalay rabbi valószínűleg tanítója is volt Jákob Herzlnek, mert 1826-tól 1851-ig anitással foglalkozott. Herzl nagybátyja, Sámuel Bilicz a magyarországi Chibát-Cion mozgalom hatása alatt Palesztinába vándorolt és itt is halt meg.

A Herzl családból való a Chibát-Cion mozgalom egy másik nagy harcosa is, aki egész életét az eszmének szentelte: Akiba Jozsef Schlesinger rabbi. Közeli családtagja volt továbbá Löbl Leopold, a bécsi Cion szervezet elnöke 1896-ban, aki szoros kapcsolatban állt Herzl Tivadarral.

Amint dr. Patai József „Chizájon Herzl” c. könyvében már megállapította, Jákob Herzl közeli kapcsolatban állt Ráv Jozsef Natonekkel, a magyarországi Chibát-Cion mozgalom akkori vezérével. Előfizetett a magyarországi Chibát-Cion mozgalom sajtóorgánumára, a „Das einige Israel”-re, melynek Natonek volt a szerkesztője.

Nagyon valószínű, hogy Jákob Herzl pénzbeli segítséget is nyújtott Alkalay és Natonek rabbik útján a mozgalom fejlesztésére. Erre célozhatott, amikor Tivadar fiának (1895-ben, miután a „Judenstaat” kézira-

tát megkapta), a következőket írta: „Mindaddig, amíg nagy világrendítő eszmék és gazdagság után szaladtam és mindezeket kívül még az egyetemes zsidóság (klál-Jisráél) ügyeinek adtam oda szívemet, akaratomon kívül, elhanyagoltam az én meghatározott működési teremet, amelyben cselekvési tehetségem volt, és ennek következtében reám és közeli családomra sok szenvedés hárult.”

Tudjuk, hogy a levélben foglalt mérlegelések ellenére, szívvel-lélekkel támogatott fia tevékenységét a cionista mozgalom alapításában. Herzl Tivadar nagyra becsülte apja segítségét, ezért a „Judenstaat”-ot szüleinek dedikálta.

Az apa adta a pénz nagy részét a „Die Welt” megvalósításához is.

Amikor dr. Güdemann bécsi főrabbi 1895-ben, a „Judenstaat” megírása idejében megkérdezte dr. Herzl Tivadart, mi volt tulajdonképpen az indítók oka annak, hogy olyan nagy lelkesedéssel szentelte magát a zsidó ügynek, azt válaszolta: „Apámtól kaptam az ösztönzést erre.”

Amikor Jákob Herzl meghalt, Tivadar fia ezt mondta róla: „Szellemi támasztékomból volt mindig, hűséges tanácsadóm, sziklaszilárdan állt mellettem.” Ez a mondat érvényes a cionista mozgalom alapításával kapcsolatos irányítására, tanácsaira és segítségére is.

REVIZIÓ

a cionista történelemírás terén

A zsidó történelemírók megoldhatatlan rejtélyként kezelték Herzlnek a cion gondolatához való közeledését. Hogyan juthatott el a zsidó állam megálmodója a legszélsőségesebb asszimilációtól a zsidó nemzeti gondolatához? Miután nem találtak jobb választ, meggyeztek abban, hogy ezt a forradalmat Herzl életében a Dreyfus-per idézte elő. Dr. Zehavi mutat rá első ízben arra, hogy Herzl cionizmusának a gyökerei a szülői házból kapott vallásos nevelésből táplálkoztak, hogy Herzl apja maga meggyőződéses Chovév Cion volt.

Ennél azonban sokkal fontosabb a Chátám Szofér és Herzl Tivadar egymás mellé való állítása oly módon, hogy mindenki előtt világossá váljék, miszerint Herzl nem volt az első, aki a zsidó állam politikai eszközökkel való létrehozását hirdette. Ő vitte győzelemre az esz-

mét, ő adta meg a mozgalom szervezeti formáját, de a zsidó állameszme első hordozója és előfutára a Chátám Szofér volt.

Rössel Mordechój

Chátám Szofér sírja a pozsonyi temetőben

Búvópatakok nyomában

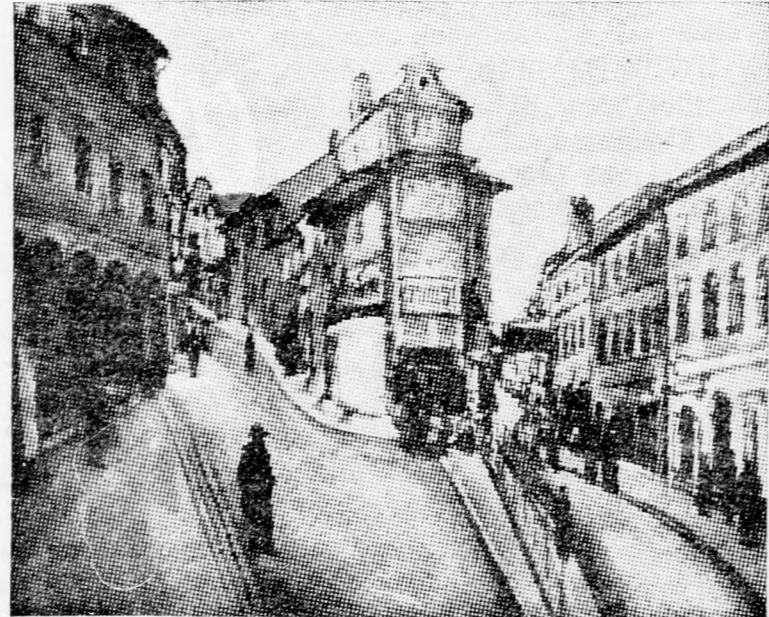
Vannak patakok, amelyek nyíltan, a föld felszínén haladnak ama pillanattól kezdve, amikor az őket tápláló forrás a sziklából előbugygyan. Vannak azonban búvópatakok, amelyek el-elűnnek a talaj felszín alatt. Titkos, emberi szem számára ismeretlen utak megtétele után, sokszor megerősödve tűnnek aztán ismét elő s folytatják útjukat az értől az óceánig.

Dr. Cvi Zehavi most megjelent könyve ilyen búvópatakként követi a Cion-szeretet magyarországi útját. Nyomába szegődik a XVIII. század végétől és el nem hagyja a politikai cionizmus első nagy korszakáig, Herzl Tivadarig. Zehavi felfogása sze-

mondva, Zehavi könyve nemcsak állít, hanem cáfol is. Cáfolja azt a közhiedelmet, hogy a magyar zsidóságnak nem volt döntően nagy része abban a fejlődésben, amely a Zsidó Államhoz vezetett.

A természet tudós, aki olyan merész elméletet indít útnak, mint Zehavi a zsidó történet-tudományban, kézzelfogható bizonyítékokat alkalmazhat. Neki mikroszkóp, spektrum-analízis áll rendelkezésére. A köztben mutatkozó vékony ereket ezekkel az apparátusokkal követheti eredő pontjukig s a maga állítása végső igazolásáig. A szellem-tudományok emberének nehezebb a dolga és többet kell fáradoznia, amíg elméleteit vitán felül bizonyíthatja. Dr. Cvi Zehavi hősiesen veszi fel a küzdelmet ebben az irányban és a magyar-zsidó historiográfiában mindenképpen egyik leglátogatottabb, legmészebbre tekintő, legtöbbet állító és gazdagon dokumentáló munkával jegyezte be nevét a jelentős szerzők sorába.

Dr. Márton Lajos

A POZSONYI ZSIDÓ UTCA (STERN ARMIN FESTIMENYE NYOMÁN)

és persze Zimonyon és Pestben át, Herzl Tivadarig. Igaza van-e Zehavinak néha merészleendő állításai-ban? Valószínűleg igen. De az is kétségtelen, hogy a nagy ismeret anyagot feltáró sok gondolat, odaadással megírt munkában, néha-néha meginog az olvasó hite az összefüggések teljességében és töretlenségében. Néha úgy tűnik, hogy egyik-másik feltevésben túlsok a merészség és hiányos a bizonyítottság.

Am mindez korántsem hibája, sokkal inkább erénye a műnek, a magyarországi cionista mozgalom története eme „emancipálásának”. Mert talán csak félszavakkal ki-

rint, a XIX-ik század elején Pozsonyban működött, frankfurti születésű nagy rabbi-telentély, Schreiber Mózes, akit jelentős művének címe nyomán Chátám Szoférként ismer a zsidó világ, az első tudatos és tudatosító személyisége Magyarországon a Cion-szeretethez. De ő a megtestesítője a diaszpóra olyan tagadásának is, amely negáció magában hordja az új zsidó államiság, önállóság későbbi követelését.

Zehavi mélyre száll le a forrásoknak. E gondolat úttörője, Smuel Weingarten Hákohén műve nyomán (ezt az úttörő munkát a szerző elismerőleg gyakran idézi)

DAVID BEN GURION LEVELE

A „SZIFRIA CIONIT” KIADÓVALLALAT IGAZGATÓNÓJÉHEZ

Pnina Ornstein asszonynak — Sálom!

A „Chátám Szofértől Herzlig” című könyvet kézhez kaptam. Mínthogy jórészt már elolvastam, köszönetemet és örömet akarom kifejezni megjelensége alkalmából.

A könyv megragadott, mély megelégedéssel olvastam és sok új dolgot tanultam belőle, amit eddig nem tudtam, — pedig én foglalkozom ezzel a „párással”-val. Hálás lennék, ha nevében a könyv szerzőjének, Cvi Zehavinak nagybecsülését tolmácsolná e részletes tudományos kutatómunkáért a magyarországi „Chibát-Cion” mozgalom terén.

Ez a könyv nagyon érdekes és tanulságos mindenki számára, aki a mozgalom és az alapítás kezdete iránt érdeklődik.

Kiváló tisztelettel
DAVID BEN GURION

RABBI MOSE SZOFER

A könyv előszavából

Ha nyomon követjük a magyarországi Chibát-Cion mozgalom történetét, amely 1799-ben indult el, Izrael földjének Napoleon csapatai által történt elfoglalása és Napoleonnak a zsidó állam létesítésére vonatkozó kiáltványának nyomán — világossá fog válni előttünk, hogy Stamper, Herzl és a többi magyar cionisták megjelenése nem volt véletlen. Ebben az esetben egy olyan fejlődési folyamatot tapasztalunk, amely szerves kapcsolatban áll a magyarországi zsidóság történetével.

A zsidók története Magyarországon általában, különösképpen pedig a XIX. században, olyan alapot és hátteret képezett, amely ennek a törzsek szellemi fejlődésére döntő hatást gyakorolt.

Magyarország volt az egyetlen ország Európában, ahol a zsidók hosszú évszázadokon át — úgy is mint földbirtokosok, úgy is mint bérlők — rendszeresen foglalkoztak földműveléssel. A kérdés gyakran foglalkoztatta a tövényhozást is. A XIX. század végén Magyarország megművelt területének 4,15 százaléka volt zsidó kézben. Nem kell tehát csodálkoznunk, hogy Reb Mose Szofér pozsonyi rabbi, aki ebben a környezetben élt, veti fel elsőként azt a gondolatot, hogy a zsidók az ősi földön újból mezőgazdasággal foglalkozzanak.

A Chibát-Cion gondolat gazdag magyarországi galériájából néhány fontosabb nevet ragadunk ki. Itt küzdött az eszméért Rabbi Mose Szofér, Rabbi Juda Cháj Alkalay, Rabbi Jozsef Natonek, Josua Stamper, Dávid Míer Guttman, Eliezer és Jehuda Raab, Petach Tikva alapítója, valamint dr. Azriel Hildesheimer, aki Kismárton rabbija volt 18 éven át.

Magyarországon született és nevelkedett Rabbi Akiva Jozsef Schlesinger, továbbá Menachem Eisler, az első cionista utópia szerzője, — nem utolsósorban pedig dr. Herzl Tivadar, a zsidó állam megálmodója és dr. Max Nordau, az első cionista kongresszusok központi egyénisége. — Ugyancsak Magyarországról származtak dr. Sámuel Stephan Wise és Henrietta Szold, az Egyesült Államok első cionistái.

A magyar jisivnak tett szolgálat

Gyakran halljuk azt a megállapítást, hogy a magyar zsidóság nem részesül abban a megbecsülésben, amely számarányának megfelelően a jisiv részéről megilletné. Ennek oka részben abban keresendő, hogy a magyar-zsidó alkotásoknak csak kis töredékét fordították le héberre.

Dr. Cvi Zehavi nagy szolgálatot tett nekünk azzal, hogy héber nyelven írta meg a cionista mozgalom magyarországi történetét és így hozzáférhetővé tette a legszélesebb olvasóközönségnek.

Kaufheil Ernő

Bolondok hajója

Regény

Irta: KATHERINE ANNE PORTER
Fordította: RÓNA ILONA

73.

Herr Glocken le-lemaradozott, de most, hogy egy csoportban megálltak, beérte őket. Barátságosan intgetett Davidnek, arcára erőltetve elgyötört mosolyát. — Siessen — kiáltott oda szolgálatkészen. — Siessen, mert lemarad!

David követte a csoportot, és nem vesztette őket szem elől, de csatlakozni nem akart hozzájuk. Némi elégtétellel állapította meg magában, milyen furcsán, nem a környezetbe illően festenek egytől egyig, szedett-vedett turistaöltözékükben s alkalmatlan cipőjükben. Kicsi és nagy, ahány annyiféle — még Jenny is furcsa abban a bő zsákvászon nadrágjában, melyhez olyan nagyon ragaszkodik, mindig és mindenütt, mivel háziszőttes. Ha látná magát!

Csak ez a tiszta levegő, a pálmafák árnyéka, a girbe-gurba, szűk utcákra foltokban vetődő napfény kellett hozzá, mert időközben már csaknem beértek a városba, hogy kibontakozzanak teljes otrombaságukban, Jenny is köztük. Garza és Carillo atya libgett el mellette, röpködő reverendájukban, gumibetűs vénasszonycipőben, a lapos tetejű, oldalt felgyűrű keménykalap mintha fából lenne mogorva képük fölött. Szedték a lábukat, mint két strucc, utolérték, el is hagyták a lódörgő városnézőket.

David elmélkedett egy darabig helyzetén, és beismerte, hogy reménytelen — de mikor volt más? Sose volt még sehol, hogy ne kíváncsított volna máshova; egy pillanatra nem ült meg a pácban, rögtön törni kezdte a fejét, miképpen kászolódhat ki belőle. Nem találkozott még lánnyal, akiben megbízott volna, és Jenny az utolsó csepp a pohárban. Mégsem gyűlölte... legalább most még nem, vagy csak dührohamaiban.

Ez az érzélem kettőjük közt meglehet, hogy szerelem, de ha az, akkor mindkettőjüknek jobb lenne szerelem nélkül... Mennyivel és hogyan lenne jobb, arról sejtelt sem volt. És ügysem számítt. — Ebben az elviselhetőbb hangulatban már jobban nekiindult, beérte Jennyt, belekarolt, köszöntötte Freytagot, Mrs. Treadwellt, s még néhányukat, aztán előterjesztette haditervét:

— Jenny anygalka, keressünk egy kedves kis helyet, kóstoljuk meg az ide való bort, és együnk hozzá vörös bikavirslit. Ehes vagyok, előbb együnk, aztán menjünk körülnézni.

— Gyerünk — mondta Jenny, s egy szökelléssel megindult. Ugy nekilódultak, hogy hamarosan jól elhagyták a többieket, és egy kis térre érkeztek, melyet üzletek és borozók szegélyeztek. Megálltak, mert külsőre és szagra mind egyformának tetszett, de az egyik cégéren megakadt a szemük: El Quita Penas. — Ez kell nekünk — mondta Jenny. — Gyere, David drágám, felejtünk el a gondjainkat.

Amint elhelyezkedtek egy kis asztalnál az apró, sötét ablak közelében, látták, hogy a táncgyűttes a tulsó oldalról éppen ebben a percben érkezik a térre. Összegyülekeztek egy himzett selyemsálakkal és csipkeszegélyű vásznakkal zsúfolt helyiség ajtajában, rávetették magukat az áruira, Ric és Rac az üzlet elé kirakott végeket babrálta, ráncigálta. A boltos ki-be rohant, hogy elkergesse őket, s benn a vásárlókat is szemmel tartta.

— Ez inkább rajtaütés, mint bevásárlás — jegyezte meg David, Jenny pedig hozzátette: — Valószínűleg az is... — de nem gondolták komolyan, mert a fal mellett sorakozó kanári-szigeti borokkal töltött hordókat vizsgálgatták. Megízlelték a zamatos, csipős spanyol paprikát és virslit, kóstolgatták a malagát, a muskotályt, a malvasiát, a Tres Copas nevű helybeli pálinkát, utána pedig a kávéhoz narancslikőrt hozattak, melynek íze a Curacaóra emlékeztetett. Ekkor belépett Denny, és szinte melegen üdvözölte őket, majd leült hozzájuk, mintha meghívták volna.

— Csak hogy megérkeztem — mondta. — Már összevissza loholtam az egész szigetet. Látták azokat a vízholdok lányokat? Na, az egyik nagyon meg talált nézni... én egyből észreveszem az ilyet, tőlem viselhet akár szemellenzöt... Én meg utána. Azt hittem tudomra akarja adni, hogy hamarosan leteszi a lantot, és lesz egy kis... egy... — nyelt egyet, és Jennyre nézett — egy kis barátkozás, de bizisten csak ment föl-le a sziklás kapaszkodókon, ösvényeken, mint a hegyi kecske, ha ház elé ért, akkor se áll meg, csak tartotta a tálcát a fején, meghajította a térdét, egy asszony kijött, levette a tele kannát, s a helyére tett egy üreset, a lány meg tovább ugrabugrált, én a sarkában, és a nyelvem is kilógott már. Jó párszor megfordult, és elment mellettem, és megint rám nézett... Nem mosolygott, csak rám villantotta a szemét.

— Mit rendeltek? — kérdezte Daviddal. — Nem hoztatna nekem is? Nekem ez a spanyol kínai, nem tudom, mit kérjek... A végén már azt hittem, elkészül, mert mind üres a kannája, hát csak mentem utána, akkor odaért valami hosszú pajtához... Óriás vízshordókkal volt tele, és egy csomó lány ült körül, egy csoport meg éppen indult a tele kannákkal. De ez az én lányom meg se pihent. Vette a megrakott tálcát, s elszaladt mellettem, mint a vadmacska, csak felém vágott a szemével,

s azt mondta: — Vaya, vaya... Ezt véletlenül tudom, mit jelent: vén szoknyavadász. Egyszóval átláttam a helyzetet a vízshordónál, s úgy döntöttem, hogy itt nekem nem nő fű...

— Hát aztán — felelt David. — Várja meg, míg jobb passzba kerül.

— Ott van ez a Pastora is — folytatta Denny, és újabb malagáért nyújtotta poharát. — Túl édes ez nekem, nincs ezeknek rövid italuk?

— Most éppen ott van abban a boltban, a túldoldalon — közölte buzditóan Jenny.

— Hadd legyen — felelt Denny. — Jó helyen van. Rá se akarok nézni. Azt se bánom, ha sose látom többé. Kezdem azt hinni, hogy ezek a spanyol nők csak csipkedik az embert, aztán már rohannak is, nem lehet velük okosan beszélni...

— Nos, maga már körülnézett — mondta Jenny —, elindulunk mi is Daviddal, turistáskodunk egy kicsit.

David amerikai pénzzel fizetett, s egy marék spanyol aprópénz kapott vissza.

— Jó lesz sietni, hogy elszórhassák — mondta Denny, s meglóbalta poharát, jelezve, hogy kér még egyet, majd panaszosan érdeklődött: — Hogy hívják ezek a brandyt? Az lenne jó, ha nem mennének el, s nem hagynának itt engem egyedül. Biztos, hogy valami zűrbe keveredek. Bizonytalanul érzem magam. Ha még iszom egy kicsit, képes vagyok kirohanni, és kiporolni annak a Pastorának a bugyiját...

— Feltéve, hogy nem ő rakja meg magát — felelt kedélyesen David. — Erősebb nő, mint amilyennek látszik, és ott van körülötte az egész elszánt bandája.

— Miért nem köt bele egy Guardia Civilbe? — kérdezte Jenny, mert már a kikötőben látott két markos csendőrt, csúcsos sisakban, feszes egyenruhában, keményen, mintha diófából faragták volna őket. — Miért éppen egy lányba akar belekötni?

Denny váratlanul a logikus gondolkodás jelét mutatta, sőt igen tartózkodóan, bátortalanul elárult valamit a mélyen benne rejlő igazságérzékéből is. De józan-ságot mindenestire.

— Mert én Pastorára vagyok dühös — mondta egyszerűen. — Nem bántott engemet az a vardia szivil.

Jenny barátságosan rámosolygott, de nyomban lehervad a mosolya, amint észbe jutott, hogy Denny ezt titkos kihívásnak is értheti, ezért így szólt: — Milyen igaza van! Hallottad ezt, David? Mr. Denny egy fontos szabályt fogalmazott meg a tisztesség kódexéből.

— Dehogyan... Mit mond? — kérdezte David kellelenül, de látta, hogy Jenny csak hülyéskedik.

— Az ember csak azzal verekedjen, akire dühös — mondta Jenny —, és ne fordítsa más ellen a sértettségét... Használd a fejed. — Elindultak és visszaintegtek neki.

Denny mogorván bámulta félig telt poharát. Azon tűnődött, majmot akar-e csinálni belőle ez a pofátlan nő? Azzal együtt várhat, amíg nála jó lesz. Majd ha fagy!

★

Frau Rittersdorf egy fa alatt ült valami furcsa kávéházban, és rosszul érezte magát egyedül az asztalnál. Egy barátságatlan vén pincér rongyos szalvétát terített eléje, letette a csészét, s olyan zsiros szagok áradtak a barakkszerű épületből, hogy az után itélve a helyiséget aligha lehet kávézónak nevezni... Frau Rittersdorf szemé fölé húzta rózsaszín sálját, csészéje mellett kinyitotta naplóját, és írni kezdett:

„Olyan heterogén elemek keverednek ezen a hajón, hogy ennek logikus következménye csak sötét események sorozata lehetett, ami valóban be is következett: a fegyelem hiánya, az alacsonyabb osztályok szemtelensége, ha a szabadságnak akár árnyékában is részesülnek...”

Atolvasta ezt a mondatot, s megállapította, hogy méltatlankodása irányítja stílusát, s a bekezdés nem vall rá. Vékony vonásokkal áthúzta a leírt sorokat, hogy azért olvasható maradjon, s emlékeztesse: elvettette, csak figyelmeztetőül tartotta meg, az effélék elkerülése végett. Ujra írni kezdett:

„Ellepték a boltokat mindenfelé, mint a patkányok. Figyeltem őket, tudom, lopkodnak jobbra, balra. Fontosan nem állapíthattam meg, mit, a módszerüket sem lestem meg, nem voltam annyira közel, hogy tisztán lássam. Csak azt érzem, valami dögvészt árasztanak maguk körül, a gonoszszágnak valóságos metafizikus bűzét.”

Frau Rittersdorf megállt, s meglepetten, gyönyörűséggel olvasta el ezt a mondatot. Hogyan keletkezett? Óbénne fogamzott? Vagy olvasta valahol? Nem is emlékezett rá, hogy valaha is ilyen gondolata támadt, sőt biztosan nem is hallotta ezt senkitől. Létezik-e metafizikus bűz? Sose feledkezett meg arról az alapigazságról, hogy a mocskos messze elkerülendő. Ebből következik az a megdönthetetlen tudományos érv, hogy az alsóbb rendűeket a megfelelő helyre kell parancsolni. Ez nem válasz az ő kérdésére, de visszatéríti témájához. Ez a táncgyűttes, továbbá ezen az úton még jó néhány első osztályú utas a megérdemelnél előkelőbb helyet élvez, s a következmények kezdenek nyilvánvalóan megmutatkozni...

„Az a boldogtalan Condesa — jegyezte fel — vajon hol hanyódnak most elhagyatva, fogoly módra, a holtak e szigetén?”

Frau Rittersdorf felemelte állát és körülnézett. Elég mozgalmas jelenet zajlott körülötte: férfiak, asszonyok, mindenféle korú gyerekek, különböző háziállatok, nyilván mind a maga dolga után fut, és valami érthetetlen buzgóság hajtja őket. Miért kell ilyen szegény, nyomorúságos, elgyötört külsejű lényeknek élniük? Ez a nagy kérdés? Lehet ezeket egyáltalán élőlényeknek nevezni?

Három lépésnyire tőle egy asszony ült a földön, körülötte kosarakban hevert fonnyadt piaci árúja, törökülében ült, gyermekét térde közé fektette, és odanyújtotta neki nagy, meztelen mellét, hüvelykujj nagyságú, barna mellbimbóját, közben tömte magába a hagyományt, paradicsomot, kolbászt, barackot, amit félig sült, keletlen, száraz kenyérdarabra púpozott fel. A gyermek szopott, s kéjesen rugdalózott, s az asszony hébe-hóba abbahagyta az evést, és kiszolgálta a vásárlókat, akik eléje tartották fonott pálmalevelszatyrukat, belerakták a zöldséget, s az asszony földre tett lapos kosárból szedte elő a visszajáró aprópénzt.

Frau Rittersdorf annyira undorodott a látványtól, hogy írni sem volt kedve. Azt a kövér kisgyereket nyilván már hónapokkal ezelőtt el kellett volna választani. Az asszony bőre nyakán, arcán és a kezén ráncos volt, mint a régi bőr, oldalt több foga hiányzott, első fogai val majszolta, marcangolta az ételt, mégis úgy falt, mint a farkas.

A kisgyerek kimászott az öléből és felállt. Mocskos, rövid kis ing volt rajta, alig ért a köldökéig. Odébbment szétterpesztett lábbal, gyermek hímvesszője égnek állt, és határozott, csillogó ívből vizelni kezdett a homokba, alig egy lépésnyire Frau Rittersdorf maku-látlan világos cipőjétől, vékony selyemharisnyjától. Annyira megdöbönt, hogy csaknem felkiáltott. Gyorsan felállt, visszahúzódt s összefogta szoknyáját. Az anya sem a mozdulatát, sem a tekintetét nem értette meg. Biztatóan megpaskolta gyermeke fenekét, végtelen szeretettel és gyengédséggel, míg az elvégezte dolgát, és meglegedetten nyögött hozzá. Majd magához húzta, a puszta tenyerével fedte el a gyerek csodálatos szemérmét, aztán Frau Rittersdorffra nevetett, s büszkén odakiáltott: — I Es hombre, de veras! — Igazi férfi!

Mintha ez mindent megmagyarázna, és minden asszony-nak közös boldog titka lenne. Frau Rittersdorf összeszedte holmiját, és olyan fagyos irtozáttal indult el, mintha egy csontos kéz nyúlna feléje a múltból, megragadná és vonszolná vissza a tudatlanság, szegénység és a baromi élet förtelmes pocsolójába, melyből már-már... már-már megmenekült! Nagyszüleinek földes kunyhója, a disznóól, az istálló, baromfiótl, mind abból az egy szobából nyílt, ahol a család lakott: cipész apjának és varrónő anyjának nyomasztó kis falusi háza. Ugy érezték, hogy magasra kiemelkednek környezetükből, és minden vágyuk az volt, hogy belőle tanítónő váljék egy falusi iskolában...

Ó, ó — kiáltott fel benne a szörnyű emlék, nemcsak rég elköltözött hozzátartozók hangján, akiknek évek hosszú sora óta meg az arcát is igyekezett elfelejteni és megtagadni... de az állatok, a málladozó falak, a döngölt padló, a cipőbőr szaga, a szalonna íze a szelet savanyú kenyéren, amit iskolába magával vitt... igen, még a kenyér is, minden előbűjt most a mély veremből, ahova eltemette, itt volt, feléledt valamennyi. Szörnyű, hangtalan kiáltással siránkoztak körülötte, és vádolták némán, mint a lidérces álom. A padló, a disznók, a kenyér, nagypapja és nagyanyja, szülei, valamennyien ugyanazokat a borzalmas szavakat kiáltották feljé: nem értette, de tudta, mit akarnak mondani neki. Frau Rittersdorf kissé imbolyogva felállt, és jobb kezét a homlokára tapasztotta.

A mocskos kőtenyes, furcsa öregember udvariasan megszólította, és tenyerét nyújtotta feléje.

— Hogyne — mondta Frau Rittersdorf —, hiszen tartozom — és pontosan kiszámolta a hajón váltott spanyol pénzből az összeget s még némi aprót. Zúgott a fölé, ingadozott a talaj a lába alatt, mintha csak a Verá-n lenne. — Ugy látszik, valami roham jön rám — mondta hangosan németül, a pincér pedig kedvesen felelt: — Si, si, Senora, naturalmente! — s ez meglehetősen kellemetlenül érintette.

Járás közben hamar összeszedte magát, mégsem értette pontosan, mi történt vele. Ugy határozott, visszamegy a Verá-ra, és a hajón ebédel meg. Amint óvatosan lépkedett a köveken, Senora Ortegát pillantotta meg a nőrsszel meg a csecsemővel; lassan elhajtattak mellette (mi gondja ennek a világon, útban Párizs felé, ahol férje magasrangú diplomata!) egy olyan furcsa, de csinos alkalmatosságon, amit itt caleché-nek neveznek... azaz hogy csinos lehetne, ha tisztességes lova és kocsisa lenne.

Frau Rittersdorf csak most vette észre, mennyire elfáradt; szívesen fogadott volna ilyen kocsit maga is. Aztán a költségre gondolt és inkább gyalog ment tovább. Előre látta, hogy az ilyen drága mulatságok magányos öregségbe taszítanak, jómódu középosztályú családok kegyelemkenyerére utalnak, kiérdemesült nevelőként, néha egy kis szabadságpénzt kapna, és kinlódhatna elviselhetetlen gyerekekkel, közönséges környezetben, ahova talpraesett, fiatal nevelőnő a lábát se tenné be...

(Folytatása következik)

Néme

Izra
fej

★
Rövid,
hogy az
lenül meg
tására.
A néme
Jelentke
tengerébe
mány kor
Nem le
húzódik n

Dalgrün
a mult h
parlament
vetési te
megindul
lasztások
kormányo
nizster-ga
sen sokat
csak ígér
Ezeket a
kokat mo
csit meg
legtöbb
kellett cs
ségvetési
állami tul
és posta
emeléssel
de minde
értő és a
ért abban
az adókat
csak az á

Ebben a
rózsás és
gi helyzet
robbant,
nem kerül
jairól, bes
mentárokt
A bomba
"válsága".
hogy a le
kénytelen
problémát
Németo
madik leg
talma ráj
ború után
golta a t
sét, és m
radásról
csak egy
alapján és
kal lehet
Ime néh
tikai ada
ország 19
márkát fi
badalmak
ugyanakk
csak 200
Az Eg
minden 1

Külpoll
nyú a l
Gaulle sz
harcolni
Közösplac
piac prob
ország le
dekelt fé
szág, ugy
ugyanaz
tás jellen
zeteit az
vetséget
már nagy
ország se
lemondani
ról és ne
generális
nagytrón
szont ninc
rövid idő
és a kor
problémát
főszereplő

Sok fej
német kor
mi hábor
gosan tud
szágnak,
segítséget
zálást vá

Kanári
Magva
és mi
K
V
MA
(Táchá

Izrael nem „egy” afrikai, vagy ázsiai fejlődésben lévő ország

Irta: Dr. Herczeg Emil

Rövid, egymondatos hivatalos jelentés adta tudtul, hogy az izraeli-német gazdasági tárgyalások eredménytelenül megszakadtak és áprilisban kerül sor azok folytatására.

A német olvasó számára ez a hír alig mond valamit. Jelentéktelen csepp ez a német bel- és külügyi problémák tengerében. Ugyanakkor jól tudjuk, hogy az izraeli kormány komoly reményeket fűz ezekhez a tárgyalásokhoz.

Nem lesz tehát fölösleges tüzetesebben megvizsgálni, mi húzódik meg tulajdonképpen a dolgok mögött.

Végetért a gazdasági csoda

Dalgrün pénzügyminiszter a múlt héten mutatta be a parlamentnek az új költségvetési tervet és rövidesen megindulnak a viták. A választások előtt, a most is kormányon lévő párt- és miniszter-garnitúra meglehetősen sokat ígért — de nemcsak ígért, hanem adott is. Ezeket a választási ajándékokat most, józan fejjel, kicsit meg kell nyírni, sőt a legtöbb minisztériumnak le kellett csökkentenie a költségvetési előirányzatát. Az állami tulajdonban lévő vasút és posta óriási deficitjeit ár- emeléssel kell kompenzálni, de minden gazdasági szakértő és a kormány is egyetért abban, hogy nem szabad az adókat emelni, mert ez csak az árakat srófolná fel

(házambeli érdekeltek, figyelem, talán ez is egy recept!). A legtöbb szakszervezet felmondta a kollektív szerződéseket és az új szerződéseket csak heteken át húzódó tárgyalások után sikerült aláírni. A bérek általában 5 százalékkal emelkednek és az acélipar munkásai kiharcolták a 40 órás munkahetet.

Ez a helyzet rövid áttekintése. Jóllehet szakértők azt állítják, hogy Németország gazdasági helyzete távolról sem aggasztó, tényleg, hogy a nagy csodának, a nagy prosperitásnak vége. Ezután a németek csak annyit költhetnek, amennyit ténylegesen termelnek és csak annyival szabad többet követelniük, amennyivel a termelékenység emelkedik.

A tudomány válsága

Ebben a már nem annyira rózsás és optimista gazdasági helyzetben nemrég bomba robbant, amely hetek óta nem kerül le a sajtó hasábjairól, beszélnek róla a kommentárokból, az interjúkban. A bomba neve: „A tudomány válsága”. Olyan port vert fel, hogy a legmagasabb helyen kénytelenek foglalkozni a problémával.

Németország, a világ harmadik legnagyobb ipari hatalma rájött arra, hogy a háború után teljesen elhanyagolta a tudomány fejlesztését, és ma már olyan lemaradástól beszélnek, amelyet csak egy hosszulejárati terv alapján és óriási investíciókkal lehet jóvátenni.

Ime néhány példa: Statisztikai adatok szerint Németország 1965-ben 750 millió márkát fizetett külföldi szabadalmak használatáért, de ugyanakkor a sajátjait csak 200 milliót tudott elérni. Az Egyesült Államokban minden 10 ezer lakosra 200

egyetemi hallgató esik, Németországban csak 45.

Az egyetemek nem felelnek meg a mai követelményeknek, berendezésük hiányos, kapacitásuk túl kicsi.

Az utóbbi években több, mint 2000 tudós és kutató hagyta el Németországot — a rossz munkafeltételek és a gyenge fizetés miatt.

Az előző kormány (ugyanaz, mint ma, csak egy új tudományügyi miniszter neveztek ki) teljesen elhanyagolta ezt a problémát és az utolsó 4 évben a parlament mindössze 45 percet foglalkozott a tudományfejlesztési problémákkal.

Ennek a problémának ma olyan fontosságot tulajdonítanak és legmagasabb körökben annyira nyugtalanok a lemaradás miatt, hogy ezzel érdemes külön cikket foglalkozni. Ha egyébként nem — az izraeli vonatkozások miatt. Most csak néhány szót akarunk a kérdés lényegét felvázolni.

Fejfájást okoz a vietnámi háború

Külpolitikailag sem könnyű a helyzet. Nehéz De Gaulle szeparatizmusa ellen harcolni és életben tartani a Közöspiacot. De a Közöspiac problémájában Franciaország legalább annyira érdekelte fél, mint Németország, ugyanakkor más síkon ugyanaz a makacs magatartás jellemzi a generális nézeteit az Északatlanti Szövetséget illetően — és itt már nagyobb a tét. Németország semmiesetre sem tud lemondani Amerika védelméről és nem bízhatja magát a generális kissé irreális és nagyratör tervére. Most viszont nincsen tovább, nagyon rövid időn belül dönteni kell és a kontinensen ebben a problémában Németország a főszereplő.

Sok fejfájást okoz a mai német kormányának a vietnámi háború is. Amerika világosan tudtára adta Németországnak, hogy hathatósabb segítséget és teljes szolidaritást vár a vietnámi kon-

fliktusban, sőt egyes kommentárok úgy tudják, hogy Amerika katonai segítséget is követelt. Ezt viszont a német kormány minden áron el akarja kerülni. Nem akar semmilyen katonai, vagy félkatonai akcióba bocsátkozni, mert fél egy újabb berlini krízistől, és mert nagyon jól tudja, hogy a világ élesen reagálna, ha német katonák megint „masírozának” és harcolnának idegen földön.

A németek „diplomátikus” eszközökhöz folyamodtak. A katonai segélyt u.n. karitatív akciókkal igyekeztek helyettesíteni, egy kórház hajó kiküldésével, gyógyszer küldéssel, stb. De úgy látszik Amerika ezzel sem tud megelégedni, már csak tisztán anyagilag sem, hiszen amíg Németország vietnámi segélye évente kb. 120 millió márkát tesz ki, Amerikának a háború egyetlen napja 300 millió márkájába kerül (emberekről nem beszélve). Mac Namara hadügyminiszter kijelentet-

te, hogy valószínűleg elkerülhetetlen 75 ezer amerikai katonai kivonása Németországból, és ha ez bekövetkezik a generális is kitart makacs álláspontja mellett, úgy ezt

Mi húzódik meg az izraeli-német tárgyalások mögött?

Ez az a keret, amelyben az izraeli-német gazdasági tárgyalások elkezdődtek. A fenti súlyos problémák tükrében ez tényleg csak egy csepp a nagy gondok tengerében — de nem a mi részünkre. Mint utólag kiderült, a tárgyalások nem is az anyagiakon szakadtak meg.

A tárgyalások első menetét részünkről Aser Ben-Nátán nagykövét, a németek részéről pedig Rolf Lahr külügyi államtitkár vezette. Szóval nem a pénzügyminisztérium, vagy a gazdasági segélyügyi minisztérium (ilyen is van) állt velünk szemben, hiszen egyelőre nem jutottunk el a gazdasági tárgyalásokig. A németek nem is zárkóztak el Izrael gazdasági segélyezése elől. A baj csak ott van, hogy országunkat ugyanolyan fejlődésben lévő országnak akarják tekinteni, mint például akármelyik afrikai államot és ezek a segélyek bizonyos feltételekhez vannak kötve. Első feltétel: Németország pontosan akarja tudni, mire használják fel a pénzt és fenntartja magának a jogot, hogy ezt le is kontrollálja.

Ezt a feltételt a német külügyminisztérium azzal indokolta, hogy a segély korrekelt kezelése ezt megkívánja. A kancellár állítólag hajlandó volt eltekinteni a fejlődésben lévő ország titulustól, de a kötöttségtől nem. Ebben a

pontban úgy látszik nem gyenge a kancellár!

A való ok természetesen más és habár a világlapok írtak róla, a német sajtó tartózkodik minden kommentártól. A németek igen szívesen békülnének ki az arabokkal és gondosan elkerülnék mindent, ami az arabokat felbosszanthatja. Ezért nincsen külön izraeli segély probléma, nincsen külön bánásmód és a legkényelmesebb megoldás álltalan az érvényű procedurális szabályokra hivatkozni.

Csakhogy ez ellen akkor is tiltakozunk, ha az egész csak kifogás. Igaz, nem állítjuk, hogy nálunk minden téren ideális állapotok uralkodnak. Az iskolázatlanság például még hiányos, az adminisztráció nehézkes, az eddigi parlamentjeink túl sok időt pazaroltak pártpolitikai harcokra és nem foglalkoztak kellő módon a nép igazi nagy problémáival. Mi ezt mind tudjuk és reméljük, hogy elkövetkezik az összefogás ideje, amikor közös erővel megoldjuk ezeket a problémákat.

Igen, mindezt tudjuk, de azért összehasonlítani Izraélt az arab országokkal, az ujonnan felszabadult afrikai országokkal, vagy a teljesen önállóan ázsiai országokkal — mindez vagy egy nagyon ügyefogyott kifogás, vagy a helyzet teljes félreismerése.

Részünkre viszont a legnagyobb sértés.

Izrael — nem Gána és nem Kongó...

Afrikában az utolsó két év alatt a következő országokban vette át a katonaság a hatalmat, mert a kormányok képtelenek voltak az állam ügyeit intézni: Gabon, Algéria, Kongó, Dahomey, Szudán, Közép-Afrika, Felsővioleta, Nigéria és Gána. Szíria a napokban ünnepelte 10-ik katonai puccsát és a többi arab állam vezetője is puskaporos hordón ül.

Izraelben sokat vitatkozunk, kritizálunk, de ezek a kritizált kormányok szilárdan kezükben tartják az állam gyeploít és hála Istennek nálunk senkinek sem jut eszébe ezen a renden erőszakkal váltóztatni.

Egész Afrika 170 millió lakosságának 1500 akadémikusan képzett egyéne van az utolsó években nem egyszer láttuk, hogy ott, ahol kivonul a fehér vezető réteg, megszűnik az áram szolgáltatás, az adminisztráció, az egészségügyi szervezet. Nem tudok egyetlen példát sem arra, hogy az angolok kivonulásával valamilyen foglalkozási ágban, vagy magasan kvalifikált szellemi munkában országunkban valamilyen hiány mutatkozott volna.

Gána volt diktátora alig 10 évvel ezelőtt 250 millió angol font államvagyonnal vette át a hatalmat, ma ennek a tartaléknak a nyoma sem léte-

„Egyszerű importőr voltam...”

Werner von Clemm a németországi Mainzban született 67 évvel ezelőtt. 1924-ben vándorolt be Amerikába és 1936-ban lett állampolgár. Von Clemm a második világháború alatt azzal foglalkozott, hogy az Európában a náci által elrabolt ékszereket Amerikába csempészte, majd értékesítette. 1942-ben rájöttek üzelmire és Roosevelt elnök u.n. „Befagyasztási Törvényének” megsértéséért két és fél évi fegyházra ítélték és az értékeket elkobozták.

Ezért most von Clemm pert indított a kormány ellen és 1,292.000 dollár megtérítését követelte. Keresette azzal indokolta, hogy „egyszerű amerikai állampolgár volt csupán, aki importál foglalkozott”. A tárgyalás során Robert Morgenthau államügyész eladta, hogy 1941-ben von Clemm 100.000 dollárt utalt át egy titkos svájci folyószámlára, amely mint kiderült „Nep-tune” kód-név alatt a német haditengerészet tulajdonosa volt. Hat hetes tárgyalás után a bíróság a keresetet elutasította. Az ítéletet Edward McLean bíró így

okolta meg: „A felperes tisztában volt azzal, hogy a Svájcba átutalt pénz a német haditengerészet céljaira megy, amely így az annyira szükséges nemes valutához jutott. Az a véleményem, hogy az u.n. „profit-motivum”-ot, amelyet von Clemm annyira hangoztat, erősen háttérbe szorította az a vágy, hogy óhazájának szolgálatára legyen. Lehetséges, hogy a felperes személyes nyereszékéért is szem előtt tartott a tranzakcióját, ez a törekvése azonban — az elkobzás folytán — sikertelen volt. Von Clemm tevékenységének indítókát alátámasztják családi körülményei is: két nővére közül az egyik egy német gyalogsági, a másik egy légügyi tábormunkos ment feleségül. Egyik unokatestvére Joachim von Ribbentrop felesége volt, egy másik Canaris admirálisnak volt jobbkeze, míg ikertestvére követésügyi titkár a római német követéségen a háború alatt. E rokoni kapcsolatok tudatában, nyilvánvaló, hogy von Clemm nem egyszerű üzletember, hanem a náci hadigépezetnek egyik amerikai láncszeme volt”.

nek. Az állam a tönk szélén áll, a lakosság életrivóján alig javítottak valamit.

A Nyugat a különböző afrikai államokba súlyos dollár-milliárdok pumpált, de mindennek a pénznek kevés láttszata van. Korrupt adminisztráció, a szakemberek hiánya és főleg a vezetők kalandor tervei elpocsékolják a pénzeket, vagy a legjobb esetben — egy mint Nigériában — a vezető réteg zsebébe vándorolt.

Érthető, ha ebben a helyzetben a Nyugat — és így Németország is — nem hajlandó az ajándékozó Mikulás szerepét folytatni és szeretné tudni, mi történik a pénzzel. Ezért fel is hagytak a „nagy” tervekkel. Lübke német államelnök például mostani afrikai körútján Madagaszkárral mindössze egy ipari tanonc iskolát nyitott meg, míg Kamerunban egy nyomdát ajándékozott az analfabetizmus leküzdésére.

Ezek tények, szomorú tények. Ez a helyzet Afrikában, a délkelet-ázsiai államokról ebből a szempontból szintén nem lehet előnyösebb képet festeni.

Ezzel a helyzettel, ezekkel a nem stabil, megbízhatatlan, teljesen idegen szakértőkre reábrázolt országokkal akarunk bennünket egy kalap alá venni.

Nem szükséges, hogy az izraeli polgárnak felsoroljuk, mit produkált ez a csöppnyi nép 18 éves függetlensége

alatt. Mindnyájan nagyon jól tudjuk és büszkére vagyunk az eredményekre. Bizonyos, hogy a fenti érveléshez hasonlóan magyarázta el a mi nagykövetünk a német külügyi államtitkárnak, hogy vagy a kifogás rossz és otromba, vagy illene valóban jobban ismerni a tényeket.

Ugyanezeknek a külügyminiszteri tisztviselőknél kell említenünk egy epizódot, amely beszédesen illusztrálja a mi szellemi pozíciónkat.

A jelenlegi „tudomány válság” egyik oka — többek között — hogy 1933 után több mint 2000 egyetemi tanár, vezető tudós, — legnagyobb részük természetesen zsidó, — hagyta el Németországot. Ezt a hiányt a mai napig sem tudták pótolni. Egyszerűen kiesett egy generáció.

Amikor M. Hilbertet, a göttingeni egyetem matematika professzorát 1933-ban az akkori náci kultuszminiszter megkérdezte, igaz-e, hogy az intézet megszervezte a zsidó tudósok kivándorlását? — a porosz Hilbert így válaszolt: „Meggzenvedte? Nem, miniszter ur, ez az intézet egyáltalán nem is létezik”.

Mi, izraeliek nagyon jól ismerjük a hibáinkat, de ismerjük erőnyelkét és tisztában vagyunk célkitűzéseinkkel.

Minden más multbeli okon túl emiatt is elvárjuk Németországtól, hogy megkülönböztetett módon, megkülönböztetett partnerként üljön le velünk a tárgyaló asztalhoz.

A JOSZEF LICHTENBERG nevet viselő színház bemutatja a jiddis színpad sztárjait:

HENRY GERO * **ROSITA LONDNER**

az Izraelben először színrekerülő nagyoperettben

Abiszele párnusze un gezint...

2 felvonás és 4 képből, Irta: G. RUBINSTEIN.
Zene: OLSENICKY

A legjobb jiddis színművészek felléptével.

Neveik abc sorrendben:
Feldmann Betty, Feldmann Karl, Goldreich Savici, Hilsberg Mordechaj, Hás-Grodner, Jakobovits Lola, Kahane Zigu, Kaplan Berta.

Zenei vezető a szerző. Vezényel: S. BEREZOVSKY

GALABEMUTATÓK:			
RAMAT-GAN — „Keszem” Kedd, ápr. 5., 2 előad. 7—9.15	TIBERIAS — „Aviv” Szerda, ápr. 6., 8.45	KFAR-SZABA — „Amál” Csüt. ápr. 7., 8.45	KIRJ-MOTZ. — „Orot” Péntek, ápr. 8., 8.45
TEL-AVIV — „Mugrabi” Szombat, ápr. 9. 2 előadás 7—9.15	NAHARIA — „Hod” Vas., ápr. 10., 8.45	RAMAT-GAN — „Rama” Hétfő, ápr. 11., 2 előadás 7—9.15	AFULA — „Kol-Ron” Szerda, ápr. 13., 8.45
PETACH-TIKVA — „Héjchál” Csüt., ápr. 14., 8.45	CHOLON — „Rina” Péntek, ápr. 15., 9-kor	KFAR-ATA — „Shavit” Vas., ápr. 17., 8.45	TEL-AVIV — „Mugrabi” Hétfő, ápr. 18., 8.30

Kanáriák, papagájok diszhalak akváriumok és kalitkák legnagyobb választéka.

Magvak növényvédelmi szerek, rózsató, citrus-félék és mindenféle gyümölcsfacemeték a legnagyobb választékban.

Különböleg rovarirtók, trágya és műtrágya. Vevőinket betanítjuk és tanácsal látjuk el.

MALINOVSKY TEL-AVIV, Fin-u 2.
(Tácháná Merkázit) Tel. 33036. Beszélünk magyarul.

HETI FILMLEVÉL

A ZÁLOGHÁZAS — Mograbi mozi

Húsz évvel a vészkorszak után készült el Sidney Lumet filmje, amely fájdalmas képet fest arról, hogy hiába kezd új életet a légerek poklából szabadult, minden-hová magával viszi a ki-tűrülhetetlen emlékeket és nem talál többé vissza a társadalomba.

A zálogházas, Sol Nazerman a légerek után ki-vándorol Amerikába, sokat küszködik, a Harlemben nyit zálogházat és minden vá-gya, hogy pénzt szerezzen. Nem hisz Istenben, emberi ideálokban, a művészetben, a filozófiában, csakis a pénzben. A Harlem szánan-

ta a tükröt a világnak, né-zétek meg, mit tettek a zsidókkal és még ma sem egyeztek velük, ma is olcsó-prédának tekintitek a zsidó-vagyont, a zsidó vért.

Sidney Lumet nem mond-hatja ki, de mi bátran meg-fogalmazhatjuk, hogy a gá-luti élet folytatása a vész-korszak után ilyen zsák-utcába vezet. A cionizmus igazságát vallja a film ki-mondatlanul is.

Nagy sikere van ennek az alkotásnak szerzte a világon. Minden jel szerint nem a zsidók érdeklődése vitte vi-lágsikerre a filmet, hanem a gazdanépeké. Nemcsak fel-

Látogatás az ország legújabb művész-kolóniáján

A közelmúlt napokban meghívást kaptunk az „1932-es művésznegyed” Ros-Pinán-i megnyitójára.

Valahogy furcsán hangzott a dolog. A nem egészen ezer lelket számláló falu lakosai annyira szomjasak a művészetre, hogy messze van nekik a 10 kilométerre lévő cfáti művésznegyed?

Erre gondoltunk, amint a 84 évvel ezelőtt alapított első gálili település cseréptető, régi házai között a ma csak kövekkel kiralított keskeny országúton felfelé kapaszkodunk az úgynevezett művésznegyedbe.

A falu három legrégebbi háza előtt tábla jelzi, hogy helyben vagyunk. Mindhárom ház már magában véve is történelem. Az egyik Rothschildnak, a „jisuv jótevőjének” PICA háza, a másikban néhány évvel ezelőtti haláláig professor Gideon Mer, a Közélet egyetlen maláriaellenes kutatóintézetét vezette, a harmadik pedig a falu első iskolája volt. Pincéjében a Betár pluga tagjai kaptak annakidején katonai kiképzést. Innét indult a halhatatlanságba Tabacsnik-Slo-mo ben Jozsef, az angolok által 1938 június 29-én kivégzett első vértanunk.

Az új községtervezés, élén Herskovits Hermann elnökkel, elhatározta a három ház rendbehozását, hogy azután a tudományok és a művészetnek adjanak benne épület pedig üdülőül fog szolgálni.

A tudomány hajlékában orvosi, valamint állatorvosi kutatómunkájával foglalkozni, amiben nagy segítségünkre lesz Bartzilaj egészségügyi miniszter, akinek első minisztersége alatt, egy évig államtitkárként is működött a megboldogult professor Mer.

De térjünk vissza a jelen-hez, illetve a művészet már meglévő ideiglenes hajléká-hoz. A végleges, a bolthajtá-sos földalatti helyiségekben lesz, ahol fegyverfogásra ta-nították a fiatal betárlat.

Az első kiállítási terembe való belépésünk pillanatában a bohémélet varázsa kap meg bennünket. Egyrésztől fekete kimonós s szakállas, másrésztől beatnik kinezési művészek fogadnak.

Egykori fegyvertársunk — most a falu titkára — Klein Jisraél-Vilmos tudja, kinek mutasson be elsőnek: egy fekete körszakállas, ki-nai himzésű, hosszú fekete inges, fekete nadrágos és csizmás férfinék. Mellette áll, hasonló fekete kimonó-ban, szép, keleti arcú fiatal felesége.

A művészt Mose Safatnak hívják. 13 évvel ezelőtt Bu-dapestről alijázott. Akkor mindössze 15 éves volt és Schwartz Ferencnek hívták.

Az egyik szoba mind a négy fala kizárólag az ő képeivel van tele. Fekete-fehér és színes női aktjai, egy-egy arcképe, tájképei, főképpen arab falvak, val-mint absztrakt képei békés harmóniában férnek meg egymással.

Safat-Schwartz östehetség. Nem tanult festeni, csak

tovább képezte magát. Ugy-látszik, mindig bohém volt. Mint meséli, az országba ér-kezése után évekig mint lo-vasúr kereste meg kenyerét. A természet öln volt elég ideje annak szépségében győ-nyörködni. Így jutott el a festészethez. Azután, hogy a festészet műzsjája homlokul csókolta, további alkotások-ra buzdították. Így került nyolc évvel ezelőtt Finnor-szágba, Svájcba, majd visszafelé Török- és Görögor-szágba.

Tarsolyában egy különle-ges technikával tért vissza. Elsajátította a japán ecset-tel való festés művészetét: Különleges selyempapíron csodálatosan finom vonala-kat tud kihozni.

Kiállítási terme után megtekintettük lakását is. Valóságos bohém tanya, költői rendetlenség, egyik sa-rokban kis ágyában, egy-éves kisfiú szeretne aludni, de az ott tartózkodó han-gos bohémok nem hagyják.

Ideiglenesen náluk állít ki Harry Ross ötvösművész is. Bronzból és ezüstből készíti a speciális izraeli ötvös ék-szereket.

A másik kiállítási terem-ben találjuk Robert Baruch festményeit és mozaik mun-káit. Marokkóból alijázott pár évvel ezelőtt. A harmadik szobában a hosszú, sző-kehajú s beatnik kinezési Avi Neve-Neumark, Ameri-kából alijázott művész al-kotásait találjuk. Ott tanu-lta úgy a festést, mint a fényképezést, melyet szintén művészi színvonlra emelt.

Adi Saron, Bét Hásitából, Szará Száár, Ajelet Hásá-chár kibucból állítanak itt ki. Michael Drucks, vala-mint Jehuda Vardi tel-avivi festők képeit is itt találjuk.

Azon kérdéseinkre, hogy csakis a művészetből, itt Ros-Pinán meg foglalko-zni tudni élni, mindnyájan opti-mista választ adtak. A köz-ségtervezés hozta rendbe a kiállítási termeket, ezenki-vül némi anyagi, de főkép-

pen erkölcsi támogatást is nyujtanak, válaszolják.

Ezenfelül abban remény-kednek, hogy az orvosi ku-tatóintézet, valamint az üdül-ő megnyitásával az ő nap-juk is eljön.

Safat-Schwartz (Amram Safat ügyvédnek, a belügy-minisztérium jogtanácsosa-nak az öccse), akinek a múlt év november-decembe-rében a Ben Jehuda utcai, 220-as művész galériában volt az első kiállítása, a

nyári hónapokban a művé-szek városában a szomszéd-os Cfáton is szeretne ki-állítani.

Azután, hogy Ros-Pinán alapították meg kollektívá-jukat, nyugodtan állapítha-tjuk meg, hogy tehetségük-nél csupán fiatalos lelkesé-désük, de főképpen bátorsá-guk nagyobb, ha itt akar-ják karrierjüket és jövőjü-ket felépíteni.

Egyébként, mit lehet tud-ni. A kis galili faluból már egyszer kiindult tudomány és hősiesség. Talán egy mű-vész iskolának is a bölcső-je lesz!

Mindenesetre sikert kíván-tunk bucsuzóul.

Mindnyájan fiatalok és bohémok — de főképpen optimisták...

Galili G. Ervin

Ketten beszélnek

— Miért vág ilyen ünnepe-lyes arcot?

— Mióta a miniszterelnök megemlékezett rólam, átér-tem személyem fontosságát.

— Milyen alkalommal be-szélte magáról?

— Maga nem olvasta a nyil-atkozatot, amelyben össze-foglaló képet adott a hely-zetről?

— Persze, hogy olvastam, de ott egy szó sem eset ma-gáról.

— Már becsásson meg, de-hogy is nem. Eskol elmondot-ta, hogy két és fél millió em-ber gondolkodik ebben az or-szágon. Ebben a számban én is benne vagyok.

— Ja, vagy úgy... Nem gondolta, hogy enyhe túlság-magától, ezt személyes térre-terelné?

— Szó sincs róla. En azok közé az izraeli polgárok közé tartozom, akik a szőnyegen lévő problémákat átgondol-ják, megrágnak.

— Most éppen mit rágszál?

— Természetesen az Abie utaztatásának ügye és a Ró-nai-Habima-áffér foglalkoz-tat.

— Mire jutott ebben a két-kényes témában?

— Nem tudom, hogy Abie utazási számlája és elert ered-ményei milyen módon viszo-nyulnak egymáshoz. A Kali-formia derék tulajdonosa min-den „mudnykságát” latba veti

elképzelési érdekében. Ki tudja, hátha sikerül neki, mint régi vendéglősnek valamit ki-főznie...

— Mindenesetre jó sajtója van.

— Azt elhiszem, a konkur-rencsei a kefék eszik ennyi in-gyen reklám miatt.

— Ha a reklámnál tartunk, azt hiszem, ráterhetünk a Rónai-Habima kérdésre.

— A legfőbb ideje. Elol-vastam Dán Ofry elemző cik-kének az elejét és azt a kö-vetkezőt vártam le, hogy Rónai Andrásnak nincs igaza.

— Ugy, szóval maga a Ha-bimának ad igazat?

— Nem. Elolvastam a cikk-végét is és ezután Rónainak adtam igazat.

— Kinek van tehát igaza?

— Ezek után azt hiszem mindenkinnek igaza van.

— Micsoda butaság ez. Egy ügyben nem lehet mind a két félnek igaza.

— Magának is igaza van.

— Bevallom, hogy nem tudom maradéktalanul megoldani a jelentős eseményt. Távolról sem vallom, hogy a színész otthagytáj posztját, de nem hiszem, hogy a Habima mel-lőzhetne Rónait a reklámiro-zásban.

— Na és?

— Megnyugtatóan e bonyo-lt kérdést úgy lehetne meg-ol-dani, ha Rónai ünneplőcses ígértet tenne, miszerint nem hagyja ott az előadást többé-soha, míg a színész igazgató-sága ezután nem a sztárjai-nak a képét közzé a lapok-ban, hanem az igazgatóság tagjainak jól sikerült arc-képeit.

— Hát én ezt nem értem!

— Miért nem? Ebben az esetben mondhatná Rónai: na ez aztán hasonlít rájuk...

(bér—)

BÖLCS MONDÁSOK

A kisvárosokra jellemző, hogy ott csak olyan embere-k kaphatnak bank-léll-esőnt, akiket mindenki gaz-dagnak ismer.

„Gyáva” — mondta a fe-léség a férjének, mikor ezt mondta neki: „Szeretném, ha már az özvegyem len-nél”.

FŐVÁROSI KIÁLLÍTÁSOK

A. Salsamendi, uruguayi vendégművész az I. C. C. Y.-ban

Művészek születnek, köz-életi nagyságok csak azzá lesznek! E klasszikus meg-állapítást, mintha egyene-sen Asdrubal Salsamendi be-mutatására kredíták volna. Vendégművésznünk 33 grafika-lapját a mosav-german-ni kultúrotthonban állít-ják ki, hazája nagykövetségé-nek a védnöksége alatt.

Zoma Baitler úr, aki maga is festő, mint hazája kultúr-attaséja többoldalú méltá-tásban mutatta be a mű-vészt.

Salsamendi jeruzsálemi be-mutakozása grafikai képes-ségeinek kvalitásos kereszt-

metszetét adja. Témában hű a hazai tartalomhoz, de azon túlmenően univerzális értékei is vannak. Dús fan-táziája, ihletettsége átlagon felülivé rangosítja az alko-tásait.

Megkapó finomvonalú met-szeteinek a dekoratív ritmú-kája is. Salsamendi lenyo-matai nemcsak „egyéni név-jegy” e jölképességű alkotónak. Alkalmas anyag az ország iránti kultúrhi építé-shez is, mert nemcsak ru-tinrozottan esztétizál, ha-nem a tetszésen kívül hat is.

Gáabri Fischer

dó figurái keresik fel zálog-házát, a nőger társadalom legaljára kerüljei, norkomá-nok, zavartlelkűek, utcalá-nyok. Nazerman nem beszél velük, nem tart velük csak-is üzleti kapcsolatot, érték-tárgyaikra kölcsönöz kicsiny összegeket.

Egy ellenséges és vesze-delmes világban él, de nem ismeri a félelmet. Mindent kiölték belőle a légerelet-ben. Legalábbis azt hiszi magáról. Az élet minden jelenségéhez vizíói kapcsolódnak, mindentanalul visz-szaperegnek szőrnységes emlékei, melyek nem enged-ik, hogy eleven tagja legyen a társadalomnak, hogy tervei legyenek, kialakuljanak emberi kapcsolatai. Az ellenséges világ a pénzt akarja, szövetkeznek ellene, kirablására, meggyilkolá-sára. Örök idegen, a záloghá-zas zsidó, aki nem kell saj-nálni, aki nem érdemel szá-nalmat. A kör bezárul: a zsidó hiába is mentette meg-életét, az emlékek nem en-gedik élni és továbbra sem békülnek vele az idegen né-pe-k, amelyek között él, va-gyont szerez.

Kevés megrázóbb filmet készítettek. Oly mesterien kapcsolja össze a film az előrevívó eseményeket a visszahívó emlékekkel, mint ha fogaskerék illeszkedne egymásba. Summás a mon-danivaló, talán vitatható is, de az abszurdumig vitt állí-tás mögött mély igazság rejtezik. Talán az igazság elnagyolt, de akkor is igaz-ság és lebecsülhetetlen az erkölcsi erje a kimondott szónak. Jó, hogy akadt ava-tott művész, aki odamutat-

vetette a lelkiismereti kér-dést, de fel is kavarta az emberek lelkiismeretét. A film szöszékét használta fel az alkotó e nagy probléma ismertetésére.

A film sodróereje. Mintha a néző ott élne a Harlem-ben, ismerné a városrész lé-legző életét, elesettjeit, fi-guráit, mindenre kész al-világát. Olyan beavatott ez a film, mintha dokumentu-mokat tárna a világ elé. Ezt pedig azért teheti, mert olyan magas hevítésű a mondanivalója, oly igazí al-kotó készítette. Mégis, elő-fordulhat az a különös eset, hogy bár az egész világon sikert arat e filmalkotás, nálunk nem mutatkozik meg az átlagosnál nagyobb ér-deklődés iránta. Volt már erre példa. Az Anna Frank naplója című film is a leg-kisebb sikert éppen Izrael-ben aratta. A film ábrázolási eszközei olykor konven-cionálisak, melodramászert-űk, de a mondanivaló feszí-tőereje mindenért kárpótol.

Ami a színészi munkát illeti, egyetlen szereplőre kell szorítkozni, a többiek csak sápadt statiszták mel-lette. Rod Steigerről van szó, aki élete legátgondol-tabb, legihletettebb alakítá-sát nyujtja. Rajta forgott meg a figura hitelessége, árnyaltsága. Teljes tökéle-tes együvéválással keltette életre Nazerman, akinek a figurája most már örökké egybeolvad v le, nem is le-het elképzelni, hogy más is eljátszhatná. E szerepért a legmagasabb filmdíjra aján-lották. Méltán.

A MADARÁSZ — Tchelet mozi

Tel-Avivban is bemutat-ták Carl Zeller Madarászát. Minden jel szerint sokáig műsoron marad, hiszen min-den kelléke meg van a si-kernek. Fülbeaszó muzsi-ka, romantika, humor, ötlet. E film szemléltése közben visszamerenghetnek a csá-szári idők emlékeibe az idő-

sebek és megismerkedhet-nek azoknak az időknék ro-mantikájával a fiatalok.

Egy operett megfilmesíté-sének színvonala elsősorban a zenei szaktudáson, inter-pretáló készségen múlik. — Nos, ennek a filmnek a ké-szítői mindent megtettek, hogy magasszínvonalú zenei tolmácsolásban elevenítsék a mult idők e híres ope-

rettjét. Sikerült megtalálni a megfelelő operett-dívát, Ilse Werner és a délcég bon-vivánt, Wolf Albach-Retty személyében. Mindehhez tár-sul még, hogy a film német nyelven szól és énekel a nagyérdemű közönséghez és mindazok, akik kötődnek e nyelvhez, zavartalan élvezet-ben részesülnek.

z. d.

Tanulion nyelveket Berlitznél

Tel-Aviv, Náckiát Benjámin 2. Tel. 56347
Haifa, Hechónuc utca 27. Telefon 69265

FELNÖTTEKNEK:
angolul, németül, és kurzusok (kezdőknek és haladóknak) héber, francia és német nyelven

DIAKOKNAK
ABC-től a váv, zájin, chet osztályig és írni a jud, jud-alef, jud-bét osztályokig.
HORIZONS, WIDE WORLD ENG. AMER. LITERATURE

OJSZTRÁCH

I. A

Második má-kofjev első ver-majd a Beeth-játszotta kivál-düstink, Serge-mesternek ezul-lan zenekari sz-zombat esti ké-pe nem küllő-sótól: tulzufol-lyen minden re-meddig engedé-foglalva, izgat-zó zenekari tis-ajzott érdeklő-részéről. Csak-rách látszott már amennyire-fellepte előtt v-vezhető. Mert még a legm-mentesek Ru-épp oly kevés-mely kollégája

A hallgatós-és koncertláto-remek alkal-Ojsztrách elő-szalító-tábláza-ra. Sokan, akik szeltem. Me-Adolf Buscht, Heifetzet, még-mant emlegett-legre tönusát-tempóit, ritmu-leg másik ser-vez Dávid Ojs-helyet. A sajtó-használó mércé-csak mint kum-tem meg az e-ber napilap re-leményét, ame-csodott ki, Ojsztrách oly-játszott... E-godtan sorolh-dabogarak gy-melyeket időn-ban szoktak k-lalva Ha-yn v-kortársainak-lyenszántó vé-szen napjaink-festem az örd-mely nem als-a rovatot olva

Prokofjev el-senyét D-Dur-i-kus szimfonia-közben írta, k-tomatikus rok-Eleinte csak-cerintora gond-sőbb kontakoz-háromteteles v-megszokott v-lyett a szőlőhe-csak mint v-szólam olvad-nagyon is óná-sérettel. Hazá-j-ténelmi éveibe-jente be, a sz-jelenti ki késő-mozva munká-gozhatta ki-e-eredeti koncer-dozó motívum-benne, hogy e-rikusan-álmód-lett mennyre-ellentétes jelle-groteszk voná-kettőség, mel-fiatal korától-kiséri. Az első-nek a kontras-ben épül: a li-szemben egy-lép fel. A más-kívül élénk se-humorral szól-derato befejez-az első tétel té-tikusan merer-szeliden grot-szóve. A ragy-nekar Prokofj-finált színérze

Ojsztrách r-a műben. Né-latosan gyöng-kettősfogások-dok kristály-üveghangjain-vagy az E-húr-seinek transzp-gott meg jobb-adásának gaz-délye, szeldé-lett is az az ő

ZENEÉLET

OJSZTRÁCH-HANGVERSENYEK

I. A FILHARMONIKUS ZENEKARRAL

Második műsorában Prokofjev első versenyét, Op. 19. majd a Beethoven-koncertet játszotta kiváló vendéghegedűsünk, Serge Baudo karmesternek ezuttal kifogástalan zenekari kíséretével. A szombat esti koncert külső képe nem különbözött az elsőtől: tuizsufolt nézőtér, melyen minden rendőreig félig-meddig engedélyezett hely elfoglalva, izgatottan futkározó zenekari tisztviselők, felajzott érdeklődés a hallgatók részéről. Csak maga Ojsztrách látszott nyugodtnak, már amennyire egy művész fellépte előtt nyugodtnak nevezhető. Mert a lámpaláz alói még a legnagyobbak sem mentesek, Rubinstein Artur épp oly kevésbé, mint bármely kollégája...

A hallgatóság zenekedvelő és koncertlátogató rétegének remek alkalmat nyújtott Ojsztrách előadása összehasonlító-táblázat felállítására. Sokan, akikkel futólag beszéltem, Menuhint, mások Adolf Buscht, Isaac Stern, Heifetzet, még többen Huberman emlegették, tették méltó tónusát, mellbőségét, tempóit, ritmusát és e mérleg másik serpenyőjében perze Dávid Ojsztrách foglalt helyet. A sajtóban alighanem hasonló mércézés folyt le, és csak mint kuriózumot említett meg az egyik nagy héber napilap referensének véleményét, amely abban csúszkodott ki, hogy szerinte Ojsztrách olykor hamisan játszott... Ezt aztán nyugodtan sorolhatjuk ama csodabogarak gyűjteményébe, amelyekkel időnként könyvvalakban szoktak kiadni, összefoglalva Haydn vagy Beethoven kortársainak hasonlóan mélyenszántó véleményeit egészen napjainkig... De nem festem az ördögöt a falra, mely nem alszik, — még ezt a rovatot olvassa sem...

Prokofjev első hegedűversenyét D-Durban, a „Klasszikus szimfonia” komponálása közben írta, amit a feltűnő tematikus rokonság is elárul. Eleinte csak egytényelű koncertinóra gondolt, s csak később bontakozott ki végleges, háromtényelű formájában. A megszokott virtuózitás helyett a szólóhegedű gyakran csak mint vezető zenekari szólam olvad össze az olykor nagyon is önállóan kilépett kísérettel. Hazájának nagy történelmi évében, 1917-ben fejezte be, a szerző sajátjával jelenti ki később, hogy tulhalmozva munkával, nem dolgozhatta ki kellőképpen az eredeti koncertinonak „álmódzó motívumait”. Feltűnő benne, hogy ezek mellett a lírikusan-álmódzó témák mellett mennyire előtérbe lép az ellentétes jellegű szatirikus, groteszk vonás, egy érdekes kettősség, mely Prokofjev fiatal korától a sűrű végigkíséri. Az első tétel már ezeknek a kontrasztoknak jegyében épül: a lírikus fő témával szemben egy groteszk induló lép fel. A második tétel, rendkívül élénk scherzo, könnyed humorral szólal meg. A moderato befejezésben visszatér az első tétel témája, a romantikusan merengő hangulatba szeliden groteszk epizódokat szöve. A ragyogóan kezelt zenekar Prokofjev sokrétű, rafinált színérzékét árulja el.

Ojsztrách remekelt ebben a műben. Nem tudni, csodálatosan gyönyörű trillák, a kettősfogások, a tört akkordok kristályos tisztasága, üveghangjainak ragyogása, vagy az E-húr magas fekvéseinek transzparens fénye fogott meg jobban, mint előadásának gazdag, meleg kedélye, szelíd nyugalma mellett is az az örökös belső vib-

rálás, mely szüntelen elektromos feszültséggel tölti ki minden ütemét. Érdekes, hogy a szünet után játszott Beethoven versenyében a mű iránti mély hódolata és rajongó tisztelete egy hangzásban, kifejezésben egyaránt gyönyörű és átszellemült előadás mellett se tért el semmi lényeges vonásában a nagy elődök, vagy nagy kortársak modorától. Ojsztrách egyénisége szinte személytelen távolságban tartotta magát Beethovenól. Ugy mondják, hosszabb betegsége következményeként lett most játéka tartózkodóbb, amit egész estén át, de főképp itt érezhettünk.

II. SZONATA-EST

A Héjchál Hátárbut mindenre inkább alkalmas, mint intim hegedű-zongora-szonáták befogadására. Ojsztrách első szonata-estjén mindvégig küzdünkkellett az akusztikus örvényekkel, melyek az ide-oda mozgó hegedűs játék közben hullámozottak körülvették, hol erősítve, hol pedig elmosdottá téve azt. De művésznünk csaknem pótolta azt a bensőséges intimítást, mellyel a terem adós maradt. Schubertnek nagy Adur-szonátáját, Op. 162 (duónak is nevezve), egy könnyedén lebegő Andantinoval, amely két scherzo-jellegű gyors tétel közé ékelve, csöndes, szelíd oázist képez, Ojsztrách megható gyöngédséggel játszotta kiváló zongorista-partnerével, Frida Bauerrel, ki nek zongorátónusa egymagában a legiditőbb schuberti atmoszférát árasztotta.

Beethoven c-moll-szonátájának Op. 32. szélső tételei, amelyek szellemi ikertestvérei a későbbi Kreutzer-szonátá lenyűgöző, vértforraló szenvedélyességnek, — Ojsztrách jelenlegi kedélyállapotának megfelelően békésebben, drámai feszültségében erősen tempítva kerültek kivitelre. Az „Adagio cantabile” transzcendens fennköltségében viszont a művészi intuíció legnemesebb megnyilvánulását élvezhettük gyönyörű előadásában.

Remek humorát Ojsztrách a Ravel-szonátában csillogtatta meg, főképp a jöködviény könnyed Blues-betétekben, mellyel a szerző az ujonnan betörő jazznek hódolt. Szédítő technikai bravurral játszotta a zárótétel perpetuum mobiléjét. Majd nagy honfitársára, Prokofjevre került a sor öt szöveg nélküli dalának hegedű-átíratával (Op. 35/a), melyben Ojsztrách előkelő, nemes lírája és meleg zsidó kedélye egyaránt szépen jutott kifejezésre.

A műsor hivatalos befejező számát egy Csajkovszkij-kerülő képezte. A nem-hivatalos műsort azonban művésznünk három ráadásával, Szibelius, Milhaud és Debussy-műveivel töltötte meg. Kitűnő zongorista-partnerével, Frida Bauerrel együtt, ki szinte egyenrangú társának bizonyult, viharos ünneplésben részesült. A kimerítő koncert után David Ojsztrách a művészszerzők még hosszú ideig osztogatta az autogramokat, lekötöztetően bájos mosollyal és érezhető szeretettel fogadva hódoló rohamát...

ZONGORA-EST

A ZOA-ban Dina Avrech izraeli zongorista adott rendkívül eredeti műsorrall hangversenyt. Az első részben újabb orosz szerzők foglaltak helyet: Kabalevskinek, Prokofjev és Chaconsatján befolyását eláruló, mutatós, tetszetős, de csak ritkán mélyreható szonátájának után Serjabin prelidijét és etüdjét hallottuk, majd Sztra-

Házdérá kisszínház: MARY DUGAN PERE

Bird Wyler darabja, Orna Spektor fordításában. Rendező Dávid Levin, díszletek Joe Karl.

A Házdérá színház (Bulvard színház) a gombamódra elterjedt kisszínházak egyike, amelyek szerencsét próbálnak az izraeli valóságban. Bird Wyler detektívdrámája egyszerű felépítésű, világos, s akinek egy kis érzelke-

odaival, különben kedves, komikus jelenet, amikor a szolga (A. Anrami) a tárgyalás szünetében, porolgatás közben megebédél a bírósztalánál.

Valami kassza-sikere lesz a darabnak; lelkesen nevető

Sosáná Rávid és Ori Levi (Mary Dugan pere)

van az ilyen darabokhoz, vagy regényekhez, annak nem sok gondot okoz a „kiszámítása”, hogy ki ölte meg Edgar Rice-t. Mary Dugan, a szeretője, akinek lakásán holtan találták, késsel a hátában, vagy valami besurranó gyilkos, aki arra várt, hogy Mary gyógyszerért fusson a beteg Rice részére? Kétségtelenül bulvardarab és bulvard-közönségnek való. Tele régi és ismert detektívregény-trükkökkel és lényegtelenséggel. Hogy a néző mégis szórakozzon, a szerző beleillesztett egy nem-

és tapsoló közönséget láttam az előadásban.

A szereplők közül a legjobb — mert a legkomikusabb — Dvora Kastellanetz, az egyik tanu, aki a francia takarítónót alakítja Rice házában.

Mary Dugan passzív szerepét elmélyüléssel, emberien alakítja Sosáná Rávid. Ori Levi, az energikus, erőteljes ügyész a másik központi szerep a darabban és dinamikus játékokat nyújt a „betolakodó” fiatal ügyvéd, Mary Dugan fivére (Jiszráel Biedermann).

ROMÁNYELVŰ „ZENÉS SZÍNHÁZ”

A fenti cím alatt, román nyelvű színházi emberek csoportja modern revüt készít elő, amelynek címe: „Csak egyszer él az ember”. Az előadást a héber színpadokon az utóbbi időben előadott nagy zenés darabok mintájára rendezik. A színház vezetője, költséget és fáradságot nem kímélve, mindent megtesz az előadás sikeréért. Kiváló balettcsoportot is szerződtettek, amely életet, ritmust és színt visz a zenei részekbe.

A könnyed, színparkozó szöveg, a vidám jelenetek, a dalok és kuplék minden bizonyonyal meg fogják nyerni a művelkedőnek a tetszését és önfeladást fogják élvezni az előadást, mert... „Csak egyszer él az ember” — mondta az előadás producere.

A darab szövegét Milu Iosipovici ismert revü-szövegíró dolgozta fel, a zenés részletek szövege is az ő munkája. A zenét Harry Reininger szerezte, akinek slágerei mind Romániában, mint Izraelben elterjedtek. A rendező

zóna Rodán, aki itt már hat román nyelvű revü-előadást rendezett. A koreográfus Karczag Tibor, Párizsból érkezett „új olé”, aki a legfrissebb balett- és revüjndonságokat hozta magával a fény városából.

A szereposztásban Peter Leist, Erika Pfeifer, Jona Rodan és Harry Srágá mellett, új és fiatal tehetségek tűnnek fel, mint Adrian Stor, az Izraeli Opera szolista, Mary Soreanu, Mose Con és Michaela Mihalovici, fiatal, tehetséges művésznő.

Zenei vezető Micu Goldstein, a díszleteket Oscar festő készíti, a kosztümöket egyenesen a párizsi „Chatelet” színházból hozzák.

„Minden reményünk megvan arra, hogy a darab meg fogja nyerni a román nyelvű közönség tetszését, hogy a „Csak egyszer él az ember” értékes színésgárdája sikerre fogja vinni a revüt és a „Zenei Színház” folytatni fogja működését az izraeli románul értő jisuv teljes meglegedésére. (*)

vinszkij 1924-ben írott szonátáját. Az utóbbiakhoz művésznőknek hiányzik a kellően rafinált dinamikus készsége, viszont jó technikával és szép billentéssel zongorázik. Tul szeszélyesen hullámozott a Schumann-Arabesk Op. 18, de Beethoven metafizikai fennsíkán lebegő nagy c-moll szonátájának (Op. 111) egyes variációit Dina Avrech elmélyedéssre

hajlamos készséggel, őszinte átérzéssel játszotta. — Az volt a benyomásom, hogy ennek a jó felkészültségű, rokonszenves zongoristának nyugodtabb, strukturájukban kevésbé bonyolult művek jobban fekdtek ezuttal műsorára tüzött. De egészbevéte igen kellemes volt hallgatni csiszolt zongorajátékát.

Pataki László

Ohel: PERRICHON UR UTAZÁSA

Eugene Labiche vígjátéka Nátán Altermann fordításában. Rendező Avrahám Asseo, díszletek és kosztümök Lidia Pinchus-Gany, zenéjét szerezte Noám Serif.

Eugene Labiche (1815-1888) francia vígjátékírónak mára második darabját látjuk Izraelben, két leghíresebb vígjátékát: Az olasz szalmakalapot, amelyet a Kámeri színház mutatott be néhány év előtt és ez alkalommal az Ohel színpadán Perrichon úr utazását (Le Voyage de Monsieur Perrichon).

Mindkét vígjáték igazolja Labiche kiváló tehetségét, ha több mint száz év után is ennyire élvezni lehet darabjait. Bevalljuk, az első egy-két jelenetben kissé idegenül, távolian hatottak a régen nem látott, mult századbeli francia kosztümök, díszletek és lassúnak tűntek az induló jelenetek, de azután fellemegettünk, a színpaddal való „leki fluidum” gyorsan kialakult és végig tartott. Ugy éreztük, újra párizsi színpadon látjuk — mint régen — a bájos, egyszerű, természetesen gördülő Labiche-jeleneteket, párbeszédeket.

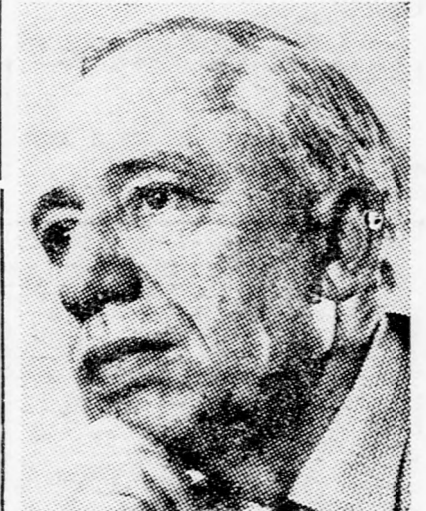
Köszönhetjük mindezt Altermann egyszerű fordításának, Asseo kitűnő rendezésének és természetesen nem utolsósorban Méir Margalitnak, akinél jobban, egyszerűbb mimikával, semmilyen francia színész nem alakította Perrichon urat — s ez nagy szó! —, a sokarévi, pökhendi, önimádó, hencegő,

külsőségeknek élő, gazdag francia polgárt a mult század közepéről.

Perrichon elviszi feleségét és férjhezadó lányát — mert ez a legújabb divat — Svájcba nyaralni, hogy mindent „megmutasson nekik” ő, mert mindenkifölött egy ember érdekl, s ez ő maga. Remek, komikus figura, ahogyan mindennél a köztiszteletet, a megbecsülést hájszolja, ő a hős, az életmentő, de azt

MÉIR MARGALIT (Perrichon)

AVRAHÁM ASSEO

nem szívesen ismeri el, hogy neki is megmentette valaki az életét.

Chájá Saron természetesen és hűen alakítja Perrichon humortalan, bosszús hangulatú feleségét, aki nem érti bohóckodó, önimádó férje lelkének rugóit, s akit a világon csak egy dolog érdekel: hogy férjét kaparintson leányának.

A tehetséges kis Rina Paz Henrietteje, ha sápadt és passzív, ez művészi beállítás, mert a korabeli „jólnevelt úrilányt” kell megjátszania.

A két szerelmes versenytárs közül a jobb mozgású és jobb külsejű Dániel (Cádok Corfáti), míg a szerényebb megjelenésű, de tartalmasabb Armand (Ilán Reichel) — mindkettő kellemes, úde jelenség, amint az apának udvarolnak, hogy elnyerjék a leányt.

Eugene Labiche ez alkalommal is kellemes, könnyed, úde színházi estet nyújtott. Dr. Marton Gizella

CSARDASKIRALYNO

Kálmán Imre 3 felvonásos operettje * A párizsi „Chatelet” színház balettlje és kosztümjei. Főszerepben: Ulí Schocken.

Péntek, márc. 25.,
CHOLON
„Rina” 8.30

Szombat, márc. 26.,
HAIFA - Nevé-Saanan
„Amami” 6.15-9

Hétfő, márc. 28.,
MIGDAL-ASKELON
„Eszer” 8.30

Szerda, márc. 30.,
BAT-JAM
„Acmaut” 8.30

Kedd, márc. 29.,
KFAR-ATA
„Shavit” 8.30

Csüt., márc. 31.,
TEL-AVIV
„Ohel-Sém” 8.30

SPORTFOGALMAK
(KÖZGAZDASÁGI ALAPON)

Játékvezető: Akinek testi épsége a rendőrség védelméhez van rögzítve.

★

Kosárlabda: Az a sportág, ahol az eredmény a gólok inflációjában mutatkozik.

★

Labdarugás: Ahol a csatárok tehetetlensége a gólok deflációját eredményezi.

★

Ökölvívás: Az a sport, amiben nem szorulunk behozatalra, mert a labdarugó mérkőzéseken nagy tömegek vesznek benne részt.

Jakobovits Béla

A szórakozott professzor

1. — Az én férjemnek három szemüvege van.
— Minek neki három szemüveg?
— Az egyik az utcára, a másik olvasáshoz, a harmadik pedig, hogy azzal keresse meg a másik kettőt.

3.

A sebész-professzor bemo-sakodva várakozik, de a beteget nem hozzák. Mondja az asszisztens:
— Látja, professzor úr, így dolgoznak nálunk. Itt állunk várjuk a beteget és nem hozzák. Ez igazán disznóság.

— Nem tesz semmit, — nyugtatja meg asszisztensét a professzor — legfeljebb elkezdjük nélküle.

2. A professzor felesége me-
— Látja, azért hasonlít rá annyira.

A professzor felesége me-
— Látja, azért hasonlít rá annyira.

PURIMI AGGODALOM

— Elrontod nekem az egészséget, hogy mutogathasd a lábaidat.

BORBÉLYNÁL

A marcona őrmester betér egy borbélyhoz, kényelmesen elhelyezkedik a fodrászszékben. A borbély nyájasan fordul hozzá.
— Ugye már beretváltam az urat.
Az őrmester m górván válaszol.
— Nem. Ez a sebhely az arcomon a színáji háboruból ered.

SZINHAZ

— Milyen volt a színházi előadás? — kérdi Goldberget a kávéházban.
— Nagyon szép. Legalább is az első felvonás.
— Hát a többi?
— Az első felvonás után hazamentem.
— Miért? Ha egyszer olyan szép volt?
— Mert benne volt a programban, hogy a második felvonás két évvel később játszódik. Ki boldog két évig ott ülni a színházban!

PIRULAS

— Az én ifjú koromban még a lányok tudtak purulni. Felmevet a lány:
— Képzem miket mond-tál nekik.

AZ EGYÉNISEG

A fiú érdeklődik a lány-nál, hogy miket szokott olvasni. A lány dölyfösen feleli:
— Semmit.
— No, de miért?
— Nem hagyom magamat befolyásolni. — Vigyázok az egyéniségemre.

ARANYHALAK

A szép lány azzal dicsek-szik, hogy mennyire szereti az aranyhalakat és hogy mily-lyen sok van neki. Kérdik tőle, hol tartja őket. Így felel:
— A fürdőkádban.
— A fürdőkádban? És mi van, ha fürdesz?
— Nagyon jól neveltek. Olyankor becsukják a sze-müket.

SZELID CÉLZÁS

Grün levelet ír éjláti ro-konainak és közli, hogy pé-szachra meglátogatja őket. Értésítésére megérkezik a válasz:
— Gyere, szeretettel vá-runk. Valaki a családból vár-ni fog a repülőtéren. Ismer-tetőjelként tartsd a kezed-ben azt a tranzistoros rá-diót, amit a kisfiának hoz-zol majd.

RANDEVU

Az esküvő randevun vá-rakozik szerelmére. Nem jön. Nem jön. Végülis előve-szi a zsebéből a hőmérőt és ezt mormolja:
— Ha minusz harmincig nem jön, hazamegyek...

A CSOK

Két ifjanc beszélget. Mond-ja az egyik:
— Én nem szeretek olyan lánnyal csókolozni, akinek vastagon be van kenve a szá-ja rúzzsal.
— Én pedig csak az olyat szeretem, — mondja a más-ik.
— No, de miért?
— Mert nem szeretek más férfiak után csókolozni.

— Ezentúl nem fog annyi butaságot beszélni.

SZÓJÁTÉKOK

ADÓHIVATAL = SIRALOMHÁZ
HOGOLYOZÁS = HIDEGHABORU
ÉSZAKI SARK FELFEDEZÉSE = HIDEGLELÉS
KESZÁRIA KLIMAJÁT ENYHÉVÉ TESZI =
GOLFÁRAMLAT

Bender Sándor, Cholon

Segítség! Elvesztettem a humoromat!

Aggodalommal állapítottam meg az utóbbi időben, hogy bi-zony baj van a humorérzé-kemmel. Bevallom, egyre ke-vésbé találok a dolgokat vic-ceseknek, holott azelőtt csak az újságot kellett átlapoznom, mindig megnevettetett vala-mi. Könyven ment ez nálam; a dolgokat a humoros olda-lukról megvizsgálni, fonák-jára fordítva látni. Hogy csak egy ellenkező előjele példát említek; az egyik februári újságban egy csomóban a kö-vetkező, igazán minden hu-mort nélkülöző dolgok voltak felsorakoztatva: az ázsiai há-boru, a nagy tel-avivi tü-zvész, éhínség és kolerajárvány Dél-Indiában, földrengés Gó-rögországban, horogkeresztek a londoni zsinagógán, tü-zhalál, robbanás, repülőszere-ncsállás Japánban 133 ha-lottal, kinzásokkal kikény-szerített vallomások Egyip-tomban, különböző sztrájkok Izraelben és világszerte, inflá-ció és drágasági tünetek ha-zánkban, stb., stb. és hogy valami megnyugtató is le-gyen... Közlemény arról, hogy vörös lobogó lobog a holdon.

Amde az én humorérzéke-m nem kezdett bennem „lobog-ni”, ellenkezőleg, lehülve pró-báltam a jövőt magam elé képzelni, vajon minek nézünk elbe ismét mi, — ugyneve-zett emberiség?!

Hosszu ideig semmivel se sikerült magamat megvigasz-talnom, míg egyszer mégis olvastam egy megnyugtató hírt, mely valamelyest bizta-tással kecsegtetett.

Igaz, ez a dolog kissé távol-tólunk, az USA-ban történt, de mindegy, azóta is izgatot-tan várom, mikor fogjuk hal-lani, hogy az izraeli fegyhá-zak tisztas lakói is éhség-sztrájkba kezdenek. Arról volt ugyanis szó, hogy az egyik USA állambeli fegy-ház lakói éhségstrájkot szer-veztek, mert kevésnek talált-ák a szórakozási lehetősége-ket s mert nincs elég televí-zió készülék, pedig — ugy-mond — más, emberségesebb fegyintézetekben minden fo-lyosán legalább egy TV ké-szülék működik.

Ambátor — a hírek szerint — a fegyház igazgatósága nem ijedt meg, hogy a kedves fegyencek éhen találnának halni, mert tudomására ju-tott, hogy a sztrájkolók ala-posan felkészültek az éhezé-sre és a fegyintézet büfijében bevásároltak maguknak, mi szem-szépnek ingere, hogy az éhségstrájk ideje kellemesen teljék.

No, szóval ebből az is kide-rült — gyengébbek kedvéért, akik még nem vettek igény-

be fegyintézeteket — hogy ez intézetnek igen jól felsze-relt házi büféje és a fegy-eneknek pedig pénze van.

A sztrájk eredményeiről még nincs híreink, azt se tud-juk, hogy a fegyenceknek meddig kellett a saját pénzen vásárolt éhségstrájk koszon-élniük, azonban úgy vélem, nem árt felhívni a mi fegy-intézetünk lakóinak szíves fig-yelmét, hogy Izraelben már majdnem minden szakma te-ljesítette... sőt túlteljesítette sztrájk-tervét... Hát csak nem maradhatunk le Ameri-ka mögött, s nem ülhetünk a mi fegyházainkban televízió készülékek és szórakozási le-hetőségek nélkül?

Apropos... televízió! Leg-utóbb, mikor már nagyon ne-kikeseredtem, az az ötletem támadt, hogy meg kellene nézni egy olyan filmet, mely kizárólag gyermekeknek, ille-tőleg az ifjuságnak készült. Valamely tanulságos történe-tet, hogy az ember legalább két órán keresztül abban az illúzióban élhessen, hogy né-hol még a tiszta erkölcs, az igazság, az emberiség győ-zedelmeskedik.

Találtunk is az újságban egy film-címet, mely vala-hogy emlékeztetett bennün-ke-t a „Hőfehérke és a hét tör-pe!” című mesére és monda-tom, elképzelésünkben nem is csalódtunk, mert ahogy kö-zelítettünk a mozihoz, látha-tuk, hogy szépreményű izraeli ifjuságunk csak úgy özönlik e tanulságos filmhez, mely-nek címe: „Hét aranyos em-berke!”

A mese arról szól, hogy egyszer volt, hol nem volt, va-lahol az óperenciás tengeren is tal volt hét aranyos (de igazán nagyon aranyos) em-berke. Ezek mindegyike igen komoly, alapos szakmással, mindenirányú felkészültsé-gel, szorgalommal s kiváló idegzettel megáldott egyén, akik valóban példaképül szolgálhatnak ifjuságunknak. Egy szenális professzor irá-nyításával, a modern techni-ka mindenfajta gépezetének s természetesen TV-készülék segítségével, igen szellemesen s kellemesen, fényes nappal kirabolnak egy bankot, illető-leg a bankból az egész ország aranykészletét. A mese tanul-sága abban rejlik, hogy mi-után hiányzik az egymás irán-ti betyár becsület, valahol mégis hiba csúszik a dologba s ezért a precíz munka meg-érdemelt jutalma elmarad.

De sebjár, ók az igazán ki-tartó emberek, egy kis ku-darc nem törheti le őket. Van még más ország, más bank s más országnak is van arany-készlete...!

Nagyonis érthető tehát, hogy az amerikai gengszte-rek otthonának lakói ragasz-kodnak a TV-készülékekhez, hiszen innen meríthetnek a jövőre újabb erőt s ötleteket.

Én — bevallom — bank-rabláshoz nem szokott ide-gimmell alaposan kimerül-tem, de vizsgálatomra szol-gált látni a moziban ifjusá-gunk apraját-nagyját s el-képzelttem a biztató jövőt: ha eddig tanultunk humanizmus-ról, szocializmusról, komunizmusról, úgy biztos, hogy a jövő a humanizmusé!

Miután én is egy kitartó egyéniség vagyok, humor-érzékeimet feltámasztandó, újabb tápanyag után kutat-va, elmentünk férjemmel a „Nyolc és fél” című filmhez, melyről olvastunk valamit, hogy művészi ihletettséggel megalkotott mű. Sajnos, akad-tak a moziban művészi ihle-tet nélkülöző emberek, akik már négy és fél-nél feladták a reményt, hogy valamit is megértsenek e filmből, mely-nek minden kockája igazi ha-misítatlan, érthetetlen örüle-tet sugároz, — eltávozt-a k!

Én azonban tudni akartam, hogy miért hord össze a ren-dező hetet-havát, eleveneket s holtakat, miért fűrösztö-meg a főszereplőt hol dézsá-ban, hol gőzfürdőben s miért vonultak fel az összes figu-rák hol kalapban, hol a gőz-fürdő lepedőiben, ezért ma-radtam! Azóta is kutatom ismeretségi körömben azt a valakit, aki a nyolc és félből akárcsak másfelet is megér-tet, de nem sikerült rátalál-nom.

A filmhez, a jegy mellé osz-togatnak egy magyarázatot, melyben Fellini bevallja, hogy ő önmagát se érti és erről készítette a filmet. En tehát dáfká... a nyolc és félből legalább egy felet megért-tem, azt ugyanis, hogy senki se meri bevallani, hogy nem érti... S az benne a művé-szi, ahogy az emberek ma már mindenféle „Blöff-áram-lat”-nak bedölnék, a pénz vi-szont a rendezőnek „dől” be — s ez viszont számára az ihlet.

Hát hiába, úgy látszik, el-jár felettem az idő. Én nem tudok egy absztrakt képet akkor se élvezni, ha forditva lóg a falon, — mert én még mindig — életben vagy film-ben — a régi, igaz és hamisítatlan művészetet, igazi hu-mort keresem. Azt, amely a szimpatikus idegeimet auto-matikusan hozza működésbe, mely szívbőljövő nevetést fakaszt. De elveszett.

Képeslap

Párizsi forgalmi szakér-tők megállapították, hog-a századforduló idején fiáker 9 km-t tett meg csúcsforgalmi időben órán-ként. Ugyanakkor jelenleg — akár nagy kocsi, akár kicsi —, nem tesz meg hét kiló méternél többet óránként.

A forgalmi szakértők ta-lán levonják a tanulságot és kimondják: vissza a fié-kerhez!

(Schweitzer Illustrierte)

Bourvil francia színés láthatóan rossz hangulata-ba megy a Champs Elysées-i. Egyik barátja megkérde-z miéért rosszkedvű.

— Vásároltam egy rádió Biztosítottak róla, hogy mi-den állomást foghatok vel — És nem fogod az ös-szes állomásokat?
— De igen — felelte színész —, csak egyszerre (Paris Match)

Most fejezték be Gir Lollobrigida „Hotel Par-diso” című filmjének forgá-tását. A film szenzációja Gina Lollobrigida által v-selt estélyi ruha. A Mich-Tellin párizsi szalonjába készült ruha díszítése gy-mánthból és más drágakö-vekből való és az olya-n nagy értékű, hogy a for-gás után páncél pénztá-szekrényben őrizték.

(Oggi, Milano)

Egy hamburgi cég furc-ötlettel igyekszik viszk-készítményeit népszerűsíte-A viszkis dobozokon új-jnyomat látható és egy bü-ügyi történet egyik fejeze-olvasható. Mindegy doboz-más fejezet. Aki öt üve-viszkit vásárol, elolvashat-j az egész bűnügyi története (Quick)

A nottinghami (Anglia) vendéglősök és bártula-donosok szövetségének e-idei közgyűlésén nem szo-gálnak fel szeszitalok. Az elmúlt évek tapas-talatai azt bizonyítják, hog-a vendéglősök és bár-tula-donosok éppúgy reagálna az italra, mint vendégei és ezért a közgyűlés zava-talan lefolyása érdekében csak könnyű italokat iha-nak a résztvevők.

(Daily Mail, London)

Egy német gyár műany-ból állít elő záratokat és ku-csokat, melyek lehetővé t-szik a későn haza jövő fe-jeknek, hogy teljesen zaj-fanul jussanak be a lak-sukba.

Ezzel szemben egy ék-mes párizsi asszony oly-készüléket építtetett be a-játózába, amely egy villa-górával volt kapcsolatban. A készülék pontosan jelzi, ho-a férj mikor jött haza a szaka.

(Reader's Digest)

APRÓ BOLCSÉSEGEK

A legszelidebb ember lehet tekintettel a bolhi vérmérsékletére.

Szellemi szegénységről m senki sem kért szegénys bizonyítványt.

A nagy revelők abból dulanak ki, hogy az em megszeldíthető.

Ellenségének ravatalára a legszigoribb ember is szíve-sen vásárol koszorút.

Minden lakott bolygón más a történelmi helyzet. Van, ahol még csak a ró-mai birodalomnál tartanak.

Aczél Márta